

**19. İMAM HATİPLİLER
KURULTAYI**

*Ahde
Vefa ile*

19. İMAM HATIPLİLER
KURULTAYI

KÜNYE

Eserin Adı

19. İmam Hatipliler Kurultayı

ÖNDER İmam Hatipliler Derneği

Adına İmtiyaz Sahibi

Abdullah Ceylan

Yayın Yönetmeni

İslam Şensöz

Editör

Emine Dolmacı

Tasarım

Enes Malik Kılıç

Baskı

İstanbul, 2023

İletişim

Akşemseddin Mahallesi,

Şair Fuzuli Sokak. No: 22

Fatih - İstanbul

T: 0212 5211958

---

*Ahde
Vefa ile*

19. İMAM HATIPLİLER
KURULTAYI

önder¹⁹⁵⁸
İMAM HATIPLİLER DERNEĞİ

*Ahde
Vefa ile*

SUNUŞ

İnsanlar gibi kurumların da bir karakteri, bir hayatı vardır. Doğarlar, büyürler, hizmetlerini sürdürürler ve hayat çizgisi bir noktada nihayete erer. İnanan insanlar olarak bizler, Kâlû Belâ'da Rabb'imize olan sözümüz, vadimiz çerçevesinde hayatlarımızı idame ettirmeye çalışırız. İşte bu çalışma, hak yolunun yolcusu olma, emr-i bi'l maruf ve nehy-i ani'l münker üzere hareket etme bizlerin yolunu bazı duraklardan geçirir.

ÖNDER bizler için, gençlerimiz ve geleceğimiz üzerine çalıştığımız ama en önemlisi Rabb'imize verdiğimiz söz çerçevesinde hizmet etmeye gayret ettiğimiz bir kurum. 1958 yılından itibaren hem kurucuları hem yıllar boyunca hizmet edenler aynı gayeyle, aynı amaçlar ve halis niyetlerle bu çatı altında çalışmalarına devam etti. Biz de elimizden geldiğince, gücümüz yettiğince halimiz, kelimamız ve yapıp ettiklerimizle bu yol üzere olmaya gayret ettik. Ülkemizin gençleri iyi bir eğitim alsın, o eğitimi alırken vatanını, milletini sevsin, Allah'a iyi kul, Resulüne iyi ümmet olsunlar diye çalıştık.

İşte, her yıl geleneksel olarak düzenlediğimiz imam hatip kurultayları da bu yoldaki niyetlerin, amaçların ve dahi amellerin gözden geçirilip yeniden yola çıkılması çabasının bir ürünüdür. Türkiye genelindeki 600 derneğimiz, temsilcilerimiz, okul yöneticilerimiz, öğretmenlerimizle bir araya gelerek temel konular üzerinde istişare edip; ihtiyaçlar, talepler, şikayetleri dinleyip, geçmiş bir yılın değerlendirmesini yaparak önümüzdeki yıla adım atıyoruz. Tüm camiamızla, mezunlarımızla, mensuplarımızla ve gençlerimizle birlikte yeniden bismillah diyerek bir tazelenme ile yolumuza devam ediyoruz.

Her yıl olduğu gibi bu yıl da bize biz olduğumuzu yeniden hatırlatan ve bunun asla aklımızdan çıkmaması yönünde şiarımızı; inancımız, temel değerlerimiz, dayanak noktalarımız çerçevesinde belirledik. 19. İmam Hatipliler Kurultayımızda şiarımız, "Ahde Vefa ile" oldu. Rabbimize kul olarak verdiğimiz söz, Peygamber Efendimize ümmet olma sözü ve inancı, kendi toplumumuza ve tüm insanlığa karşı sorumlu bireyler olarak hareket edebilmek amacıyla bu şiarı hem kendi nefislerimizde hem işlerimizde hem de tüm amellerimizde temel değerimiz olarak görüyoruz ve buna uygun hareket ediyoruz.

Ahde vefa kavramını hayatımızın en önemli kavramlarından biri olarak bilmek, bu çerçevede hareket etmek ve çalışmalarımızı yürütebilmek için ÖNDER İmam Hatipliler Derneği olarak bir adım atıyoruz. Bu adımı aynı zamanda milyonlarca mensubu olan bir ailenin fertleri olarak derneklerimizle, mezunlarımızla ve gençlerimizle birlikte atıyor; Rabb'imizin bizi iyiye, doğruya, hayırlıya yöneltmesini ve sırat-ı müstakim üzere kılmasını temenni ediyoruz.

Samimi inançlarımız, halis niyetlerimiz ve binlerce yıllık medeniyetimizden aldığımız güçle yeniden bismillah diyoruz. Sözümüz kavi, azmimiz kuvvetli ve çalışkanlığımız daim olsun inşallah.

Abdullah Ceylan
ÖNDER Genel Başkanı

**19. İMAM HATIPLİLER
KURULTAYI**

AÇILIŞ OTURUMU

HÜSEYİN DUMAN

Sivas ÖNDER İmam Hatipliler Derneği Başkanı

Kıymetli Misafirlerimiz; hepinizi saygıyla, muhabbetle selamlıyorum. Sultan şehir Sivas'ımıza hoş geldiniz.

19. İmam Hatipliler Kurultayı'mıza ve sultan şehir Sivas'ımıza hoş geldiniz, sefalar getirdiniz. Kurultayımıza Sivas olarak ev sahipliği yapmaktan dolayı mutlu ve bahtiyar olduğumuzu huzurunuzda ifade etmek istiyorum. Bu mutluluğu bize tattıran Rabb'ime hamd ediyorum. Kurultayımızın kendi şehirlerinde yapılmasını talep eden beş il içerisinde Sivas'ımızı tercih eden ÖNDER Genel Merkezimize ayrıca şükranlarımı arz ediyorum. Yine 19. İmam Hatipliler Kurultayı'nın Sivas'ımızda yapılmasına desteklerini esirgemeyen, Sivas Belediye Başkanı Av. Hilmi Bilgin'e ve yerelde desteklerini esirgemeyen Sivas Valiliğimize, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Rektörlüğümüze, Gençlik Spor İl Müdürlüğümüze ayrı ayrı teşekkürlerimi sunuyorum. 19. İmam Hatipliler Kurultayı'mızın hazırlanışının her aşamasında emeği geçen Genel Merkez yönetimine, Sivas İmam Hatipliler Derneği'nden emek veren tüm kardeşlerimize, kurum ve kuruluşlarımızda emeği geçen tüm kardeşlerimize teşekkürlerimi arz ediyorum.

Ahlak ve maneviyat iklimini ilmek ilmek dokuyan güzide okullarımızın güzide mensuplarına, kendisi de imam hatipli olan ve ülkesine, milletine, imam hatip camiasına gönülden bağlı olan Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'a sultan şehir Sivas'ımızdan selam ve muhabbetlerimi gönderiyorum. 19. İmam Hatipliler Kurultayı'mızın camiamıza ve ülkemize hayırlı olmasını temenni ediyorum.

PROF. DR. ALİM YILDIZ
Cumhuriyet Üniversitesi Rektörü

imam hatip okulları 71 yıl önce açıldığında önce dört yıllık ortaokullar olarak açılmıştı. Daha sonra lise eklendi. Açılışından bugüne 71 yıldır en fazla üzerinde konuşulan okullardan birisi maalesef. Bizden önceki dönemler imam hatip okullarında okuyanlar üniversite sınavına giremiyorlardı, bir lise diploması almak durumundaydılar. Daha sonra yakın zamanda katsayı meselesiyle yine imam hatiplilerin önünde birçok engeller oluştu. Fakat her bir engelde imam hatip öğrencileri başarılarıyla bu engelleri aştılar ve şu anda ülkemizde pek çok yerde hizmet eden imam hatip okullarından mezun büyüklerimiz, abilerimiz ve kardeşlerimiz var. Ben de bir imam hatip mezunuyum.

1980 yılında 12 Eylül darbesinden bir hafta sonra okula başlamışım, 1987 yılında okulu bitirdim. O baskıları biz de üzerimizde hissettik. 33 kişilik sınıfımızda 30 kişi üniversiteyi kazanmıştı ve o yıllarda imam hatip öğrencileri lise bilgi yarışmalarında hep birinci oldular. İnşallah bu başarılar devam edecek. İmam hatipten mezun olan insanlar ayrıcalık istemiyor. İmam hatipten mezun olan kardeşlerimiz ülkesine bağlı, bayrağını seven, vatanını seven, ülkesine hizmet aşkında olan insanlar.

Yani Türkiye’de her bir okuldaki öğrenciler gibi bu öğrenciler de vatanlarına hizmet etmek için uğraşıyorlar. Biliyorsunuz uluslararası imam hatipler okullarımızda, Diyanet

İşleri Başkanlığı tarafından getirilen ve burs verilen öğrencilerimiz eğitim görüyor. Bu öğrencilerimizden mezun olanlar ilahiyat fakültelerine gittikçe bursları devam ediyordu. Başka fakültelere gittiklerinde bursları kesiliyordu. Türkiye Diyanet Vakfı’ndan buraya temsilciler geldiğinde şunu söylemiştik “Biz bu öğrencileri üniversitemizde okutacağız. Burslarını da vereceğiz, yurt ücretlerini de biz ödüyoruz. Şu anda elliye yakın öğrenci burada okuyor.” Bizim bu girişimimiz üzerine de sağ olsunlar Türkiye Diyanet Vakfı bir karar aldı. Bu öğrencilerimiz nereye giderse gitsin burslarını devam ettiriyorlar. Bu da bizim açımızdan önemli bir başarıdır.

1 9. İmam Hatipliler Kurultayı'nda sizleri şehrimizde ağırlamaktan duyduğumuz memnuniyeti paylaşmak istiyorum.

103 yıl önce Sivas Kongresi'nin yapıldığı bu şehirde, devletin kuruluşuna ev sahipliği yapan bu şehirde o günkü ruhu yaşatmak, geleceği inşa edecek ahlaklı, imanlı bir gençlik yetiştirmek üzere kurulan ve bu yolda mücadele eden imam hatip mensuplarını saygıyla selamlıyorum. Sivas şehir olarak milli ve manevi duyarlılığa haiz, devletini, milletini seven, kendisini devletin sahibi olarak gören ve bu nedenle de hiçbir zaman sızlanmayan bir Anadolu şehridir. İnşallah bu kurultaydan çıkacak güzel sonuçlarla birlikte hem eğitim camiamız hem imam hatip camiası daha emin adımlarla yoluna devam edecektir. Bugün farklı kesimlerden farklı eleştiriler gelebilir. Ama ben inanıyorum ki imam hatip camiasının ve imam hatip camiası üzerinden değerlerimize, kutsallarımıza laf atanlara verilecek en güzel cevap imam hatip okullarındaki başarıyı arttırmaktır. Ben de inanıyorum ki bu başarıyı arttıracak buradaki heyettir.

Biz başaracağız, her türlü engellemeye rağmen, her türlü eleştiriye rağmen iyiliği, güzelliği ön plana çıkararak iyi bir kul olmak, iyi bir Müslüman olmak, iyi bir insan olmak, devletine milletine bağlı nesiller yetiştirmek için çalışacağız. Milli ve manevi duyguları ön plana çıkaracak bir eğitim sistemi ve bu eğitim sistemi içerisindeki imam hatiplerin bu noktadaki hassasiyetini daha ön plana çıkararak çalışmamız lazım. O zaman onlar sadece eleştirileriyle kalacaklar ama yarını inşa edenler bu salonda bulunan ve bu salonda bulunanların yetiştirdiği gençler olacaktır.

Ben eminim ki yıllardır süren mücadelede bugün iyi bir yerdeyiz. Yarın bu mücadele çok daha iyi bir seviyeye gelecek. Ben bu noktada ilimizde de imam hatip nezdinde yapılan bu çalışmalar nedeniyle de okullaşma oranındaki artış nedeniyle de çok değerli bakanımıza tüm Sivas adına bir kez daha teşekkür ediyorum. Biz birliğimizi, beraberliğimizi muhafaza ettikçe ve üzerimize düşen görevleri iyi yaptığımız müddetçe ben inanıyorum ki dünden çok daha güçlü olacağız.

HİLMİ BİLGİN

Sivas Belediye Başkanı

HALİL ELDEMİR
Sağlık Bakan Yardımcısı

Sizler gibi daha önce imam hatip mezunları derneğinde yöneticilik yapmış bir kardeşiniz olarak bir taraftan da kendi meslek büyüğümüz olan Turgut Cansever'in bir sözünü hatırlatmak isterim; "Şehirleri imar ederken, ihya etmeyi ihmal edersek, gün olur ihmal ettiğimiz nesil, imar ettiğimiz şehirleri imha eder." İşte bu sebeple bizlerin imam hatip derneklerimizin, mezun derneklerimizin önemi büyüktür. Bu nedenle de bu derneklere sahip çıktık, çıkmaya da devam edeceğiz.

İki hususu belirtmek istiyorum. Bunlardan bir tanesi zaman zaman "Neredeydik, nereye geldik?" bunun muhasebesini çokça yapıyoruz. Biz bu noktada geçmişe çok fazla takılmadan, dikiz aynasından arada geriye bakarak "Neredeydik, şu anda neredeyiz, nereye gidiyoruz?" buna bakmamız lazım. Şimdi Cenab-ı Allah'a şükürler olsun bu üniversitenin bahçesi, bu üniversitenin salonu, 28 Şubat döneminde mezun, başarılı öğrencilerin başörtüleri dolayısıyla mezuniyet törenlerinden ağızlarının kapatılarak dışarıya atıldıkları mekanlardı. Ama şu anda burada hep beraber programımızı rektörümüzün ev sahipliğiyle yapabiliyoruz. Bu bizim için çok büyük bir şükür vesilesi. Geçmişte bunları unutmayacağız, çok fazla takılmayacağız ama ilerideki hedefimize de bakacağız.

Başörtüsü mevzusu ve imam hatip okullarının önündeki katsayı meselesini konuştuğumuz dönemden, bizlerin dahi hayal edemeyeceği bir noktaya geldik. Bütün mücadelesini sabırla yürüten Recep Tayyip Erdoğan sayesinde bütün engeller kalktı.

İşte biz belki geçmişte yoklukla imtihan içerisindeydik...Gelmiş olduğumuz nokta hakikaten hayal dahi edemeyeceğimiz noktalar. İşte biz belki geçmişte yoklukla imtihan içerisindeydik ama şimdi varlıkla hakikaten çok ciddi bir imtihan içerisindeyiz. Bunun için söyleyeceklerimden bir tanesi kesinlikle bugünümüzü iyi anlayacağız, geleceğimize iyi bakacağız. İkincisi de vefa.

Ben imam hatip mezunları derneğinde yöneticilik yaptığım dönemde bizde mensubiyet mezuniyetin önünde gelirdi. Bakın tarihte de bu okullara en büyük hizmeti geçenler mensubiyeti olan insanlardı. Biz de bu noktada bu mensubiyeti önemseyeceğiz. Bu meselenin bir mezuniyet meselesi olmadığı, bu işin geleceğimize dönük imar etmeye çalıştığımız, inşa etmeye çalıştığımız medeniyetimizin insan profilini yetiştiren okullar olarak görüp buna bu şekilde sahip çıkacağız.

DOÇ. DR. OSMAN SEZGİN
Milli Eğitim Bakan Yardımcısı

İsmet Yılmaz
Sivas Milletvekili/
AK Parti Grup Başkanı

Bir kimsenin şahsiyet bütünlüğüne ermesindeki en önemli adımlardan bir tanesi teşekkür etmeyi bilmesidir. Teşekkür etmeyi bilen bir insan aynı zamanda gerçeklik algısı oluşmuş bir insan demektir. Gerçeklik algısı oluşan bir insanın da attığı adımlar doğrudur, alıp verdiği nefesler yerli yerine oturur. Bu vesileyle teşekkür edebilmek için kitabımıza baktığımızda şunu görürüz. Kâinat, Allah'ın bir okuluysa bu okulda biz ders görmek için geldiysek, kitabın da birinci suresinin birinci ayeti teşekkürle alakalıysa bunun bir anlamı var demektir. Bundan dolayı bize bu imkânı veren, bu güzellikleri veren, sizlerle bizleri bir araya getiren yüce Allah'ımıza sonsuz şükürler olsun, teşekkür ediyoruz O'na. Kur'an-ı Kerim bildiğiniz gibi teşekkür ifadesini çeşitli vesilelerle, çeşitli anlamlarla bugünkü moda tabirle, çeşitli bağlamlarla farklı şekillerde ifade eder.

Dolayısıyla bize hidayeti veren, bizi bir araya getiren bu vesileyle hidayeti o vermeseydi ulaşamayacağımız o yüce Rabb'imize bir kere daha sonsuz şükürler olsun. Hamd olsun. Eğer burada bulunuyorsak biz, burada bir gönlü ihya etmek için, bir gönle girmek için, bir gönül yapmak için bulunuyoruz. Dolayısıyla gönül yapmak isteyen, bir gönle girmek isteyen de dosttur, Halilullahtır.

Her sözünüz hak, yüzünüz ak olsun. İmam hatipli senin gönlün şad olsun. Dünya varken ağzın dolu tat olsun. İmam hatipli kardeşimin eli kolu var olsun. Darda kalsa Allah ona yar olsun. Yolunuz, bahtınız açık olsun. Allah birliğimizi, dirliğimizi daim eylesin. Allah yüzünüzü ak, işinizi asan, niyetinizi halis, gayretinizi bereketli, hizmetlerinizi müessir kılsın.

Kıymetli Misafirler; kurultayın bu yılki temasını Ahde Vefa olarak belirleyen derneğimiz teveccüh göstererek 19. İmam Hatipliler Kurultayı'nı ilimizde gerçekleştirmiştir. Bu nedenle başta dernek başkanımız Abdullah Ceylan ile dernek yönetimi olmak üzere programın gerçekleşmesinde emeği olanlara ve ilimize teşekkür eden saygıdeğer misafirlerimize şükranlarımı arz ediyorum. Öyle ümit ediyorum ki kıymetli misafirlerimiz tarih ve kültür kenti Sivas'tan güzel anılarla ayrılacaklardır. Çünkü Sivas Selçuklu'ya irfan, Osmanlı'ya lütfu ihsan, Türkiye'ye aşkı ilham olan, tarihi derinliği medreseleri, camileri ve müzeleriyle ziyaretçilerinde mutlaka güzel anılar bırakan kadim bir Anadolu şehridir.

Sivas, Selçuklular döneminde medreseleri ve ilim adamlarının çokluğu sebebiyle Daru'l Ulema yani bilginler şehri olarak anılmıştır. Bu kadim şehrin ilme verdiği önem günümüze kadar süregelen ilimizde iki üniversite, yaklaşık 50 bin öğrencimiz ilk orta ve lise düzeyinde 626 okulumuz bu okullarda 115 bin öğrencimiz ve 10 bine yakın öğretmenimiz bulunmaktadır. Akademik başarısı yüksek öğrencilerin imam hatip okullarını tercih oranının giderek yükseldiği ilimizde 45 imam hatip okulumuzdan 12 bine yakın öğrencimiz eğitim almaktadır.

İmam hatiplerin okullaşma oranı Türkiye'de 14,74 iken, Sivas'ta bu oran 17,05 ile Türkiye ortalamasının 2.31 üzerindedir. Anadolu imam hatip liselerinde okullaşma oranı Türkiye ortalaması 12,80 iken Sivas ortalaması ise 16,05 ile Türkiye ortalamasının 3.23 üzerindedir. Bunu da memnuniyetle ifade etmek isterim. Sayın Cumhurbaşkanı'mızın da ifade ettiği gibi, bilim ve ilimle bezenmiş, sağduyulu, akli selim, hikmet ve irfan sahibi, dikkatli, kalbi selim, sanat ve zarafeti önemseyen zevki selim bir gençlik yetiştirmek hepimizin sorumluluğudur. Bu bilinç biz büyüklere düşen en önemli sorumluluktur. Gelecek nesillerin ihyasında eğitim kurumlarımızın önemi her geçen gün kendisini hissettirmektedir. Tarihine sadık, ecdadına vefalı, milli ve manevi değerlerinin şuurunda model bir gençlik görmek için vazife bilinciyle bizler üzerimize düşeni yapmaya devam edeceğiz.

YILMAZ ŞİMŞEK

Sivas Valisi

Kıymetli Hazirun, şiarı ahde vefa olan kurultaydaki sözlerimi Mevlâna'dan şu güzel alıntıyla sonlandırmak istiyorum. “Dostlarını daima vefa ile hatırla can. Arayan sen ol, bulan sen, tanıyan sen ol, kucaklayan yine sen.” Kula vefası olmayanın Hakka vefası olmaz. Rabb'im bizlere her daim vefalı olmayı ve güzel dostluklar edinebilmeyi nasip etsin inşallah.

Inşallah Rabb'im burada bugün gün boyunca konuşmalarda, derslerde, çalışma topluluklarında bütün kelimelerin hayırla, iyi niyetle, olumlu neticelere ulaşmak için sarf edilmesini nasip etsin hepimize ve inşallah bu kurultayımız bütün önceki buluşmalarımızdan daha hayırlı neticelensin. Bendeniz yaklaşık 10 yıldır Türkiye'de ÖNDER'inizin bu tür çalışmalarına katılmaya çalışıyorum. Bu sene de ahde vefa tercih edilmiş.

Allah-u Teala'nın biz kullarına nimeti, bizim gayretimizle mukayese edilecek gibi değil ve hakikaten, tabii ki Kur'an-ı Kerim'de, Efendimiz'in hadislerinde birçok müjdelere var ve bu müjdelerde zaten görüyoruz biz. Bizim küçük bir gayretimizden çok daha büyük mükafatların bize verileceğini zaten bunun bir örneği olarak görüyorum. Hani hatırlarsanız Cumhurbaşkanımız açılıştan birkaç yıl önce sanıyorum, Süleymaniye'nin çıkışında bir yerde "Ayasofya ne zaman ibadete açılacak?" diyen bir topluluğa, "Sultanahmet'i önce cemaat doldursun, ondan sonra bunlar elbette olur gibi bir cevap vermişti. Ne Sultanahmet'i doldurduk ne Süleymaniye'yi doldurduk ne vakit namazlarımızı camilerde kılar olduk ama Allah bize Ayasofya mükafatını verdi. Yani bu demek değil ki hiç mesafe kat etmiyoruz, bu demek değil ki hiç ümmet olarak iyi yönde gelişmemiz yok. Var, sanıyorum daha da gelişmemiz için Allah-u Teala elbette bizi bu mükafatla mükafatlandırdı. Ama bunun peşinden o zaman bizde şöyle bir reaksiyon olmasını istiyorum, yani "Ya Rab sen bizi böylesine mükafatlandırıyor sun o zaman biz buna layık olmak için daha fazla gayret gösterelim." Allah-u Teala'nın nimetlerine şükürünü yerine getirmek için bu şükürün de nimetin çeşidinde olmasını büyükler bize söylerler. İşte buradaki nimetin çeşidi içinde ibadet edilen dünyanın en önemli ibadet mekanlarından bir tanesi İstanbul'un fethinin sembol camisi olan Ayasofya Camisi. Bunun şükürünü eda etmek için demek ki bizim namazımızda daha dikkatli olmamız, namazımızı cemaatle mümkün olduğunca camilerde kılmamız gerekiyor.

Ama öbür taraftan da bunu gençlerimize yaşatabilmek için de bunun bir kutlamasını, bir keyfini de yaşatmamız ve yaşamamız gerekiyor. Çünkü yine benim Amerika'da, İtalya'da 15 yıla yakın yaşadığım dönemde şunu gördüm.

N. BİLAL ERDOĞAN

İlim Yayma Vakfı Mütevelli Heyeti Başkanı

Müslüman ailelerin çocukları mesela özellikle Amerika'da şunu anne babalarına sorarlar. "Babacım biz niye Noel'i kutlamıyoruz?", "Paskalya'da biz niye bir şey yapmıyoruz?" Batı dünyasında, Avrupa'da, Hristiyan dünyasında Noel o kadar tartışılmazdır ki, kültürel olarak o kadar yerleşmiştir ki bütün çocuklar Noel'den keyif alır. Noel ile ilgili çekilen filmler, yapılan etkinlikler, hediyeleşmeler, süslemeler kültürel bir normdur adeta. Noel kültürel olarak Batı dünyasında Hristiyan dünyasının normlarına öylesine yerleşmiştir ki, kimse bunun dışında kalmaz. O ülkede yaşayan Müslüman çocuklar anne babasına onun Hristiyan adeti olduğunu anlayamadığı için "Neden biz Noel kutlamıyoruz?" diye sorar. Adeta Hristiyan adeti olduğu öne çıkarılmadan bir Hristiyan bayramından, en önemli bayramından bahsediyoruz.

Şimdi biz acaba mesela Ramazan Bayramı olsun, Kurban Bayramı olsun, kandillerimiz olsun, önemli günlerimiz, gecelerimiz olsun ne yapıyoruz? Son yıllarda bununla ilgili gayretler var. Ben de kendi evimde, çevremde bunları konuşuyorum, yaymaya çalışıyorum. Mesela biz çocuklarımıza bunları bir hediyeleşmeyle, bir güler yüzle, bir süslemeyle aktarabiliriz örneğin ama bunları ihmal ediyoruz. Yani bizim için nimet bu bayramlar, cuma günü bir nimettir, Ramazan Bayramı bir nimettir. O zaman bu nimetlerin şükürünü eda ederken mutlu olmalıyız ki çocuklarımız da yeni nesiller de "Bunda bir şey var" desin.

Aynı şekilde cuma günleri mesela bizim okullarımızdan bir tanesinde öğretmen arkadaşlar çocuklara şeker dağıtır, ben de ısrarla derim ki "Ya hocam ne olur sadece cuma günleri dağıt. Çocuklar cuma gününden dolayı olduğunu anlayıp cumayı sevsin" bunun gibi şeyler yapılabilir. Dolayısıyla biz Allah-u Teala'nın bize nimetlerini mutlulukla karşılayabilmiş olsak inanıyorum ki o zaman çocuklarımızın da bu önemli dönüm noktalarında, bu nimet durumlarında mutlu olduklarını, hayatlarının geri kalanında da, dinlerini yaşayışlarında da bir kültürel kuvvetle dinlerinin içlerinde yer ettiğini görmüş, sağlamış olacağız.

Dolayısıyla imam hatiplilerle ilgili gelişmeler aynı şekilde, Ayasofya'nın açılması aynı şekilde, başka gelişmeler aynı şekilde...

Bizi yaratan Rabb'imize vefa olarak görmemiz gerekir diye düşünüyorum. Amerika'da öğrenci olduğum yıllarda biz üniversitede Müslüman Öğrenci Derneği olarak hatipler çağırırdık, işte Müslüman gayrimüslim katılan herkese bazı seminerler, sempozyumlar düzenlerdik. Bu konuşmacılardan bir tanesi de seksenlerin başında ateizmden İslam'a dönmüş matematik profesörüydü. İslam'la müşerref olmasının hikayesini anlatıyor, kitaplarında da bunu anlatıyor, konuşmalarında da o dönem bunları anlatıyor. Sene 1999-2000 ve benzetme olarak, tabii bir Amerikan ailesinden benzetmeyi nasıl yaparsınız, köpeği var evde, anne-baba- çocuk ilişkileri, köpekleriyle olan ilişkileri bunlardan da benzetmeler yapardı. O benim, o üslubu kafamda yer etti.

Kendim de çocuk sahibi olduktan sonra anne baba olarak çocukların bize karşı olan tavırları için bazen karı koca kafa kafaya veririz, "Bu çocuklar niye böyle yapıyor, niye hiç karşılıklarını göstermiyor?" diye konuştuğumuz da olur elbette. O zaman eşim de ben de öyle diyoruz ama kul olarak Rabb'imize olan pozisyonumuzu düşünün bir de. Yani Allah-u Teala bizleri mükemmel bir yaratılış üzere yaratmış, nimetlerle donatmış. Bir kolumuzun bacağıımızın, gözümüzün hesabını verecek durumda değiliz ama isyan kere isyan, ihmal kere ihmal. Biraz önce camiye konuştuk, cemaati konuştuk, namazı konuştuk. Bunun dışında yaptığımız hataları düşünelim, isyanlarımızı, unutmalarımızı bir kenara koyun bir de yaptığımız hataları düşünelim.

Ahde vefa deyince bu çerçevede biraz bizim bu dönemdeki ümmet olarak Rabb'imize olan vefamızı düşünmemizde fayda olduğunu düşünüyorum. Bu vefayı nimetlerin çeşidince yerine getirmek ve bunları bir mutlulukla karşılamak suretiyle de daha küçük olan nesillere aktarmak konusunda biraz daha gayretli olmamız gerektiğini düşünüyorum. Şimdi bizler sivil toplum kuruluşlarıyız, aynı yolun yolcusuyuz daha inançlı bir nesil yetişsin istiyoruz. Bununla da yetinmiyoruz, inançlı olsun, Allah korkusuyla büyüsün, ahlaklı olsun ama bir de dünya nereye gidiyor bunun gerisinde kalmasın. Bilimde, fende, teknolojiye, fikirde önder olsun, aynı zamanda bunun mücadelesini veriyoruz. Hatta zaman zaman hazırlık sınıfında, beşinci sınıfta

10 saat İngilizce olsun da Kur'an-ı Kerim'e falan sonra bakarız tarzı kaymalar da olabiliyor. Yani biz bu çocukları iyi yetiştirmek istiyoruz ama hakikaten dünya olarak, kariyer olarak, kazanç olarak da geri kalmalarına tahammülümüz yok ve bütün toplantılarımızda bunları konuşuyoruz. Bu buluşmalarımızda şunu gördüğümü söylemem lazım, bu yolun yolcusu, bu işlere vaktiyle, fikriyle, malıyla katkı sağlayan arkadaşlarımızın sayısı çok sınırlı. Birçok ilimizde bütün bu tür gönüllü işler 3 kişinin 5 kişinin, 13-15 kişinin sırtında devam ediyor.

Dolayısıyla bizim bu tür gönüllü faaliyetlerimize, bu tür yaptığımız sivil toplum işlerimize daha çok arkadaşlarımızı katıyor olmamız lazım, buna gayret gösteriyor olmamız lazım. Tabii ki zaman da zor bir zaman, geçen birisi çok güzel söyledi sohbet ortasında "Kimsenin kimseye tahammülü kalmadı" dedi. Hakikaten böyle bir çağ yaşıyoruz, yani bu zamanın ruhunda kimsenin hiçbir şeye tahammülü kalmadı. Tahammülü kalmadığı için de ne yapıyor, teması kesiyor, azaltıyor "Aman yüz göz olmayayım" diyor mümkün olduğunca kendi kendine bir hayat çevirmeye çalışıyor.

İnanın, üniversite öğrencileriyle yurt mülakatı yaptığımız şu günlerde öğrencilerin ne kadar iletişimsiz olduğunu görüyorsunuz. Yani çocuk hakikaten, bakıyorsun herhangi bir girişimin üyesi değil, zaten toplu girişim çok azaldı. Artık herkes kendi başına, aman kimseye çatışmadan, kimseye bir sıkıntı yaşamadan hedeflerine yürüyeyim şeklinde bir yol tutturmuş gidiyor. Dolayısıyla bu sivil toplum çalışmalarında da işin yükünü çeken arkadaşlarımız da şöyle bir hissiyat var. "Şimdi çağıracaksın gelecek, gelmeyecek, işte ağız yüz yapacak benim yaptığımı beğenmeyecek başka bir şey söyleyecek. O zaman biz mümkün olduğunca alışlagelen halkanın dışına çıkmadan bu işleri sürdürelim." Bizim ne yapıp edip bu halkaları genişletmemiz lazım, çünkü işin bereketi artacak arkadaşlar.

Mesela okul aile birliklerimiz. ÖNDER'imizin de okul aile birlikleriyle ilgili çalışmaları var, hala da devam ediyor. Okul aile birliklerinde bizim var olmamız lazım. Yani bir arkadaşımız bir sivil toplum kuruluşunda görev alıyorsa aynı zamanda çocuğunun okulunda okul aile birliğinde neden görev almasın? Alması lazım,

çünkü okul aile birlikleri velinin veyahut da sivil toplumun aslında eğitime doğrudan temas yeri, temas noktası ve bugün geldiğimiz noktada okul aile birliklerindeki kötü örnekler o kadar yaygınlaştı ki maalesef idare okul aile birliklerinin mevzuatını veli aleyhine değiştirecek diye çekiniyorum. Servis konusu, kantin konusu, para-pul derdi derken okul aile birliğindeki bazı olumsuz örneklikler okulu aile birliklerinin de aslında kaderini menfi etkileyecek.

Tam burada bizim eğitim ile ilgili aynı yolda fikir birliği yapmış insanlar olarak muhakkak çocuklarımızın okul aile birliklerinde görev almamız lazım. Kendi çocuğumuzun eğitimine doğrudan katkı sağlamış oluyoruz. Okul aile birliği demek sadece para-pul vermek demek değil, okul aile birliği demek o okulda okul idaresinin, o okulun öğretmeninin yanında yer almak, oraya gönüllü zaman ayırmak ve emek vermek demek. Okulun derdiyle dertlenen bir veli grubunun içinde yer almak demek. Burada şiarımız ahde vefa ise Türkiye'de imam hatipliler olarak Türkiye'deki olumlu gelişmeleri yaşadysak o zaman bunun karşılığını gidip çocuklarımızın okullarında destekleyici olarak görev almaya da yer vermeye çalışalım. İşte size ahde vefa. O zaman bir meselemiz okul aile birliklerinde görev almak ve bu şekilde, bu işlere katılan insanların sayısını arttırmak, daha fazla veliyle temas kurmak, daha fazla insanı bu işin içine çekmeye çalışmak.

Şimdi ÖNDER Kurultayı, İmam Hatipliler Kurultayı ama mensubiyetle madem çizgiyi biraz genişlettik, çocuğu imam hatipte olmayanlar da gitsinler çocuklarının okul aile birliklerine katılsınlar. Çünkü bu mülakatlarda çok entere-san bir şeyle karşılaşıyoruz. Fen lisesine gitmiş çocuk tabii çok iyi bir yeri de kazanmış, gelmiş bizim vefadaki yurt mülakatlarına katılan öğrencinin başarısı çok yüksek. İlk 5 bin, ilk 10 bin hep oralardan. "E senin baba kim, filanca" babasını da tanıyoruz Anadolu'nun bir şehriden yine bir sivil toplum içerisinde belki. "Sen niye imam hatibe gitmedin?" diyoruz. "Benim notlarım çok iyiydi, hocalar da böyle dedi" diyor. Aslında alt yazı şu "Bu çocuk çok başarılı, imam hatibe gönderip yazık etmeyin."

Şunu da yapan arkadaşlarımız var. 28 Şubat zamanında imam hatipte katsayı probleminden dolayı bir sürü arkadaşımız ayrıldı. Son sınıfta 5 sınıftık, 1 sınıfa düştük. Yani yüzde 80'imiz ayrıldı okuldan, biz okulda kaldık. O zaman da biz arkadaşlarımızla biraz tatsızlaştık ama sonradan barıştık, helalleştik. Yani kimseyi verdiği kararlardan dolayı yadırgamamayı, herkesin hayatında kendine has imtihanlarının olabileceğini değerlendirerek sonunda hepimiz sulh yolunu seçtik, bu işleri aştık. Dolayısıyla bunlar da aşılır ama şimdi diyelim ki ben restorancıyım. Türkiye’de restoran sektöründe şöyle bir eleştiri vardır içkisiz restoranlarla ilgili “Tamam da bir türlü aynı kaliteyi tutturamıyorsunuz.”, “Oranın garsonları farklı bir muamele gösteriyor, farklı bir nezaket, servisi, hizmeti, yüksek kalitede yapıyor.” Tamam da kardeşim sen oraya gidiyorsun, bana verdiğinin 3-5 katı fatura ödüyorsun. Adam ona göre garsonunu daha fazla ödüllendiriyor, garsonu daha iyi hizmet veriyor. Yani biraz içkisiz yere pozitif ayrımcılık yapsak bir süre ondan sonra belki aynı hizmet kalitesini yakalayacağız. Ama bu dönemi yaşayamadığımız müddetçe içkisiz restoranlar aynı seviyeye gelmeyecek. Bizim okullarımızda da aynı sendromu hala yaşıyoruz. “Bizim orada imam hatip ortaokulu çok iyi değildi, iyi bir ortaokul vardı ona gittik”, “Kartal’a, Beyoğlu’na puanım yetmeyince ben de imam hatibe gitmeyim dedim” gibi.

Şimdi ahde vefanın gereği mi diyelim, şu kendi okullarımıza annesi, babasının koşturduğu dert edindiği gündeme kendi çocuğunu ikna etmemesi mi diyelim? Şimdi bakın Cumhurbaşkanı imam hatipli, 4 çocuğunu imam hatibe göndermiş. Ben oğlumu imam hatibe gönderdim, ortaokulu bitirdi liseye başladı. Yani buna da sahip çıkmamız ahde vefadır. Sonra kendimiz anlatıyoruz, 4 puan türü var biliyorsunuz; sayısal, sözel, eşit ağırlık, dil. Dört puan türünün tamamında, ki bunun içinde elbette mükerrer olanlar var yani çocuk eşit ağırlıktan da bine girmiştir, sözelden de girmiştir, sayısaldan da girmiştir, dilden de girmiştir. Bilmiyorum ilk bine giren öğrenci sayısı demek ki 4 bin değil, yani mükerrerleriyle beraber belki 2 bin 500’dür. Bunların içinde neredeyse 500’e yaklaştı imam hatipli sayısı. Başarıya işte başarı. O zaman bu okullarımız yukarıya doğru ivme

halindeyken bizim de bu trendin gerisinde kalmamız lazım. Yani çocuklarımızı da buna ikna etmek için biz çocuklara okullara git bak diyoruz. Bizim şu anda her ilde aşağı yukarı en iyi imam hatip okulumuz o ilin aynı zamanda en güzel okullarından bir tanesi. Çünkü bu okullara sahip çıkan böyle bir camia var. Sivil toplum kuruluşları var, mezun dernekleri var, vakıflar var.

Bu okulların binası neden daha güzel? Devlet bunları daha güzel yaptığı için değil, buna sahip çıkan hayırseverler, sahip çıkan vakıflar, dernekler olduğu için. Çocuklara bunları anlattığımız zaman, gösterdiğiniz zaman İstanbul’da geziyor 3-5 tane okulu, 2 tane imam hatibe gidiyor arada dağlar kadar fark var diyor. O zaman çocuğun tercih etmesi de aslında o kadar zor değil, çocuklarımızı ikna etmemiz de o kadar zor değil. O zaman ahde vefaysa imam hatipliler kurultayında çevremizdeki arkadaşlarımızın ve kendi çocuklarımızın imam hatibe gitmesi konusunda da ayağımızın sekmemesi lazım. Bunu da önemsiyorum.

Öbür taraftan imam hatipliler olarak gündemlerimizi kendimiz belirlemiyoruz. İmam hatiplilere birisi bir şey diyecek, biz de kalkıp imam hatiplilere sahip çıkacağız. Bu olmaz. Biz imam hatiplilere devamlı sahip çıkıyor olsak birisi bir şey dediği zaman bizim bir şey yapmamıza gerek kalmaması lazım, çocuklarımızın anında tepki gösteriyor olması lazım. Ama şu anda öyle bir asimetrik bilgi ile karşı karşıyayız ki veya asimetrik kamuoyu tablosuyla karşı karşıyayız ki imam hatipteki çocuk sosyal medyadan imam hatibi savunacak mesaj atmaya çekiniyor. “Linç yiyoruz hocam” diyor. Şimdi biz okulumuzdaki 1 milyon 400 bin çocuğun böyle bir psikozla sokulmasına nasıl tahammül edebiliriz. Dolayısıyla çocuklarımızı moral, motivasyon yönünden de güçlü tutmamız lazım. “Bak siz imam hatiplisiniz, imam hatipli olduğunuz için sizinle ilgili atıp tutmak kolay değil” dedirtmemiz lazım ki çocuklar da okullarına, davalarına, markalarına sahip çıkabilsinler. Bunu da önemsiyoruz. Bunu biz vakıflarımızın, derneklerimizin, cemiyetimizin yurtlarında da yaşıyoruz.

Çocuk hangi yurttan olduğunu söylemek istemiyor. İşte ileride başıma bir şey gelir, beni yaftalarlar sen şuradansın, buradansın, cemaatçisin, tarikatçısın falan derler diye çocuklar kaldıkları yurtları söylemiyorlar. Bunu da böyle izlemememiz lazım. Bu neden böyle oluyor? Biz hep reaksiyoner kaldığımız için, çocuklarımıza kendi gündemlerini inşa edip sunmadığımız için böyle oluyor. Dolayısıyla bizim imam hatipliler olarak kendi gündemlerimizin olması lazım, bu gündemlerin peşinde koşuyor olmamız lazım. Proaktif olmamız lazım. Bu bakımdan bugün burada konuşmalarda güncel meseleler üzerinden gidilmemesine sevindim. Yani selamlamalarında bile normalde bu yapılabildi ama hakikaten bunlara biz ehemmiyet verdikçe bunları yapanlar kendi kitlelerinde daha makbul hale geliyorlar, değer kazanıyorlar.

Memleketin başında imam hatipli cumhurbaşkanı var. Her zaman göğsünü gere gere imam hatipli olduğunu söylüyor, imam hatiplere sahip çıktığını söylüyor. İmam hatipliler akademik başarı olarak her geçen sene daha iyiye gidiyor. Okulları güzel, camiaları sahip çıkıyor. O zaman bu çocuklarımız da göğüslerini gere gere ben imam hatipte okuyorum özgüvenine sahip olana kadar devamıza biz proaktif olarak, seyirci olarak değil, tepki veren olarak değil, davanın önünde giden önderler olarak sahip çıkmalıyız.

Bu bakımdan ÖNDER'imizin son yıllarda başlattığı özellikle okumaya iştiağı olan daha başarılı çocuklarımızı okutmaya yönelik projelerini ben takdirle izliyorum. Hatta bunun artık biraz daha şekillendirilip ilk bine giren 438 imam hatipli çocuğumuz vardı, bu çocuklarla biraz özel ilgilenmek gerekiyor. Çünkü tecrübemiz şunu gösteriyor. Bu çocuklar imam hatip okullarını seçerken bazen akademik başarıyı yüksek diye seçebiliyor. Yani fen lisesi diye gidiyor adeta imam hatibe, sonra siz imam hatipte ona bir imam hatip atmosferi sunamazsanız eğer, çocuk o zaman tamam diyor. "Ha fen lisesi, ha Anadolu lisesine gitmişim, ha imam hatibe gelmişim, ben burada böyle devam ederim" diyor.

Dolayısıyla okuldaki imam hatip atmosferini güçlendirmemiz, özellikle akademik başarısı yüksek bu çocuklarımızı sosyal hayat olarak

kuşatmamız lazım. Çocuklar üniversite mülakatına geliyorlar, iki sene sınavla haşır neşir olmuşlar, sosyallik kalmamış, kitap okumamış, arkadaş grubuyla herhangi bir aktivite içinde bulunmamış. Ümit ediyorum ki ÖNDER'imiz özellikle bu çocuklara yönelik özel projelerini arttırsın, bu çocuklarımıza yönelik özel seminerler, özel dersler, özel geziler, özel programlar ve burslar tertip edilsin ki bu çocuklarımız akademik başarılarını Allah'ın izniyle toplumsal önderliğe, fikir önderliğine, kanaat önderliğine çevirebildikleri gün bu davanın taşıyıcıları olarak temayüz etsinler ve devam etsinler. Bu anlamda da bu tür çalışmaların illerimizde de çok önemli olduğunu düşünüyorum.

Bu tür çalışmaların, bu tür başarılı çocukların imam hatipleri tercih etmesine de daha fazla katkı sağlayacağını düşünüyorum. Elbette ki imam hatipliler Kurultayı'ndayız, ahde vefayı konuştuk, konuşmaya devam edeceğiz. Ama tabii ki 8 öğrenciden 1'inin de imam hatibe gittiğini unutmamalıyım. 8 öğrenciden birinin imam hatibe gitmesi Türkiye'nin aslında normalleşme tablosunu bizlere sunuyor. Yani özellikle lise seviyesinde bu kadar okul türünün olduğu yerde öğrencilerin 8'de birinin imam hatibe gitmesi demek arz ve talebin aslında birbirini yakaladığı yer demek. Ortaokulda bunun daha yüksek olması gerektiğini düşünen kardeşlerinizdenim. 4'te 1 hedeflenmesi gerektiğini düşünüyorum ama böyle bir normalleşme tablosunda bizim bunları daha iyi anlatmamız lazım ki, yine ÖNDER'imizin bu anlamda bir sosyal medya çalışması olduğunu biliyorum.

Türkiye'de aylak aylak dolaşan, hiçbir şey bilmeden konuşan, çok ahkam kesen boş insanlar var ama çıkıyorlar işte "Her köşe başına imam hatip açtınız, sizin vizyonunuz şöyle böyle..." türü konuşuyorlar. Ne imam hatiplerde ne olduğunu biliyor ne de ne kadar öğrencinin imam hatibe gittiğini biliyor. İşte 8 öğrenciden 1'i imam hatibe gidiyor, bu kadar. Bunları da daha rahat anlattığımız zaman bu normalleşmenin imam hatip olmayan kesimlerde de gerçekleşebileceğini düşünüyorum. Çünkü maalesef imam hatiplerle ilgili, hani siyasi olarak kullanılmaları diğer kesimlerin, imam hatip dışındaki çocukların da imam hatipteki çocuklara karşı maalesef antipati beslemesine yol açabiliyor.

19. İMAM HATIPLİLER KURULTAYI

Onun için bizim imam hatipler olarak eğitim alanında yaptığımız çalışmalarını, sadece imam hatiplerle sınırlı da tutmamamız gerekiyor. Bu yüzden imam hatip okulları platformu olarak başlayan çalışma, bugün eğitime destek platformu olarak devam ediyor çünkü sadece imam hatiplilerle ilgili değil bütün çocuklarımızla ilgili artık sivil toplum kuruluşlarımızın çalışması gerektiğini savunuyoruz ve bunu sahaya yansıtmaya çalışıyoruz. Bu memleketin bütün çocukları bizim çocuklarımız.

Bir muhabbet dininden bahsediyoruz. Allah-u Teala bize Kur'an'da imanını anlatırken, dini anlatırken kimleri sevdiğinden, şunu yapanları, bunu yapanları severim diye sıralıyor değil mi? Kimlerin sevilleceğinden bunlardan bahsediyor, bu dinin merkezinde bir sevmeye var. İşte Peygamber Efendimizi seviyoruz, Peygamber Efendimiz ümmetimizi seviyor, Rabb'imizi seviyoruz, Rabb'imizin bize dünyadaki sevgiyle açıklanamayacak kadar bir merhameti var. O zaman biz toplumun en çok seven insanları olmak zorundayız ve bu sınırlar imam hatipler, imam hatipleri sever ile mahdud olamaz. Dolayısıyla biz aslında sadece inancımıza göre yaşayabilirsek, sadece Allah'ın emir ve yasaklarını kendi hayatlarımıza birer birer yansıtabilsek o zaman inanıyorum ki bu imam hatip aleyhindeki propaganda çalışmaları da ters tepecektir ve kesinlikle kamuoyunda karşılık bulamayacaktır.

O anlamda da imam hatipler olarak sadece imam hatiplere yönelik, sadece din eğitimine yönelik değil, bu memleketin bütün çocuklarına yönelik çalışmalar yapmaya devam etmenin de bir ahde vefa, bu memlekete bir ahde vefa, bu ümmete bir ahde vefa olduğuna inanıyorum.

**19. İMAM HATIPLİLER
KURULTAYI**

**19. İMAM HATIPLİLER
KURULTAYI**

19. İMAM HATIPLİLER KURULTAYI

KURULTAY ŞİARİ

ABDULLAH CEYLAN
ÖNDER Genel Başkanı

Yüreğindeki Aşkı ve Sevdayı Toplu-
ma İlmek İlmek Dokuyacak Olan
İmam Hatipli Sevgili Genç Kardeş-
lerim, Hanımefendiler ve Beyefen-
diler; 19. İmam Hatipliler Kurultayı'mıza hepi-
niz hoş geldiniz, sefalar getirdiniz.

Yeni dönem şiarımızı sizlerle paylaşmadan önce bu büyük kurultayın organizasyonunda emeği geçen, ev sahipliği yapan Sayın Valimize ve Belediye Başkanımıza ve Sivas Derneğimize huzurlarınızda çok teşekkür ediyorum. Bu sene ahde vefayı konuşacağız. 1 yıl boyunca imam hatip okullarımızda, kamplarımızda, dergilerimizde, yarışmalarımızda ahde vefayı anlatacağız. Şimdi hep birlikte bu yılki şiarımızı sizlerle paylaşmak istiyorum.

Bismillahirrahmanirrahim.

Vaadinde sadık olan Allah'a hamd olsun.

Son nefesine kadar mîsakından dönmeyen Resul'üne salat-ü selam olsun.

Selam, ahbine vefâ gösteren şehitlerin ve sırasını bekleyen yiğitlerin üzerine olsun...

İnsan, henüz kök salmamışken toprağa, şâhit tutuldu ilâhi kudretin kuvvetine. Kâlû belâ haykırışları doldururken fitrat lisaniyla semayı, kâinat şahit oldu Bezm-i Elestte en kadim ahitleşmeye. Âdem ve zürriyeti, yemin verdi ruhunun her zerresiyle zamanın sahibine. Boyun eğmeyeceklerdi zalimin zulmüne ve heykelleri diken ellerin hükümlerine. Dünya, gözleri perdeleyen bir süsten ibaretti ahitnamede. Ölmeden kabre gitmekti övünmek tekasürle. En büyük hıyanet, el uzatmayı yetimin kısmetine. En süflî nankörlüktü hâlel getirmek iffete. Boğazdan geçen haram ile dilden dökülen yalan, müsaviydi ilahi terazide. Hak edilmeyen kazanç da hakkı verilmeyen makam da ağır vebaldi ruz-u mahşerde. En fena felâketleri çağırma-
taydı ehl-i ihlaf kendi aleyhine.

Oysa kevnîyyet, vefa ipiyle rapt olmuştu birbirine. Rahman'ın mahlukata vefasıyla yürüyor yıldızlar feleklerin izinde. Vefa yağmurlarıyla sulanan toprağın sadâkatinde filizleniyor ümitler. Beyhude beklemiyor sıdk ile duaya kal-
kan eller. Sıddık sırrıyla yoldaş olunca dostlar,

dolunay nuruyla menziline varmıştı mübarek seferler. Vefakâr bir Nebi'nin süt akrabalığına bağışlanmıştı göz kamaştıran ganimetler. Unutmamıştı Habibullah, muhasara yıllarında sarılan yaraları, mazlumları koruyup kollayan amcasını, Ümmü'l Kurâ'yı arkada bırakan yol arkadaşlarını, şehrini ve yüreğini kendisine açan ensarı, Şehitler Şahı'nın yetim kalan gencasını.

Pir-i fâni bir sütannenin ayaklarına serilmişti Dareyn Sultânı'nın hırkası. Mübarek teveccühüne mazhar oldu yaslandığı kütük parçası. Hayatı boyunca, hasretle yâd edildi ilk göz ağrısı. Ne Medine'nin ağaçları mahrum kaldı Resul'ün vefasından ne de Mekke'nin kurak dağları. Taşların en karasına vefasını, çağları aşan busesiyle mühürledi dudakları.

Kusurları gece misali setreden kadirşinas bir dosttan öğrendi vefayı sahabeler. Ayrılığının arkasından yıllarca Habib-i Kibriya'yı yad ettiler. Asırlarca terk etmedi münzevi tekkeleri ehl-i vefa dervişler. Biatına bağlı Evlad-ı Fatihâ'nın himmetiyle mukadder oldu muhteşem zaferler. Sözüne sadık umera ile imara durdu nice viran şehirler. Ahde vefa timsali ulemanın ellerinde bereketlendi âleme nizam veren nesiller.

Ancak insan, unuttu Rabb'i'ne verdiği vaa-dini. Söz kaybedince değerini, vefasızlık kuşattı benî Âdem'i. Canpare kardeşleri attı karanlık kuyuya Yusuf Nebi'yi. Tur Dağı'ndaki Musa'ya tercih edilince Samiri, en büyük mucizelerle yarışır oldu temasil nefesi. Ne Lut'un hanesi kurulabildi hain bakışlardan ne de Salih'in deve-si. İhanetle atılmış nifak adımları yolda bıraktı Uhud eteklerinde Kutlu Elçi'yi. Sefere çıkamayan atlılar, rıhtımda bağlı kadırgalar, komutanını kaybetmiş ordular teslim etti ağyara Aksa Mescidi'nin vefa mayası tutmayınca insan, boğuldu isyan girdaplarında. Bidayette verilen yemin bozulunca, renkler mahiyetini kaybedip grileşti. Albümlerden maziye bakan gözlerde, devasa yükler bir tüy misali hafifledi. Oysa kaç hain vuruşmadan alın aklıyla çıkmıştı zamanın mücahitleri. Düşmanın en sinsi ve en süflîsi karşısında ne destanlar yazmıştı iman imtihanının muzaffer anneleri!

Mescit secdegâh kalsın, mihrap kıyama kalsın, kubbeleri tekbir titretsin diye, seher vakitlerinde nice sarıklı hoca içmişti şehadet şerbetini.

Cesarete, salih amelde, cömertlikte, cefa çekmede, derdini sevmede, şâhitlikte ve şehadette öncüler vazifelerini ifa ettiler ve Rabb'imiz'in ikramına eriştiler. Bizler; önderlerimizin izinde yeminimize sadık kalarak, emaneti yük-lendik.

Söz veriyoruz bir kez daha tüm zerreleri-mizle: Allah; azameti, rahmeti ve mağfireti ile ezelden ebede yegâne Rabb'imizdir. Rasulullah, son nefesimize kadar değişmeyecek tek rehberimizdir.

Söz veriyoruz: Makam namına, dünyalık adına, şöhret ve unvan yolunda bozmayacağız yeminlerimizi. Kutlu yolumuzun ezeli muarız-ları, durduramayacak asla bizleri.

Söz veriyoruz: Son nefer son nefesini verene kadar tüm insanlığa haykıracağız ahdimizi.

Ey İmam Hatiplim,
Ahdimize vefa;
Yakın gelinceye kadar Alemlerin Rabb'ine teslimiyetle,
Her işimizde sarılarak Rasul'ün sünnetine,
Sahip çıkarak ümmetin her bir ferdine,
Duvarlarımızı ve dualarımızı Kudüs'le süsleme-ye,

Ahdimize vefa;
Ana-baba rızası almadan gitmemek ölüme,
Taş taş üstüne koyarak yükseltenlere,
Rızkımdan kesip getirenlere minnetimizle,
Savunan adamlara rahmetle,

Ahdimize vefa;
Bizimle her dem gurur duyanlara muhabbeti-mizle,
Bir harf öğretilene hürmetimizle,
Hep namlunun ucunda olanlara desteğimizle,
Halel getirmeden mekteplerimizin izzetine,
Harama el sürmeden gitmek huzur-u ilahiye,
Ey İmam Hatiplim,

Belki yine;
İhanet fırtınalarının dev dalgalarıyla dövmeye cüret edecekler kıyılarımızı
En derin depremlerle sarsmak isteyecekler yüce dağlarımızı

Köhne kalemlerle karartmaya kalkacaklar bah-
tımızı

İşte o vakit sakın ola ye'se düşme!
Dönelim gel yine tertemiz mazimize!
Yürüyelim hep birlikte sırat-ı müstakim üzre,
Sözümüze sadâkat, ahdimize Vefa ile...

Sözüne sadık olan, ahdine vefa gösteren, di-
nini yüceltmek ve diniyle yücelmek için müca-
dele eden bütün herkese selam olsun.

19. İMAM HATIPLİLER KURULTAYI

AÇILIŞ DERSİ

BİZ, AHDİMİZ, VA'DİMİZ
VE MİSAKIMIZ

PROF. DR. MEHMET GÖRMEZ
İslam Düşünce Enstitüsü Başkanı

Mümin olarak her söze her işe başlarken beş şiarımız var. Öncelikle bütün kötülöklere karşı yegâne melcemizin Rabb'imiz olduğunu ilan ederiz ve istiaze ile başlarız. Sonra bütün işlerimizde ve sözlerimizde rahmeti yegâne prensip edindiğimizi ilan ederiz; besmele ile başlarız. Sonra bize bütün bu nimetleri bahşeden Rabb'imize şükürümüzü, senamızı dile getirir; hamdımızı arz ederiz. Ve Sonra aidiyetimizi ilan ederiz; salat-ü selam, tahiiyetü ikram, her türlü ihtiram O'na, O'nun ashabına, ehli beytine olsun, deriz.

Değerli Kardeşlerim,

19. İmam Hatipliler Kurultayı nice hayırlara vesile olsun. Bugünkü Açılış Dersimizin başlığı: "Biz, Vaadimiz, Ahdimiz ve Misakımız." Bu yılki Kurultay'ın şiarı muhteşem: Ahde Vefa. Ancak bizler ahde vefayı genellikle ahlaki bir davranış olarak ifade ediyoruz. Hâlbuki ahde vefanın iman boyutu var. Kuran-ı Kerim'de üç temel kavram var bu konuda, akdi de ilave ederseniz dört kavram olur: Vaadimiz, ahdimiz, akdimiz ve misakımız.

Öncelikle "Biz" derken neyi kastediyorum? "Biz"den dört şeyi kastediyorum. Birinci "Biz": Rabb'imizin yeryüzünde halife olarak yarattığı, varlığının manasını bilen, yaratılışın hikmetini bilen insan olarak "Biz". Beşeriyetten ademiyyete hilafet ile yükselen ve yücelen, Âdemiyyetten insaniyete emanet ile yükselen ve yücelen "Biz"i yani insanı kastediyorum. Cenabı Hakkın "ma halakneküm abese" (Ben sizi abes olarak yaratmadım) diyerek, varlığınızın çok büyük bir gayesi var, diyerek yarattığı insan olarak "Biz"i kastediyorum. Cenabı Hakk'ın bütün kâinatı emanet ettiği, bütün insanlığı emanet ettiği Şeyh Galib'in ifadesi ile "zübde-i Âlem" olarak, "merdüm-i dide-i ekvan" olarak "Biz"i kastediyorum. İnsan olarak bizim her birimizin bir vaadimiz var, bir ahdimiz var ve bir misakımız var.

İkinci olarak "Biz": Bundan kastım mü'min ve Müslüman, Sadiku'l vadi'l Emin olanın ümmeti, bütün insanlığa rahmet olarak gönderilen Peygamberin (as) ümmeti, Cenabı Hakk'ın "şühedae linnâs" diyerek bütün insanlık için şahit olarak tarif ettiği "Biz"i kastediyorum. Cenâb-ı

Hakk'ın "künü kavvemine bi'l kıst" (adaleti ayakta tutun) buyurduğu "Biz"i kastediyorum. Cenabı Hakk'ın varlığını bütün insanlık için merhamet olarak ilan ettiği merhamet Peygamberinin ümmeti olarak "Biz"i kastediyorum. Mü'min ve Müslüman olarak bizim bir vaadimiz var, bir ahdimiz var ve bir misakımız var.

Sasanilerin büyük komutanı Hürmüzan Hz. Ömer'in (ra) elçisi Rib'i b. Amire'ye şöyle dedi: "Siz Araplar, kertenkele eti yemekten deve sütü içmekten başka bir şey yapmıyordunuz. Burada ne işiniz var, burada ne arıyorsunuz?" Ordunun içinden biri olan tabiundan olan Rib'i b. Âmire şöyle cevap verdi: "Beasene Allahu ileyküm li tuhrice men şâe min ibadeti'i ibâd ilâ ibadeti'lli-ahi vadehu. Li nuhriceküm min dîk'id-dünya ile sat'il Ahire. Eteynâ ileyküm li nuhriceküm min cevri'i edyân ilâ adli'l-islam" (İçinizden dileyenler kullara kul olmaktan çıksınlar da tek olan Allah'a kul olsunlar diye Allah bizi size gönderdi. Sizi çok dar bir dünyadan çıkarıp ahiretin de içinde olduğu daha geniş bir dünyaya davet için geldik. Sizi dinlerin zulmünden İslam'ın adaleatine davet etmeye geldik.)

Beni daha sonra dinleyecek olan imam hatip nesline ve bütün kardeşlerime de söylüyorum: Mü'min kendisini bütün dünyadan sorumlu kabul eden insandır. Yeryüzünde ma'rufu ege-men kılmakla mükelleftir. Münkeri ortadan kaldırmakla mükelleftir. "Küntüm hayra ümmetin uhrice li'n-nas" (sizler insanlar içinden çıkarılmış en hayırlı ümmetsiniz) müjdesine nail olandır. İnsanlık için çıkarılmış hayırlı bir ümmetin ferdi olarak bizim bir vaadimiz var, bir ahdimiz var ve bir misakımız var.

Üçüncü "Biz": Bu toraklarda yaşayan büyük bir tarihin çocuğu ve evladı, büyük bir medeniyetin mensubu... Herhangi bir ırkçılık saiki ile söylemiyorum, sünnetullah gereği söylüyorum: Maveraünnehir medeniyetinin mirasçıları, Ahmed-i Yesevilerin inşa ettiği, akli ilimlerle nakli ilimleri birleştiren, tasavvuf ile felsefeyi cem eden, kadim ile cedidi birleştiren Maveraünnehir medeniyetinin mirasçıları... Selçuklu'nun başkenti olan Sivas'tayız. Alimler, arifler ve şairler şehrindeyiz. Sultanlar şehrindeyiz. Selçuklu'nun mirasçısı, Osmanlı'nın mirasçısı, ilahi kelimetullahı, nizam-ı âlemi kendisine şiar edinmiş ecdadın evlatları olarak bizim bir vaa-

dimiz var, bir ahdimiz var ve bir misakımız var. Rahmetli Fethi Gemuhluoğlu'nun ifadesi ile "Bu emanet bu topraklarda yaşayan insanlara verildi ve bu emanet onlardan alınmadı. Min tarafilleh (Allah tarafından) verildi ama min tarafilleh (Allah tarafından) alınmadı. O büyük emaneti, Rasulullah'ın (as) bütün insanlığa bıraktığı o büyük emaneti hâlâ taşıyan bir ecdadın nesli olarak bizim bir vaadimiz, bir ahdimiz ve bir misakımız var.

Değerli Kardeşlerim,

Sizler birer umutsunuz. Bu topraklarda yaşayan her insan birer umuttur. Afrika'nın en ücra köşesindeki müminin secdesinde, duasında siz varsınız. Bu ülke var, bu millet var, bu tarih var. Onun için biz sadece kendimizden ibaret değiliz. Biz sadece kendi şahsiyetlerimizden ibaret değiliz. Büyük bir manevi mirasın sahibi olarak bizim bir vaadimiz, bir ahdimiz ve bir misakımız var. Bizim sadece ülke coğrafyamız yok. Bizim sınırlar tanımayan bir gönül coğrafyamız var.

Vaktiyle Almanya'da Köln Arena'da binlerce gurbetçi vatandaşımıza hitap ediyordum. Almanya eski Cumhurbaşkanı Christian Wulff salonun en önde oturuyordu. Benim konuşmam kendisine tercüme ediliyordu. Ben konuşmamda sık sık "gönül coğrafyası" tabirini kullanmıştım. Konuşmadan sonra birlikte oturduk. İngilizce olarak bana şöyle dedi: "Ne demek bu the geography of heart (gönül coğrafyası)?" Ben de ona dedim ki: Suni sınırlar tanımayan, ortak inançla, ortak medeniyet değerleriyle ilişkileri devam eden; aralarında meveddeti, muhabbeti, rahmeti devam ettiren yeryüzündeki bütün kardeşlerimizle biz birbirimize "gönül coğrafyası" ifadesini kullanıyoruz. Onun içindir ki Asya'dan Afrika'ya kadar aynı inancı aynı değerleri taşıyan bütün mümin kardeşlerimizin yaşadığı coğrafyalar bizim gönül coğrafyalarımızdır ve biz kendimizi onlardan da sorumlu hissederiz." Daha sonra Wulff "Almanya'nın bu gönül coğrafyanızdaki yeri neresidir, yeri var mıdır?" diye sordu. Ben de ona şöyle dedim: "Elbette sizin de yeriniz var bu coğrafyamızda. Üç milyonu millet varlığımız olmak üzere 7 milyona yakın dindaşımız var. Onlardan dolayı siz de gönül coğrafyamız sayılabilirsiniz." Wulff, "Hocam, benim de içinde bulunduğum Alman-

ya'nın sizin gönül coğrafyanızdaki yeri neresi?" diye tekrar sordu. Bu sefer şöyle dedim: "Sayın Wulf, siz bir Avrupa Birliği'nden söz ediyorsunuz bir de bu birliğe aday ülkeler diyorsunuz ya! İşte siz bizim gönül coğrafyamıza aday ülkesiniz. İnşallah bir gün gelir adaylık üzerinden kalkar ve asil olarak gönül coğrafyamızın üyesi olursunuz.

Benim Peygamberim aleyhisselam, Hz. Ali'ye (ra) buyuruyor ki: "Ya Ali vallahi bir kişinin seninle hidayeti bulması, yeryüzündeki bütün nimetlere, yeryüzündeki her şeye sahip olmaktan daha hayırlıdır. Dolayısıyla bir gönül coğrafyamız var, bir de gönül coğrafyamıza aday olan ülkeler var. Siz de o aday ülkelerden olabilirsiniz." Hani Merhum Necmettin Erbakan hocamız derdi ya: Biri ümmeti davet, biri de ümmeti icabet. Bir icabet etmiş olan Müslümanlar var bir de sırasını bekleyenler var. Dolayısıyla biz bütün insanlığa böyle bakarız. Bu toprakların çocuğu olarak, gönül coğrafyamızdan sorumlu birer mümin olarak, Rusya'da yaşayan 30 milyon Müslüman, Orta Asya'daki, Kafkasya'daki, Balkanlar'daki, Afrika'daki, Latin Amerika'daki, Güney Doğu Asya'daki bütün

Müslüman kardeşlerimizle bizim iman bağımız var. Biz o bağı yok sayamayız. Onların bir parçası olarak bu topraklarda yaşayan ama ilahi emaneti hâlâ omuzlarında taşıyan bu milletin evladı olarak bizim bir vaadimiz var, bir ahdimiz var ve bir misakımız var.

Dördüncü "Biz": Bu ülkenin en zor zamanlarında, dünyanın ve insanlığın en zor zamanlarında, küreselleşmenin, sömürgelerin, istibdat rejimlerinin en yoğun yaşandığı zamanlarda, bütün meydan okumalara karşılık vererek, bu topraklarda yaşayan insanların; kendi öz değerleri ile var olmaları için... Ve kendi değerlerimizle tarih sahnesinde bekamız için, bu milletin, bu fakir ve mazlum milletin kendi imkânlarıyla kurulan imam hatip mekteplerinden okuyan imam hatip nesli olarak "biz"i kastediyorum.

İmam hatip nesli olarak da bizim bir vaadimiz var, bir ahdimiz var ve bir misakımız var. Varlığını öteki için rahmet bilen bir nesil. 70 sene değil 700 sene ötekileştirilseler bile kendisi başkasını ötekileştirmeyen, kendi varlığını öteki için rahmet bilen nesil olarak imam hatip Neslindeki "biz"i kastediyorum: bizim bir vaa-

dimiz var, bir ahdimiz var ve bir misakımız var. Taassubun her türlüüne karşı çıkan, İmam-ı Gazali'nin ifadesiyle: "Aklı ilimler gıda gibidir, naklî ilimler ilaç gibidir." Aklı ilimler ile naklî ilimleri birleştiren, tekvin ile tenzili birbirinden ayırmayan, kâinatın ayetleri ile Kur'an'ın ayetlerini birlikte okuyan, kimya laboratuvarından çıkıp Kuran okuyan, Kuran'ın sayfasını kapatınca fizik, kimya ve matematik derslerinde Allah'ın kâinata yerleştirdiği hesapları okuyan ve böyle kapsamlı bir bilgi anlayışına sahip olan, bilgiyi güç ve iktidar aracı olarak değil bilgiyi iman olarak gören, ilmi; bizi sadece salih amele ve hakikate götüren bir büyük nimet olarak gören imam hatip nesli olarak da bizim bir vaadimiz var, bir ahdimiz var ve bir misakımız var.

Kendisini asla ötekileştirmeyen, diğer okullarda okuyan 28 milyon öğrencilerimizi kardeş bilen, kalbindeki sevgiyi, meveddeti, rahmeti o kardeşleri ile de paylaşmak isteyen imam hatip nesli olarak da bizim bir vaadimiz var, bir ahdimiz var ve bir misakımız var.

Değerli Kardeşlerim,

Ve daha sonra bu sözleri dinleyecek olan İmam Hatip Liseli Kardeşlerim, sizin sıralarımdan geçmiş bir kardeşiniz olarak size hitap ediyorum.

Öncelikle şunu bilmeliyiz vaadin şartı sadakattir. Vadinde duran insanın dikkat edeceği en büyük özellik hizipten, yalandan uzaklaşmak sıdk ve sadakattan asla ayrılmamaktır. Çünkü biz "sadikul vadil emin" olan Muhammedü'l Emin'in (a.s) ümmetiyiz. Cenabı Hak kendisini bize tarif ederken, "İnne va'dehu kena ..." (O Allah vadinden asla dönmez); Cenabı Hak bize peygamberleri överken "vezkur fi kitabi İsmail innehu kena sadikal va'di ve kena resulan nebiyye. (Kitapta İsmail'i zikret. Çünkü o vadine sadık bir elçi ve peygamberdi) buyurmuştur.

İsmail Peygamber (as) nebi ve resul olmadan önce vadinde sadık idi. Tıpkı Muhammedü'l Emin gibi. "Ve İbrahim ellezi veffa" Vefakâr İbrahim (as) gibi. Bütün peygamberlerin özellikleri vaatlerinde sadık olmalarıdır. Onun için Allah Rasulü (a.s) münafıkları tarif ederken bir özelliği de "ize vaade ehlafe" (vadettiğinde vaadinde durmaz) olarak belirtmiştir.

Sevgili İmam Hatipliler,

Bir yandan Allah'ın bize vaatleri var bir de bizim O'na vaadimiz var. Bir yandan da bizim bütün insanlığa vaatlerimiz var; eşimize, çocuklarımıza, komşularımıza, arkadaşlarımıza vaatlerimiz var. Bütün bu vaatlerimize sadık olmak zorundayız. Ama şunu unutmayın: "Davası olmayanın vaadi olmaz!" Arapça'da "kalb" diye bir kaide vardır. (Kelimelerin harflerinin yer değiştirmesiyle başka bir kelimeye dönüşmesi) "Vaad" kelimesinin tersi "dua" ve "davet" kelimeleridir. Daveti olmayanın vaadi olmaz. İnsan olarak, mümin olarak, Müslüman olarak, bu tarihin-medeniyetin çocukları olarak ve imam hatip nesli olarak bizim bir vaadimiz var. Bizim bu vaadimize sadık olmamız gerekiyor.

Bunun arkasından bizim bir ahdimiz var. Bizim ahdimiz, Rabb'imizedir. Elest bezminde verdiğimiz bir ahit var: "Velekad ahidne ile Adem'e fe nesiye. Felem necid lehu azme" (Biz Âdem ile ahitleştik fakat unuttu ahidini. Ve biz Adem'de kararlılık bulamadık) Hz. Âdem (as) ile ilgili ayette Cenabı Hak, onun şahsında bize hitap ediyor. Bizim yeryüzünde müptela olacağımız en büyük tehlike unutmaktır. Unutmaların en kötüsü Rabb'imizle olan ahdimizi unutmaktır. Rabb'i ile olan ahidini unutan insan kendisini de unuttur. Yüce Rabb'imiz öyle buyuruyor: "Allah'ı unutmayın, Allah size kendinizi unutturur." Allah'ı unutursanız Allah da size kendinizi unutturur.

Bizim Rabb'imizle bir sözleşmemiz var ve ahdimiz var: "Evfu bi ahdi ufi bi ahdikum" (Siz benim ahdime vefalı olun ben de sizin ahdinize vefalı olayım) buyuruyor Allahu Teala. Yüce Rabb'imizin insan ile şu diyalogunu düşünebiliyor musunuz? Kuran-ı Kerim'de faili Allah olan ve "vaade" fili ile başlayan 136 ayet var. Allah'ın bizlere vaatleri var: "Dua ederseniz icabet ederim", "Şükrederseniz arttırırım", "İman edenler ve salih amel işleyenler yeryüzünde muktedir olacaklar" buyuruyor. Ama muktedir olmanın gayesi "kudret" değil "rahmet"tir. Güç ve iktidar sahibi olan insanın vazifesi bütün insanlığa İslam'ın rahmetini yaymaktır.

Bizim misakımız var ama misak kavramından önce bir de "akit" kavramı var. Akit, sözleşmenin yazıya dökülmüş halidir. Misakın hukuk

sistemine dönüşmüş haline de biz “akit” diyoruz. Ahit ahlak boyutu iken hukuk boyutu akit-tir. Bu sebeple biz inanç sistemimize “akide” diyoruz. Çünkü bizim Rabb’imizle sadece bir ahdimiz yok bir de fitratımız da olan akdimiz var. Ahit ve akit Kuran’ı Kerim’de bir kavramda birleşiyor: Misak. Bu kavram Kuran-ı Kerim’de 25 yerde geçer ve bizim üç misakımız vardır: Şehadet Misakı, Emanet Misakı ve Risalet Misakı

Şehadet misakını bizler, Elest Bezmi’nde Cenab-ı Hak’a verdik. O bize “Elestü bi Rabb’i-kum?” dedi. Biz de “Kalü belâ şehidnâ” diye cevap verdik. (Dediler ki: Sen bizim Rabb’imizsin ve bizler buna şahidiz.) Bizler yaratılmadan önce şehadet misakıyla Allah’a bağlandık.

Değerli Kardeşlerim, Sevgili İmam Hatipli Gençler,

Bizim Rabb’imiz ile ilişkimiz sadece bir “Halik-mahlûk ilişkisi” değildir. Bizim Rabb’imiz ile ilişkimiz sadece bir “Rabb ve abd ilişkisi” değildir. Bizim Rabb’imizle ilişkimiz aynı zamanda bir “Şahid ve meşhud” ilişkisidir. Ne demek şahid ve meşhud ilişkisi? Biz O’nun ayetlerine şahidiz. Biz O’nun esmasının tecellilerine şahidiz. Biz O’nun nimetlerine şahidiz. Biz O’nun vahdaniyetine ve rububiyetine şahidiz. O da bizim her halimize şahit. O da bizim sırlarımıza, sözlerimize, fiillerimize, ilişkilerimize, her şeyimize şahit. Onun için bizim dinimizde sadece “Amentü” değil aynı zamanda “Eşhedü” de vardır. “Amentü” ile Allah’a bağlanmak başka bir şey, “Eşhedü” ile bağlanmak başka bir şeydir. “Amentü” ile iman ettim ve kabul ettim diyoruz. Ama “Eşhedü” ile Allah’ım ben sana şahidim, seni görüyorum (varlığından asla şüphe duymuyorum) sen de beni görüyorsun deyip “Allah Bilinci” ile yaşamış oluyoruz.

İkinci misakımız Emanet Misakı’dır. Hani en çok okuduğumuz bir ayet vardır: “İnnâ araznel emanete ales semavati vel cibali ... fe hamelehel insan. (Biz emaneti göklere ve dağlara tevdi ettik fakat onlar almaktan çekindiler. İnsan emaneti üstlendi.) Biz bu ayetle beraber Rabb’imizle ikinci misakımızı gerçekleştirdik. Allah bütün varlığı bize emanet etti. Dini, aklı, ilmi, börtü böceği, kâinatı, varlığı Allah bize emanet etti ki biz onlara merhametle davranalım.

Yeryüzünü imar edip adaleti ve merhameti gerçekleştirelim. İnsanla varlık arasındaki ilişki bir “mülkiyet ilişkisi” değil bir “emanet ilişkisi”dir. İnsanla toprak ilişkisi, servet ilişkisi, dünya ilişkisi de bir mülkiyet ilişkisi değildir. “Malikü’l mülk” olan Allah’tır bizler değil. Her şey bize emanettir. Şehadet misakı ile iman ediyoruz. Emanet misakı ile ahlakı kuşanıyoruz. İslam medeniyetinde ahlak bir “kemal meselesi” değil bir “beka meselesi”dir ve emanet misakının ayrılmaz bir parçasıdır.

Üçüncü misakımız ise Risalet Misakı’dır: “Ve iz ahezne minennebiyyinel misak” (Biz peygamberlerden misakı aldık) buyuruyor Rabb’imiz. Risalet misakı, Rabb’imizle peygamberler arasında son olarak Hz. Muhammed Mustafa (as) ile olan ve ilk iki misakımızı tamamlamak için gelmiştir. Onun için peygamberler bizlere sadece hatırlatmak üzere gelirler. Onlar müzekkir (hatırlatıcı)’dır. Bizler peygambere iman ederek ve onu kabul ederek O’nun üzerinden Rabb’imiz ile risalet misakımızı gerçekleştirmiş oluruz. Akabe Biatları ile ilgili ayetlerde “Sana biat eden bana biat etmiştir” denilmesi de bu yüzdendir.

Bu üç misak ile Rabb’ine bağlanan insan vefalı olur. Bu vefayı bütün kâinata ve varlığa gösterir. Ötekine de gösterir. Resulü Ekrem bu yüzden düşmanına karşı bile vefalı olmuştur. Bedir Savaşı’nın en kızıştığı bir zamanda Hüzeyfetü’l Yeman arkadaşı ile beraber Efendimize gelir ve şöyle der: “Yâ Rasulallah! Geldik ve yetiştik size. Ama yolda müşrikler bizi yakaladılar ve dediler ki: Bir şartla sizi serbest bırakırız. Medine’ye gidince Müslümanlarla birleşip bizimle savaşmayacaksınız. Biz de kabul ettik.” Bunun üzerine Allah Resulü “Biz Müminler ahdimize vefa göstermek zorundayız. Siz bizim yanımızda savaşamazsınız.” diyerek onları Bedir gibi bir savaştan alıkoydu. Aynı şekilde Hudeybiye Anlaşması’nda da bütün insanlığa verilen muhteşem vefa dersleri var.

Değerli Kardeşlerim, son olarak şunu ifade etmek istiyorum. Batı uygarlığı sahip olduğu bir şey ile övünür. Nedir o övündüğü şey: Toplumsal Sözleşme Nazariyesi. Önce Thomas Hobbes ile başlayan sonra John Locke ile devam eden ve Jean-Jacques Rousseau ile nihayete eren bir görüşler. Hatta Jean-Jacques Rousseau’nun

Toplumsal Sözleşme kitabını Batılı bütün filozoflar “Modernite’nin İncili” diye adlandırılar. Biliyorsunuz Tevat’ın adı “Ahd-i Kadim”dir. Çünkü Tevrat da insanlık ile Allah arasında bir muahededir. İncil’in adı “Ahd-i Cedid”dir. Bazıları Kur’an-ı Kerim’i de “Ahd-i Hatem” (Son Büyük Muahede/Ahitleşme) olarak isimlendirir. Rabb’imizin bütün insanlığa alemiyet ve hatemiyet vasıflarına sahip bir muahede ile Kur’an-ı Kerim üzerinden seslenmiş olması sebebiyle böyle isimlendirilir.

Modern toplumsal sözleşme kuramlarına bakıldığında üç özellik görülür. Öncelikle bu sözleşmelerin hepsi insan ile insan arasındadır. Ama bizim misakımız, ahdimiz, akdimiz sadece bizim aramızda değil, sadece insanla insan arasında değil, aynı zamanda Allah ile ilişkilidir. Ben nikâh törenlerinde şahitlik yaparken, nikah ile ilgili Kuran’da geçen bir kavramı evlenen gençlere hatırlatırım: “Ve ahezna minküm misekan galiza” (Muhakkak ki biz sizden sağlam bir söz aldık). Evlilik sadece evlenen çiftin arasında olup biten bir şey olmadığı için Kur’an bunu da misak olarak tanımlıyor. Evlilik, Allahü Teâla’nın da şahit olduğu için, çiftlerin birbir-

lerine verdikleri söz aynı zamanda Rabblerine verdikleri söz olduğu için misak olarak adlandırılıyor.

Nikâhın bazı fıkıh kitaplarında alışveriş akitlerine benzetilmesi doğru değildir. Evlilik akdi, Allah’ın rızasına uygun aile hayatını kurmak için verdiğimiz bir sözdür. Nikâhta sadece biz eşimize ve eşimiz bize söz vermiyor. Eşler birlikte Rablerine söz veriyor. “Birbirimize sadık kalacağız, birbirimize meveddet ve rahmet ile bağlanacağız ve senin rızana uygun bir yuva kuracağız” diye söz verdikleri için misaktır. Onun için toplumsal sözleşme kuramları Rabb’i tanımayan sözleşmelerdir. Ama misakımız, bizim misak nazariyemiz hem kendi aramızdaki ahitlerimize ve akitlerimize riayet etmemizi salık verir, hem de Rabb’imizi asla unutmamız gerektiğini söyler.

İkinci özelliği; toplumsal sözleşme kuramları daha çok mülkiyet ilişkisini halletmek içindir. Bizde ise mülkiyet değil emanet söz konusudur. Toplumsal sözleşme kuramlarının insana bakışı, bu sözleşmeden önce insanın bir vahşi hali var, sonra medeni hali bu sözleşme ile başladı. Bu da doğru değildir. Bize göre ilk insan, ilk pey-

gamber olarak en medeni varlık olarak dünyaya geldi. Çünkü o insan Rabb'i ile sözleşmiş olarak geldi ve bu bizim fitratımıza yerleştirildi. Fitrat bizlerin doğuştan sahip olduğumuz yüce değerler hafızasıdır. Şimdiki gençlerin lisanıyla ifade ediyorum: Fitrat biz yaratılırken Rabb'imizin bize yüklediği ilahi bir yazılımdır ve ilahi yazılımda bütün o misaklar vardır. Bütün bu ahitler bütün bu akitler bütün bu vaatler vardır. Bize düşen buna sadakattir.

Değerli Kardeşlerim,

İnsanlık için yeni bir döneme giriyoruz. Modernleşme küreselleşme ile birlikte, küreselleşme de dijitalleşme ile birlikte görsel idraki egemen kıldı. Görsel idrakin egemenliği aklımızı zayıflatıyor, kalbimizi öldürüyor ve biz bir idrak ölümü ile karşı karşıya kalıyoruz. Bu sebeple yeni nesillerin çok soruları ve çok sorguları var. Eğitim sistemimizi baştan ayağa yeniden gözden geçirmeliyiz. Sorumlu kardeşlerimiz aramızdalar. Hasbelkader bu sorumlulukları belli bir dönem üstlenmiş, dünyayı takip eden ve mukayeselerini yapmış bir kardeşiniz olarak söylüyorum: Bizim eğitim sistemimiz kadar akli nakilden ayıran, tekvini tenzilden ayıran, pozitivist ve maddeci bir eğitim sistemi inanın ki dünyada çok az kaldı. Bunu bir ilim talebesi ve ilim insanı olarak söylüyorum.

Birkaç aydır ilkokulda okutulan kitapları dahi harf harf, kelime kelime okumuş bir kardeşiniz olarak söylüyorum. Türkçe kitaplarındaki seçilen her kelimeyi tek tek okumuş bir kardeşiniz olarak söylüyorum. Sadece eğitim sistemimizi değil din eğitimi sistemimizi de değer ve ahlak üreten bir yapıya getirmemiz gerekiyor. Bunun için yeni çalışmalar yapmamız gerekiyor. Bununla ilgili görüş ve önerilerimi ilgili makamlara zaman zaman yaptığım ziyaretlerde dile getirip paylaştım.

Rabb'im yolunuzu açık eylesin. Cenabı Allah hepimizi ve tüm imam hatip camiasını dile getirdiğim dört "biz" ile birlikte vadimize, ahdimize, misakımıza bağlı kalarak; varlığımızı öteki için daima rahmet bilerek ve kalbimizde taşıdığımız muhabbeti bütün insanlığa taşımayı hepimize nasip etsin. Hepinizi sevgiyle, saygıyla, muhabbetle selamlıyorum. Allah'ın selamı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.

**19. İMAM HATIPLİLER
KURULTAYI**

**KURULTAY
SUNUMLARI**

PROF. DR. OSMAN SEZGİN

Milli Eğitim Bakan Yardımcısı

Thomas Kuhn diye bir adam var, Bilimsel Devrimlerin Yapısı ismiyle bir kitap yazmış. O kitabında bir cümlesi var. Diyor ki; “Bir kelime, bir kavram, bir kuram ya bir topluluğun malıdır ya da hiçbir şeydir.” Dolayısıyla kelimelerimiz, kavramlarımız ya bizim olacak ya da kelimelerimizi ve kavramlarımızı kullanırken içini doldurarak kullanacağız. Mesela psikoloji kelimesini Türkçe’ye çevirecek olursak nasıl çeviririz? Ruhbilimi diye çevirecek olursak fahiş hata yaparız. Zira batının bilimi nesnel yani materyalist bir bilim olduğu için oraya ruh diye bir kavramı yerleştiremeyiz. O, davranış bilimleri anlamına geliyor. İmam hatiplerle ilgili veya başka okullarla ilgili konuşurken çok sık duyduğum bir şey var; “Okulunuzun akademik başarısı nedir?” diyorlar. Ben de merak ediyorum, “Bu akademik kelimesiyle neyi kast ediyoruz?” diye soruyorum.

Bir öğrenci bir sınıfa girse, o sınıfta bir derste en yüksek puanı alsa bu çocuğun başarısı nedir? Ders başarısı. Bir öğrenci bir sınıfta bütün derslerden en yüksek notu alsa, onun adı sınıf başarısı. Mezun olurken adını kütüğe çaktırsa bunun adı da okul başarısı. Üniversite sınavlarında tam puan alsa bunun da adı üniversite giriş sınavı başarısı. Peki soruyorum o zaman, “Akademik başarı ne?” Kimsenin bildiği yok, bir kör döğüşü var, bir akademik başarı tutturmuş gidiyorlar. Bana gelen veliler bunu sordukları zaman, durduruyorum. Bir dakika, “Şu akademik başarıyı bana bir anlatın, ben de size cevabını vereyim” diyorum.

Dolayısıyla biz hangi kelimeyi, hangi kavramı, hangi mefhumu kullanıyorsak onun altını çok iyi doldurmamız lazım. Mesela, neden eğitim kelimesi kullanılmaya başlanmış, terbiye kelimesi kullanılmıyor? Sebebi ne? Hangi tarihten itibaren bu kullanılmaya başlanmış? Şimdiki sıralamasına bakarsak eğitim ve öğretim diyoruz. Eskiden talim ve terbiye diyorduk. Bunları alt alta yazdığımız zaman çapraz dururlar. 1940’lı yıllardan önce talim öncedydi öğretimin karşılığı, terbiye sonra geliyordu eğitimin karşılığı. Şimdi eğitimi öne aldık sonra öğretimi aldık. Neden

bu çapraz bir ilişki oldu, sebebi ne? Çünkü terbiye kelimesinin anlamının içinde din var, ahlak var, edep var. Dolayısıyla terbiye kelimesi bugünkü manada laik ve seküler bir yapı değil. Türkiye Cumhuriyeti'nin eğitim sistemi de demokratik ve laik. O zaman terbiye kelimesini kullanamayız. Onun için demokratik ve laik anlamlar taşıyan bir kavram bulmamız lazım. Eğitim kelimesini kullanacağız ancak henüz bu terbiye kelimesinin içindeki muhtevayı kapsayacak kadar değil daha yeni kullanılmaya başlandı. Öğretmen kelimesi ise onun dışında bir kavram.

İşte bu ifadelerde olduğu gibi ahde vefa kavramı da ahlaki güzellikleri ifade eden bir kavramdır, ahlaki umdeleri anlatan bütün kelime ve kavramlar tek başına bir şey olmaz. Nasıl ki insan dediğimiz zaman sadece bedenini kastetmiyorsak, sadece ruhunu kastetmiyorsak; insan dediğimiz zaman bedeniyle, ruhuyla, kalbiyle, aklıyla, ahlaki yönüyle, felsefi yönüyle hepsini birden kastediyorsak ahlaki umdedeler de böyledir. Ahde vefanın bileşenleri var. Ahde vefanın bileşenlerini anlatabilmek için isterseniz ontolojik açıdan yaratılma hadisemizi bir gözden geçirelim.

Allah-u Teala meleklere, “Ben yeryüzünde bir halife yaratacağım” diyor. Burada aslında, öğretmen öğrenci münasebeti açısından da fevkalade calibi dikkat bir husus var. Melekler, kâinatın yaratıcısı, ilmi, kuvveti ve kudreti sonsuz Allah'a itiraz ediyorlar. Diyorlar ki, “Yeryüzünde kan dökcek ve fesat çıkaracak birini mi yaratacaksın?” Allah-u Teala meleklere, “Terbiyesize bak, sen kimsin ki bana soru soruyorsun?” demiyor. Büyüklüğüne ve ululuğuna yakışır bir şekilde meleklerle, meleklerin göreceği, bileceği şekilde, onların özür dilemelerini temin edecek şekilde anlatıyor hadiseyi. Benim konum asıl burası değil. Bu girişten hareket ederek, “Eğitilmiş insanın alameti farikası nedir?” diye sorulsa, “Fesat çıkarmayan ve haksız yere kan dökmeyen insandır” derim.

Buradan tümdengelim yöntemiyle bütün dünyaya bir göndermede bulunmak

istiyorum. Bütün dünyada gücü elinde bulunduranlar fesat çıkartıyor ve kan döküyor mu? Evet. Bütün dünyada hayran olduğumuz üniversitelerden bunlar yetişiyor değil mi? Evet. O zaman o hayran olduğumuz üniversitelerde eğitim diye bir şey yok. Onun için hiç onları gözümüzde büyütmememiz lazım, zira eğitim varsa şu dünyada huzurun, adaletin, insanlığın olması lazım. Onun için onları gözümüzde büyüttüğümüz sürece biz kendimiz olamayız. Şimdi dönelim konumuza, Allah-u Teala Hz. Adem'i yarattıktan sonra bildiğiniz gibi çok önemli bir husus var. Diyor ki, “Ya Âdem, istediğin gibi bu cennetten istifade et. Yanında Hz. Havva da var. Rahatsın ama senden önemli bir şey istiyorum, şu ağaca yakın olma.” Şimdi soru şu, Hz. Allah'ın cennette Hz. Adem'e eğitim olarak başlattığı bu harekette, şu ağaca yakın olma ifadesinden ne mana çıkarmamız lazım, ahde vefayı bunun neresine koymamız lazım? Hz. Allah, cennette Hz. Adem'in eğitimini, terbiyesini böyle yapıyor.

Ahde vefanın olabilmesi için Hz. Adem'in cennette irade dediğimiz, İngilizce will veya willpower denilen irade kavramı çok önemli. İradeli davransaydı vefasızlık yapmayacaktı, o kadar nimeti görmemezlik yapmayacaktı. Hz. Adem'in ruhaniyetinden özür diliyorum, onu yargılamak için söylemiyorum, derdimi anlatmak için söylüyorum. Hz. Allah ne buyurdu, yarattı sözünü de aldı, cennette duruyor. “Ya Âdem her şeyi yap, ye, iç ama şu ağaca yaklaşma” dediği zaman burada Hz. Allah, eğitim adına üç şeyi yapıyor. Bir, Hz. Adem'in iradesini ölçüyor. İki, Hz. Adem'in duygu durumunu anlatıyor. Üç, bugünkü anlamda entelektüel dediğimiz yönünü bize gösteriyor.

O zaman; bir okulda eğitim yapılacaksa, ontolojik açıdan, yaradılışsal açıdan, Kur-an'î açıdan o eğitimin ne olduğunu anlayacaksa o zaman bu çocuklara bilgi vermeden önce çelik gibi bir irade vermemiz lazım. Sonra duygularının kontrol eder hale getirmemiz lazım, sonra entelektüel açıdan yaptıkları işi sorgular hale gelmelerini temin etmemiz lazım. Şimdi bir insanın iradeli olması ne demek? İra-

deli olması demek, hürriyetinin tam olarak yerinde olması demek, iradesi sağlam olmak demek şahsiyet bütünlüğüne ermiş olmak demektir. Çünkü, iradeli olan insan birden fazla şey arasında en doğru olanı, en isabetli olanı, en doğru zamanda tercih eden insan demektir. Eğer bu konuda isabetli ve doğru tercihi zamanında yapamıyorsa iradesi zayıf demektir, hata üstüne hata yapar.

Bugün biz küreselleşmenin ve küresel kültürün halk arasında yaygın hale gelmiş olan popüler kültürün etkisi altında kalıp milli kültürümüzde ciddi derecede bir bozulma yaşıyorsak veya öğrencilerimizin anne ve babalarıyla ya da hocalarıyla mütenasip kültürlerini yaşayamadıkları bir durum varsa meselenin kaynağı burası. Yani biz ağızımızla kuş tutsak bile o küresel kültür geliyor hem fiziki açıdan hem psikolojik açıdan hem eğitimsel açıdan hem de sosyolojik açıdan kendini hâkim kılıyor. Hem de nasıl hâkim kılıyor? Çok enteresan; bir moda ve markalarla hâkim kılıyor. İkincisi, şimdi şuraya birisi girse. Bu kişi, Nobel ödülü almış bir bilim adamı desek hangi gözle bakarız. Hepimiz önümüzü ilikler, ayağa kalkarız. Halbuki Nobel ödülü ne demek? Nobel ödülünün anlamı şu; sen benim gibi düşünüyorsun, benim gibi davranıyorsun, benim söylediğimi bilin diye davranıyorsun, onun için sana ödül veriyorum demektir. Böyle bir şey olabilir mi? Sonra başka ne gibi ödüller var? Bir de olimpiyat ödülleri var. Olimpiyat ödülleri kim veriyor? Yine onlar veriyor. Ne demek istiyor? Benim gibi düşünerek spor yapıyorsun, benim istediğim gibi giyiniyorsun, al sana ödül diyor. Markalarla, ödüllerle, daha ileri gideyim kendimi de işin içine katarak söyleyeyim; üniversitedeki hocalar vasıtasıyla küresel kültür, popüler kültür haline geliyor, okullarda çocuklarımızın beynini, kafasını çeliyor, alıp götürüyor. Biz istediğimiz kadar güzellikleri anlatalım, maalesef onun karşısında aciz kalıyoruz. Niçin? Kelimelerimizle, kavramlarımızla ve eğitim adına yaptıklarımızla.

Şimdi en güzel okul hangi okul diye size sorsam söyleyeceğiniz okullar belli. Kaç tane proje yaptıysa, kaç puan aldıysa.

Yahu, bunların hepsi rakamdan ibaret. Hz. Muhammed Aleyhisselam Mekte-i Mükerrerme’de mücadele ederken 13 yıl boyunca kendisine kaç kişi iman etti? Allah-u Teala isteseydi bütün Mekte-i Mükerrerme’yi iman ettirmez miydi? Niçin bekletti de Medine-i Münevvere’de bunu hitama erdirdi. Meseleye bu açıdan baktığımız zaman, cennette Hz. Adem’in ontolojik yaratılışına baktığımız zaman, Allah Hz. Adem’i yaratınca çelik gibi bir irade verdi. Hatta Taha Suresi 115. ayeti kerimede Allah-u Teala buyuruyor ki, “Biz Adem’i azminde yeterli kararlılıkta görmedik. O verdiği sözü, ahde vefayı unuttu” diyor. Demek ki, çelik gibi bir iradesi olsa ahde vefa olacaktı, eksiklik olmayacaktı. Çelik gibi bir iradenin olabilmesi için ne lazım? Bunun için iki bilgiyi arz edeyim. Batı kültüründe, batı biliminde iradeden bahseden çok önemli bir insan Schopenhauer diye birisidir. Onun da öğrencisi Nietzsche’dir. Nietzsche nihilizmin kurucusu. Doğuda ise iradeden en iyi bahseden insan İmam-ı Matüridi’dir. Optimisttir o da. Dolayısıyla bu anlamda bir hareketin iradi bir hareket olabilmesi için sağlam ve tertemiz, pırıl pırıl bir niyet olması lazım. O niyeti besleyen entelektüel bir düşünce olması lazım, o entelektüel düşünceyi harekete geçirecek bir mekanizma lazım. İşte orada irade söz konusu oluyor.

O zaman imam hatiplerimizde ve bütün okullarımızda biz bilgi vermenin ötesinde çocuklarımıza çelik gibi bir irade vereceğiz ki Nemrut’un karşısında durabilsin, Firavun’un karşısında durabilsin ve kendilerini var edebilsinler. Bu irade olmadığı sürece çocuklarımızı küresel kültürün, popüler kültürün karşısında kaybeder durumda olduğumuz sürece biz bu işlerden zor sonuç alırız. İrade eğitimi çok önemli. İrade eğitiminden, şahsiyet bütünlüğünden bahsederken olayı çok iyi kavramak adına şu hadisi şerife açıklık getirmek gerektiğine inanıyorum. Hz. Peygamber; “Şu dağın şuraya gittiğini görürseniz inanın ama bir insanın mizacının değiştiğini söylerseler inanmayınız” buyuruyor. Bu hadisi şerif eğitimin olumsuzluğuna, eğitimin gücü olmadığına inanmak anlamın-

da pesimist, olumsuz bir duygu değildir. Her insanın yaratılışında var olan özelliklerinin geliştirilmesine aittir.

Her insan yaratılırken harcama duygusuyla dünyaya gelir, o harcama duygusunu olumlu yönde yaparsa bunun adına cömertlik, olumsuz yönde yaparsa israf denir. Her insan doğuşundan ısrarcı olarak meydana gelir, ısrarcı özelliği vardır, o ısrarcı özelliğini olumsuz yönde yaparsa onun adına inat, olumlu yönde yaparsa bunun adına irade denir. Dolayısıyla insanın yaratılışında var olan Allah'ın koyduğu o nitelikleri olumlu yönde geliştirebilmek için çocuklarımıza bu iradeyi öğretmemiz lazım. İradenin tanımını tekrar söylüyorum; birden fazla şey arasında doğru, isabetli ve zamanında karar verebilmektir. Doğru, isabetli ve zamanında karar verebilmek için kişinin bedensel, maddi, nesnel duygularına, isteklerine karşı dirençli olması; bedensel, nesnel, maddi duygularını yönetmeyi bilmesi gerekir. Eğer bunu yönetemiyorsa orada iradeden söz edilemez. O halde biz duygularımızı öznel, soyut ve ulvi noktadıklarını geliştirip bedensel, nesnel ve şehvi olanları zaruret miktarınca, olması gerektiği kadarını kullanıp götürmemiz lazım. Çocuklarımıza bunu öğretmemiz

lazım. Özellikle ergenlik döneminde çocuklarımızda bedensel duygular kontrol edilemez bir hale gelir. O yüzden Allah her günahı yapmayın diye emrederken zina günahına, yakın olmayın diye emreder. Niçin, çünkü orası iradeyi zaafa düşüren yerdir.

Dolayısıyla çelik gibi bir iradeyi vereceğiz. İradenin öncesiyle sonrasıyla dört tane bileşeni var. Bir sebat ve sağlamlık. Yani bir konu hakkında karar verince entelektüel açıdan o kadar sağlam olacağız ki, onu tekrar düşünmeye ihtiyaç duymayacağız veya herhangi bir etki karşısında ondan vazgeçmeyeceğiz. Ordunun dereleleri türküsü derdimi çok güzel anlatır. “Ordu'nun dereleri aksa yukarı aksa, vermem seni ellere Ordu üstüme kalksa” diyor. İşte burada sağlam bir irade var. Böyle bir irade lazım. Hz. Muhammed Aleyhisselam'ın hicret ederken, “Vallahi Mekke bir gün seni alacağım” diye söylemesi gibi. Çocuklarımıza bu iradeyi hâkim kılmadan bir yere varamayız. Entelektüel açıdan Hz. Âdem şöyle düşünmeliydi, “Beni cennete koyan Allah, bu nimetleri veren Allah, buna inanılır mı, güvenilir mi?” demeliydi. İşte burada entelektüel yönü olmadığı için şeytanın sözüne kandı. Bizim insanımızın sosyal medyadaki, medyada-

ki, küreselleşmedeki yalanlara kanmaması için entelektüel yönlerinin gelişmesi ve sahip oldukları nimetlerin kıymetini çok iyi bilmesi lazım. Aksi yönde şeytanlar o kadar çok ki, dün de bugün de bu şeytanlar gelir, hem de yemin ederek “cennette ebedi kalacaksın” diye. “Zina et, rakı iç, kumar oyna” diye değil, günahı yaptırarak değil hayra mâni olacak şekilde gelir, çocuklarımızı kandırır, oradan ayaklarını kaydırır. Demek ki çocuklarımıza Kur’an-ı Kerim öğretelim, hadisi şerif öğretelim, İslam ahlakını öğretelim ama öğrendiği o güzellikleri yaşayabilmesi için çelik gibi bir iradesi olup o yalan-yanlış, yemin edilerek söylenen sözlere kanmaması, söylenen sözleri de doğru anlaması lazım.

Bütün bunları bir araya topladığımız zaman bana göre eğitim; kan dökmeyen, fesat çıkarmayan bir eğitimidir. Yani, kendisi için istediğini karşısındaki için de isteyen, kendisi için istemediğini karşısındaki için de istemeyen, eliyle ve diliyle hiç kimseye zarar vermeyen, bunun için de iradesiyle, entelektüel yönüyle, duygularını kontrol etmesiyle pırıl pırıl, sapaşlam insan yetiştirmektir. Aksi halde bilgi yönü kuvvetli insan yetiştiriyoruz, bilgisayardaki bilgiler benden çok fazla, ben de pek çok bilgiyi oradan alıyorum. Bana bilgisayardaki bilgi lazım değil, zaten küresel kültürün olduğu bir yerde bunlar da değişiyor. Kısaca, küresel kültürün tasallutundan kurtulup popüler kültüre tabi olmadan, popüler kültüre karşı kendi kültürünü yaşayabilmek için çelik gibi iradesiyle dimdik ayakta durup, kendi kültürünü benimseyen, severek yaşayan, bunu evrensel boyutta temsil edebilen, yani kendisinden ve kültüründen, aidiyetinden utanmayan, iftihar eden bir nesil yetiştirmek zorundayız.

Eğitim evrensel olamaz, ancak her millet kendi eğitim sistemini, kendi kültüründen aldığı ilhamla evrensel boyuta taşır. Şimdi mesela kim çıkıp da diyecek ki Hz. Mevlana’ya yanlış, Hz. Yunus’a yanlış. Çünkü bunlar bizim imanımızı, inancımızı, kültürümüzü evrensel boyutta temsil etmeyi becerebilmişlerdir. İnançını, kültürünü evrensel boyutta temsil edemeyenler kabile kültürü olarak kendi

içinde sıkışıp yok olmaya mahkumdur. Onun için evlatlarımızı yetiştirirken bu üç temel ayakla, yani ahde vefa gösterebilmeleri için, şeytana kanmamaları için, yeminle söylenen yalan sözlere inanmalarını için, çelik gibi bir iradeyle duygularını kontrol ederek, entelektüel yönleri gelişmiş ve kendi kültürünü dünyanın her yerinde aslanlar gibi vakarla temsil edecek bir şekilde yetiştirirsek hiç korkmayın gelecek bizim olacaktır. Eğer bu noktaya çocuklarımızı taşıyamazsak biz elli sefer daha bir araya gelir, bunları konuşur, ipi göğüsleyemeyiz hep reaksiyoner oluruz.

Bu duygular içerisinde bir de küçük espri ile huzurlarınızdan ayrılayım. Bu kelimeleri Türkçe’ye kazandırırken çok komik olaylar yaşıyoruz. Bankaların içinde Al Baraka diye bir banka var. Baraka ne demek Türkçe’de? Derme çatma, tahtadan yapılmış kulübe demek Allah’tan korkun; El Bereke gibi kıymetli bir kelimeyi tercüme ederken bizim akıllı İngiliz mütercimler Al Baraka diye tercüme etmişler. Aynı bunun gibi, 100 metre olimpiyat yarışlarında rekor kıran bir adam var. İsmi bilen var mı? Hüseyin Bolt. Mütercimler onun adına da Hussen dediler, adamın adı Hüseyin. Hristiyan ama Arap kültürüyle geldiği için Hüseyin. Hüseyin Bolt ilk defa rekor kırdığı zaman 9.68 ile rekor kırdı. Ne demek bu acaba? 9 saniye, 68 salise. İkinci defa bir rekor denemesi daha yaptı. Bu defa 9.58 oldu rekoru. İkisinin arasında kaç salise var? Şimdi hayat böyle, zaman böyle. Zamanı inanan insanlar böyle kullanmak zorundayız. Ahde vefadan bahsediyorsak, ömrü veren Allah bunun da hesabını soracaksa saliseler insanı zirveye çıkarıyor, saliselerle insan zirveden iniyor. Allah da ömrü nefesle vermedi mi, verdi? O zaman bu zaman israfına ne diyeceğiz?

Ben bu sözlerle huzurlarınızdan ayrılıyorum. Bize bu güzel organizasyonu düzenleyen başkanımıza, sizlere, Sivas’ımızın mülki ve seçilmiş yöneticilerine ve en önemlisi Rabb’imize sonsuz şükürler ediyorum. Sizi size, sizi de Yüce Allah’ıma emanet ediyorum. Allah’a emanet olunuz. Sağ olunuz.

MEHMET NEZİR GÜL

MEB Din Öğretimi Genel Müdürü
Geleceğin İnşasında
İmam Hatip Neslinin Rolü

Bizleri yaratan Yüce Rabb'imize hamdeder; önderimiz, kılavuzumuz Hz. Muhammed Mustafa'ya (sav) salat ve selam eder, toplantınızın, kurultayınızın hayırlara vesile olmasını Cenab-ı Allah'tan niyaz eder, uzaktan ve yakından programa teşrif eden gençlerimize, hanımefendilere ve beyefendilere bu çabalarının Rabb'imiz katında da kıymetli bir şekilde yer almasını temenni eder ve ana temanın da ahde vefa olduğunu düşünerek imam hatip davamıza, neslimize ilk andan itibaren katkı sunan büyüklerimize Allah'tan rahmet, hayatta olanlarımıza sıhhat ve afiyet diliyorum. Gerek imam hatip okulları olsun gerekse imam hatip mekteplerimize temel teşkil eden Ashabı Suffe'ye, Darul Erkam'a kadar gidecek olan o kutlu silsilede Allah ve Resulü'nün davasına bağlı, ona iman etmiş, iman ettiği esasların gereğini yerine getiren bir nesil yetiştirmek için gayret gösteren herkesi rahmetle anıyoruz. Cenab-ı Allah onların da bizim de tüm çabalarımızı katında makbul eylesin inşallah.

Ana tamamız vefa; Mehmet Akif Ersoy kızını evlendirecek. Kızını evlendirdiği gün, düğün günü bazı davetliler de var. Bu misafirlerden birini özellikle beklemekte. O misafir hafif gecikmeli gelir. Der ki, "Ah Şu Vefa Yokuşu yok mu, geç kalmama sebep o oldu" der. Mehmet Akif de "Üstad, senin gene tırmanacağın bir vefa yokuşu olmuş da biraz gecikmişsin. Artık günümüzde vefanın kendisi bile kalmadı" diye cevap veriyor. Şöyle veya böyle, durumla ilgili tespitlerde bulunan insanlar gerek eğitimle ilgili çalışmalarda bulunurken gerek insanlarla uğraşırken anne babaların dilinde çocuklarına yönelik, topluma yönelik bu gibi hususlarla hep karşı karşıya geliyoruz. Aynı zamanda sıkça imam hatiplerle de alakalı olarak gündeme getirilen bir konu, "Nerede o eski imam hatipler?" diye. Nerede o vefa deyince ister istemez aklıma geldi. Biz bunu eleştirel bakışla hep dillendiririz. Ben 83 mezunuyum, zaman zaman imam hatiplerle ilgilenen insan-

lar tespitlerde, eleştirel bir bakışla değerlendirmelerde bulunurken “Nerede o eski imam hatipler?” ifadesini sıkça kullanırlar.

Doğru mudur? Elbette ki imam hatiplerin ilk anından günümüze gelene kadar imam hatip neslini yetiştirmek için olağanüstü gayret gösteren öğretmenler, müdürler, çalışanlar, gönüllüler hep oldu. Allah onlardan razı olsun. Ama geçmişe karşı nostaljik takılarak, geçmişini biraz da kutsayarak, bir fanusun içinde görerek anı karalamanın da anda yaşadığımız güzellikleri yok saymanın da anda elde ettiğimiz kazanımlara karşı gözlerimizi kapamamız, kulaklarımızı tıkamamızın da çok doğru olmadığını düşünüyorum. Günümüze bu anlamda hak-sızlık ettiğimizi düşünüyorum. Detaya girmek istemem bu anlamda ama imam hatip liselerimizde 50 sene, 70 sene önce var olan güzelliklerin günümüzde de var olduğunu söylemek isterim. Dün Celal Hoca çocukların şahsiyeti rencide olmasın diye affedersiniz lavaboları kendisi temizliyor idiye bugün de Fatma hocalar, Ahmet hocalar, Mehmet hocalar var. Lavaboyu kendi eliyle yıkayan öğretmenlerimiz, müdürlerimiz var kendi gözlemlerimle gördüm. Bunu 1951’e atfetmeye gerek yok. O yüzden önemli olan bu sorumluluğumuzu kuşanmamız ve var olan güzellikleri de görmemiz ve takdirini yapmamız.

İmam hatiplerle ilgili olarak bu okullarımızın kendine özgü çok farklı bir misyonla hareket eden okullar olduğunu biliyoruz, tarihçelerini de çokça okuduk. Şunu ifade etmek isterim ben. İmam hatip okullarımız özellikle Osmanlı'nın son döneminde başlayan Müslüman toplumun kıblesini Kabe'den alarak Batıya sevk etmek isteyen zihniyete karşı bu gerek materyalist bir anlayışla, gerek batıcı bir anlayışla, gerek İslam karşıtlığından, gerekse ekonomik ve siyasi anlayışlarla ortaya çıkan bir akım olsun farketmez. Bizim rotamızı ve kiblemizi değiştirmek isteyen, deyim yerindeyse toplum mühendisliği yapmak isteyen bir anla-

yışa karşı Osmanlı'nın son döneminde başlayan Cumhuriyet'te de devam eden toplum mühendisliğine karşı en güzel cevabın imam hatip okullarıyla birlikte halkımız tarafından verildiğinin bilinmesini isteriz. Toplumumuz, milletimiz, halkımız böylesi bir dayatmaya, din üzerinden insanları dinden uzaklaştırmak suretiyle yeni yetişen nesli Kur'andan, sünnetten, İslami değerlerden uzak tutmak suretiyle inşa etmek istediği toplum anlayışına şiddetle tepki vermiş, bunu benimsememiş, vermiş olduğu mücadeleler sonucunda da Allah'a hamdolsun güzel çalışmaların var olmasını sağlamıştır.

1951'den günümüze gelene kadar pek çok badireleri atlattık, pek çok sıkıntıları yaşadık. Bu yolda mücadele edenler oldu, bu yolda can verenler oldu, bu yolda vaz geçenler oldu. Bu yolda gayreti 3-5 adım olup tıkananlar oldu, umutsuzluğa kapılanlar oldu, inadına inadına çalışmalarla geleceğe yönelik çabasını sürdürenler oldu. Allah'a hamdolsun kazananlar da bu sonuncular oldu, mücadeleyi canlı ve diri tutanlar. Biz belki 28 Şubat döneminden sonra imam hatipler olarak var olmayı hep arzu ettik. Kazanmış olduğumuz hakları daha iyi bir noktaya getirmek, tekrar kazanmak için bir çaba ve gayretin içinde olduk. Bugün çok daha farklı ve önemli bir noktaya geldik. Ondan önce de bizim her zaman yaşadığımız sıkıntılar, imam hatiplerle alakalı olarak toplumumuzda belli bir kesimin sürekli ön yargılı olarak bizim okullarımıza bakış içinde olduklarını görüyoruz.

Abdullah Yıldız hocanın bir yazısında sanırım. Turgut Özal ile Amerika'nın başkanı Bush görüşme yaptığı zaman, bu görüşmelerden bir tanesinde de Türkiye'den isteği nedir biliyor musunuz arkadaşlar? İmam hatip okulu sayısının azaltılması. ABD devlet başkanı bizim başbakanımızla görüşüyor diyor ki, “Bizim ilişkilerimizin daha iyi, sağlıklı bir zeminde devam edebilmesi için Türkiye'deki imam hatip okullarının sayısını azaltmanız lazım” diyor. Şimdi Bush,

orada oturduğu yerde imam hatip okullarından rahatsızsa, imam hatibe karşı olan zihniyetin, anlayışının ta nereden duyulduğunu, hissedildiğini bize göstermesi açısından hakikaten önemli.

Yine bir fotoğraf sanatçısı Küba'ya gidiyor. Orada orijinal bir turistik yer var, orayı geziyor. Taşların üzerine de değişik şeyler yazılıyor. Birisi yazmış, "İmam hatipler kapatılsın." Küba'daki tarihi, turistik bir yerde bir taşın üzerine yazıyor. Bizim burada vermiş olduğumuz mücadelenin, yani okullarımızın açılması, öğrencilerimizin en iyi yetiştirilmesi yönünde vermiş olduğumuz çabanın karşısındaki yankının nereden geldiğine bizim bakmamız lazım. Her türlü ahlaksızlığı içinde barındıran derneklerin sözüm ona bazı hakları talep etmek üzere oluşturduğu mitinglerde, toplantılarda, yürüyüşlerde var olan pankartlara baktığınız zaman "İmam hatipler kapansın" ifadesini görüyoruz. Bir insanın bireysel ve toplumsal olarak ahlaksızlık adına yapabileceği ne varsa onları en tabii hak olarak gören insanların da yine pankartında "İmam hatipler kapansın" yazıyorsa imam hatiplerin bizim için ne kadar önemli olduğu bir kere daha ortaya çıkıyor.

Kimisinin İslam karşıtlığından, kimisinin din karşıtlığından, kimisinin ahlak karşıtlığından, kimisinin ideolojik bağnazlıktan ve körlükten, kimisinin uyar-gezer ortama göre hadiseye bakışından, kimisinin cehaletten, kimisinin ön yargıdan kaynaklanan bir imam hatip karşıtlığı varsa bizim de bu durumda kendimizi en güzel bir şekilde tanıtmamız ve anlatmamız lazım. Efendimiz Aleyhisselatü Vesselam'a sırf insanları tevhide davet ettiğinden, şirkten vazgeçin dediğinden, Kur'an'a çağırdığından dolayı taşlandığı o dönemde bile Cebrail Aleyhisselam'ın veya azap meleklerinin gelerek peygamber efendimize, "Ey Allah'ın Resulü, dilersen Rabb'im'in izniyle bu şehrin altını üstüne getireceğiz, ne dersin?" diye söylediğinde Efendimiz Aleyhisselam, "Ümit ederim ki onların

neslinden gelecekler içinden bu dine, İslam'a bağlı olacak, inanacak insanlar çıkar. Onlar bilmiyorlar, bilselerdi böyle davranmazlardı" diyor. O halde bize düşen, kendi değerlerimizi en güzel biçimde bu insanlara anlatmamızdır.

Onlarca sene vatandaşlarımız hep şunu yaptı; üç beş Müslüman bir araya geldi, imam hatip lisesi yaptıрма ve yaşatma derneği kurdu. Sonra köy köy, mahalle mahalle, dükkân dükkân gezerek onlardan aldıkları bağışlarla da imam hatip okulları yapmaya çalıştı. Artık bugün devletimiz sahip çıkıyor. Bu çok iyi bir şey. Bizim için sıkıntılı olan durum nedir? Bizim halkımızla, bize destek olan milletimizle irtibatımızın kopması. İmam hatip nesli için bana göre en büyük tehlike budur. Cumhurbaşkanımızdan Allah razı olsun, emeği geçen bakanlarımızdan Allah razı olsun. Mahmut Özer Bakanımız ve Nazif Yılmaz hocamızın selamlarını da iletelim. Devlet, başta Sayın Cumhurbaşkanımız olmak üzere gayret ediyor, çaba sarf ediyor; 2023'ten sonra da devlet desteğinin artarak devam edeceğine can-ı gönülden inanıyoruz. Bizim 1951'den itibaren başlayan halkımızla birlikte bize inanan insanlarla birlikte başlanan bu yolda, bu yolculukta eğer biz yanımızda o insanları göremiyorsak, çarşıdaki bakkal Ahmet amca'yı derneğimizde yanımızda göremiyorsak, kadınların, erkeklerin bir gününde, çarşıda seyyar satıcılık yapan bir insan, marketi olan, mağazası olan insanla bizim irtibatımız kopmuşsa biz burada hayat damarlarından birini koparmış oluruz. Bu kurultaylar da bu tür konuların muhasebesi açısından önemli. Bunun gelecekte imam hatiplerimizin varlığı açısından çok önemli bir husus olduğunu belirtmek isterim.

Bizim imam hatip davası, imam hatip nesli çerçevesi içerisinde elhamdülillah bütüncül bir bakışa, anlayışa sahip olmamız lazım. İmam hatipli olmakla gurur duyma ifadesini çok hoş karşılamıyorum,

imam hatipli olmakla kendimi küçük görmediğimi, olumsuz duygular yaşamadığımı tam tersine bu kurumlarda Allah'ın dinini, Efendimiz Aleyhisselatü Vesselam'ın sünneti seniyesini öğrendiğim için, arkadaşlarımla birlikte İslami faaliyetlerde yer alarak kendimizi yetiştirdiğimiz için bu mekanların mübarek olduğuna yürekten inanıyorum ben. Hani bir mescidi takva, bir de mescidi dırdır vardır ya. Takva üzere inşa edilen mescidi takvadan bahseder Yüce Rabb'imiz. İmam hatip okullarının da takva üzere inşa edilmiş okullar olduğuna yürekten inanıyorum ve onun bereketiyle, samimiyetiyle günümüzde bu güzellikleri yaşadığımızı, önümüzdeki on yıllarda da daha büyük güzellikleri yaşayacağımıza inanıyorum.

Bizim ümmet bağlamında bütün bir gönül coğrafyamızın genişliğini göz önünde bulundurmak suretiyle, Allah diyen, Hz. Muhammed diyen, Kur'an diyen, İslam diyen bütün insanlara yönelik eksilmeyen bir muhabbetimizin varlığı çok önemli. Ben imam hatipte fizik, tefsir, hadis, matematik dersinde olsam bile anlattığım şeylerin bazen gençlerimizi Angola'ya götürdüğünü, Eritre'ye götürdüğünü, bazen Filistin'e, Balkanlar'a, Amerika'ya götüreceğini, oradaki Müslümanların dertleriyle dertlenme yönünde bir bilinç vereceğini de biliyoruz. Bu bizim gelecek perspektifimiz açısından da en önemli unsurlardan birisi. Bu yönüyle bizim ümmet anlayışı çerçevesindeki bu varlığımız çok kıymetli.

Bir diğer husus biz aslında bütün bir dünyanın huzur ve saadetini isteriz, mutluluğunu isteriz. Dünyada yaşayan herkesin barış içinde olmasını isteriz. Türkiye'deki insanlar huzurlu olmuş ama başka insanlar kan revan içinde ise bunun bana sağlayacağı bir yarar yok. Ben Müslüman için de huzur ve saadet isterim, gayri Müslim bir insan için de bunu isterim. Ama gayri Müslim için en büyük huzurun İslam'da olduğunu bilir ve ona aktarırım elbette. Dolayısıyla bizim bir yönümüzde de bütün bir insanlığın hu-

zuru ve saadeti için yetiştirdiğimiz nesle vermemiz gereken çok önemli mesajların olduğunu biliyoruz ve bunu bir kere daha ifade etmiş oluyoruz.

İmam hatiplerimizde yetiştireceğimiz nesil; gelecek adına, ülkemiz adına ve ümmet adına bunu yaptığımız takdirde imam hatibin ana felsefesinde de bu var, her türlü ifrat ve tefritten uzak durma, denge Müslümanı olma, vasat ümmet diyor ya Kur'an-ı Kerim'de Yüce Rabb'imiz, bizim de buna riayet etmemiz çok çok önemli. Her türlü aşırılıktan, modern anlayışın bize dayattığı kavramları, yaşam tarzını bir tarafa atarak, çağdaş kavramların etkisinde ayetleri ve hadisleri yorumlamaya çalışan reformist anlayışların hiçbir zaman etkisinde kalmayarak, onları eleştirel bakışla değerlendirerek, Kur'an ve sünnete, ayet ve hadislerle şarhiyatçı bir bakış açısıyla bakmaya çalışanlara karşı çok dikkatli olarak ve imam hatip neslimizi bu anlayıştan korumaya çalışarak, "geleneğimize sahip çıkıyoruz" diyerek geleneğimize sinmiş tortuları, bid'at ve hurafeleri de dinin esasymış gibi anlatarak aslında Müslümanlara zarar veren anlayışa karşı da bizim imam hatip neslini çok canlı tutmamız gerekir. Zaten bu anlayışlar doğrultusunda imam hatip nesli ve imam hatipler varlığını koruyabilmiştir. İmam hatip içerisinde farklı cemaatlere, cemiyetlere, tasavvufi ekollere mensup insanlar olabilir ama bizim ortak paydamız imam hatipliliktir.

Bu esaslar çerçevesi içerisinde hiç kimseyi kendi cemaatimize, tarikatımıza, vakfımıza, derneğimize çağırmadan imam hatiplilik bilinciyle hareket etmek suretiyle Allah'ın dinine davet etmek, Allah'ın dinine inanan ve onun gereğini yerine getiren bir nesli yetiştirmek için de ortak bir çaba içerisinde olmak bizler için çok önemli ve kıymetli.

DOÇ. DR. YASIN ÇAKIREL

Kırklareli Üniversitesi

Sivil Toplum Kuruluşlarında Kurumsallaşma

Kıymetli Misafirlerimiz, hepiniz hoş geldiniz. Başlığımız şu, “Sivil toplum ve sivil toplumda yönetim organizasyonunda gönüllülük ve gönüllülerin motivasyonu” ama sanırım gönüllülük kısmına geçemeyeceğiz. Sivil toplum Türkiye’de anlaşıldığı gibi anlaşılıyor dünyada, çünkü 3. sektör olarak düşünülüyor. Bir kamu sektörü, iki özel sektör, üçüncü sektör ise sivil toplum kuruluşlarıdır. O kadar etkili bir yere sahip tüm dünyada. Biz sivil topluma önem veren ülkeler sıralamasında, 135 ülke içerisinde 132.yiz. Buna rağmen 103 bin 220 faal derneğimiz var şu an itibarıyla. Kapananların iki katı. Dolayısıyla yaklaşık 350 bin civarında dernek kurulmuş bugüne kadar. Her birinde beşer tane başkan olsa yani başkanlar değişmiş olsa bir buçuk milyon başkan olduğunu düşünebilirsiniz.

Sivil toplum kuruluşları, devlet ve özel sektörün ulaşamadığı noktalara ulaşıyor. Bence en önemli konulardan bir tanesi bu. Devletin bürokrasi veya diğer birtakım kurallar, manzumeler dolayısıyla ulaşamadığı, özel sektörün de kâr amacı gütmemesi sebebiyle ulaşamadığı noktalara, sivil toplum bu ikisinin desteği ile ulaşıyor ki ÖNDER bunun en önemli örneklerinden biri. Yani yeri geldiği zaman devletle beraber, yeri geldiği zaman alınan yanlış kararlara karşı muhalif bir duruşla ama çoğu zaman özel sektörden bağımsız bir şekilde ulaşılabilen noktalara ulaşan, çoğulcu ve iyi yönetim sağlayan bir özelliğe sahip. Sivil toplum kuruluşları, kâr amacı gütmeyenler, kendi kendini yönetirler ve gönüllülük en önemli esaslarından bir tanesidir.

Peki burada önemli bir soru var, sivil toplum kuruluşları şirketlere benzer mi? Sivil toplum kuruluşları şirketler gibi, az önce özel sektörden farklıdır dedik ama yönetim açısından baktığımızda şirketlerle bir benzer noktası var mıdır sivil toplumun, vardır. Şöyle vardır, şirketi iyi yönetmezseniz zarar edersiniz, zarar ettiğinizde eğer genel müdürseniz, CEO

iseniz sizi görevden uzaklaştırırlar, eğer kar ederseniz hissedarlarınıza kâr payı dağıtırsınız. Dolayısıyla başarılı biri yöneticilik yapmış olursunuz. Peki dönelim sivil topluma, sivil toplumda böyle bir şey olduğunda, yani verimsiz bir yönetim olduğunda ya da iyi yönetilmediğinde ne oluyor? Hemen bizim kar tablomuza zarar veya gelir tablomuza zarar olarak yansıyor mu, hayır yansımıyor. Zararı hemen görmüyoruz bir yıl içerisinde ama o koltukta oturan kişi faaliyet göstermediği müddetçe zarara uğratmış oluyor. O verimsizlik maalesef yıllar geçtikçe kendisini gösteriyor.

Biz bugün sahada 450'nin üzerinde derneğe sahip bir yapının içerisindeyiz, bununla da övünüyoruz ama 450 derneği gelin kardeşlerimize sorun bakalım. Kaç tanesine ulaşabiliyor, kaç tanesinde gençlik başkanı var, kaç tanesinde teşkilat düzenli bir şekilde çalışıyor, kaç tanesi okullarla ilgili ciddi faaliyetler yürütüyor? O, 450'nin kaçını acaba iyi bir faaliyet gösteriyor? Bunu kendimize sormamız gerekiyor 450'nin içerisinde halihazırda 450 başkan var. Mesela ben kendi bölgem için konuşayım. Kırklareli'nde, Trakya Bölgesinde bazı başkanlar aradığım zaman benim işim çok yoğun olduğu için şu işi yapamam, buna gidemem diyor ama başkanlık hali hazırda devam ediyor ancak verimlilik açısından baktığımızda böyle değil. Eğer özel şirkette olsaydınız çoktan kovulmuşunuz ama şirkette olmadığınız için o verimsizlik bir şekilde sineye çekiliyor. Maalesef bunun iş yapmak isteyenler açısından da ciddi bir motivasyon kaybı olduğunu söyleyebiliriz.

Ne gibi meselelerimiz var? Bizim sivil toplumda en başta yönetim, organizasyon, insan kaynakları yönetimi, etkinlik, mali yönetim vb. konularda sıkıntılarımız var. Bugün yönetim organizasyonu konuşuyoruz. En büyük problemimiz, aslında maddi sorunlar, kadro ve katılımçılık sorunları. Birincisi para bulamıyoruz maddi problemlerimiz var, bunlarla boğuşuyoruz. İkincisi insan bulmakta

zorlanıyoruz. Bunların çözümlerinden bahsedeceğim. Sonuç ne? Yetersiz mali kaynaklar ve yetersiz insan kaynağı sonucunda maalesef kurumsallaşamıyoruz. Kurumsallaşamadığımız için de verimli faaliyetler yapamıyoruz. Bu aynı zamanda sadece bir maddi kaynak problemi değil maalesef bir yönetememe sorununa dönüşmüş oluyor.

Peki kurumsallaşma nedir? Kurumsallaşma bir kurumun, bir kuruluşun, bir insana bağlı olarak devam etmemesidir. Kanununu, nizamını kendince anayasasını oluşturup devamlılığını ve sürekliliğini sağlayabilmesidir. Bakıyoruz bir ilçemizde veya bir ilimizde bir başkan değişikliği yaşanıyor, derneğimizin başına bir başkan geliyor; alıyor, götürüyor, çöştürüyor, sürüklüyor, motive ediyor, ciddi çalışmalar yapıyor. Biz onu alkışlıyoruz yaptığı faaliyetler için, başkanımız bırakıyor, bıraktıktan sonra dernek ölü taklidi yapmaya başlıyor ya da ölü taklidi yapan bir derneğimiz var. Bir başka başkan geldiği zaman faaliyetleri devam ediyor. İşte bu kurumsallaşmanın tam tersi olan bir durum, kişilere bağlı olarak hareket etme.

Türkiye'deki birçok işletmeden, daha doğrusu büyük holding yapılarından hangileri vardır diye sorsam; Sabancı'yı söylersiniz, Koç Holding'i söylersiniz birkaç tane daha yanına eklersiniz. Bunlar gibi holdingler var dersiniz. Vehbi Koç vefat ediyor, Rahmi Koç devam ettiriyor, Rahmi Koç vefat ediyor, Mustafa Koç devam ediyor, Mustafa Koç vefat ediyor Ömer Koç devam ettiriyor. Sakıp Sabancı vefat ediyor, Güler Sabancı devam ettiriyor, Güler Sabancı vefat ediyor, başka bir Sabancı devam ettiriyor ama bakıyorsunuz şirket varlıklı, hızlı bir şekilde devam ediyor, zenginlik devam ediyor, faaliyetler devam ediyor, yeni şirketler devam ediyor, bu kurumsallaşma işte. Çünkü kurum içerisinde bir anayasa var, kurum içerisinde ciddi faaliyetler var, kurum kendini devam ettiriyor, kişilere bağlı olmaksızın. Elbette kurumlar sarsılıyor liderleri gittiği zaman ama tamamen ölü

taklidi yapmıyorlar veya tamamen işi sermiyorlar.

Bizim sivil toplumda özellikle Türkiye’de yaşadığımız problemlerden bir tanesi bu, insanlara bağlı olarak devam ediyoruz. Başkan bıraktığı zaman maalesef daha iyi bir başkan gelmediği müddetçe harekete geçemiyoruz. Bu yalnız kültürle, sosyolojiyle çok alakalı bir şey, biraz bizim toplumumuzla da alakalı bir şey. Biz bireysel kahramanlıklara ve liderliklere çok aşinayız, yani birisi çıkacak alıp götürecektir. Sivil toplum yükü çok az sayıda insanın omuzlarına biniyor. Şimdi burada sorsam neden kurumsallaşamıyoruz diye zaten 1. madde olarak başkanlarım bunu söyleyecek, “Yalnız kalıyorum” diyecek bulunduğum ilde, ilçede. Bazı büyük yerleri veya iyi faaliyet gösteren yerleri bir kenara ayırıyorum, neden “Yalnız kalıyorum?” Bir kişiyle, iki kişiyle çoğu zaman tek kişiyle dönüyor orası. Gençlik Komisyonu var mı diye soruyoruz, biri tutup geri getiriliyor mesela veya teşkilat sorumlusu var mı, bir amcamız teşkilat sorumlusu oluyor o anda. Bir bakıyoruz o amcamız sonra üye ilişkileri sorumlusu olmuş, öbür tarafta kültür sanatla da ilgilendiğini görüyoruz. 10 parmağımızda on marifet olması lazım ki, bu mümkün değil ya da gerçekten insan kaynağını ikna ederek çalışmaların içerisine sokmanız lazım.

Bizim en önemli noktalarımızdan birisi bu gönüllülük esası ama doğru insanlarla doğru ikna ile doğru motivasyon ile onları bu işin içerisine katmak. Bazen de şöyle bir şey oluyor, bir kişi çok ön plana çıkıyor, o koşturduğu için diğerleri kenara çekilmek zorunda kalıyor. Çünkü zaten onlara da fırsat tanımıyor. Kurumsallaşmanın düşmanlarından birisi ya tek kalmak ya tek olmayı istemek. Her ikisi de kurumsallaşmanın düşmanı maalesef, dolayısıyla başkanlarımız yetkilerini paylaşmak mecburiyetinde. Teknik olarak da yönetim meselesine eğilmek mecburiyetinde. Çünkü yapılan akademik araştırmalar da bunu gösteriyor. STK’lar ne kadar kurumsallaşırsa verim-

liliği ve etkinliği bir o kadar artıyor.

Kurumsal kapasite ile kurumsal performans arasında ciddi bir bağlantı var. STK’ların kâr amacı gütmeyen gönüllü kuruluşlar olması, bu kuruluşların etkin ve verimli bir şekilde yönetilmemesi anlamına gelmiyor. Yani bütün sunumu toparlarsak aslında söyleyebileceğim en önemli cümle aklınızda hiçbir şey kalmassa da şurası kalsın; sivil toplumun gönüllülük esası olması canının istediği zaman faaliyet yaparsın demek değil, hani gönüllü kuruluşlar ya burası gönüllülük esasıyla çalışır. Sivil toplum gönüllülük, gönüllülük, gönüllülük... Ben başkan oldum, gönlüm istediğin zaman yaparım demek değil, eğer o makamda oturuyorsak eğer bir yönetim kurulu üyesi isek eğer başkansasak, başkan yardımcısıysak, küçük de olsa bir görevimiz varsa o bir sorumluluktur. O sorumluluğu sonuna kadar yerine getirmek mecburiyetindediriz.

Benim burada il ve ilçe dernek başkanlarına, komisyon başkanlarına söyleyeceğim önemli şeylerden bir tanesi şu tavsiye olarak; etrafınızdaki insanları motive ederek, onlara liderlik ederek, onlara işler vererek, dernek başkanı tarafından yapılacak bir iş olduğu zaman kendisi en başta koşmalı kendisi yapmalı. Biz aynı zamanda bu işin hizmetkârıyız ama Ahmet’e söylemeyeyim, Mehmet’e söylemeyeyim, ondan çok destek bulamam diyorsa yöneticilik işini bırakması gerekiyor. Çünkü yöneticilik aynı zamanda teknik bir iştir, başkalarına iş söyleyemiyorsanız yöneticilik yaptırılmazlar. Özel sektörde böyledir başkasına iş söyleyemiyorsanız size yöneticilik yaptırılmazlar. Yönetim beraber yapılan bir iş, sadece sizin koştüğünüz, sadece sizin meydanda olduğunuz, sadece sizin makbuz kestiğiniz, başka bir işe koştüğünüz bir iş değildir yönetim. Evet bunların içerisinde olmalısınız ama sizinle beraber koşturan en az bir o kadar daha adam olmalı. Eğer başkasına bir şey söyleyemiyorum diyorsanız yöneticiliği yapmanız biraz zor, çünkü işin usulü bu.

Gayemiz de iki tane gayemiz var; bir mezunlar ikincisi öğrenciler. Dernek olarak, dolayısıyla biz vusul olarak vusule ulaşmak için usul olarak şunu yapmamız lazım. Her derneğimizin belli stratejileri, belli hedefleri ve bu hedeflere ulaşılacak faaliyet ve projelere ihtiyacı var.

Nedir bu, mezunlarla iletişimi arttırmak? İstiyorsanız kahvaltı buluşmaları düzenleyebilir, bunu her ay veya iki ayda bir kez yapabilirsiniz. Okullarınızın itibarını arttırmak istiyorsanız, derneğinizle üniversiteye daha fazla öğrenci kazandırmak için etüt veya kurs sistemi oluşturabilirsiniz, örnekler artıyor. Öğrencilere şuur kazandırmak, öğrencilerin birikimini arttırmak için çeşitli faaliyetler gerçekleştirebilirsiniz, ama bunların hepsi yılbaşında planlanmalı, uygulanmalı, kontrol edilmeli eğer sorun varsa mutlaka önlem alınmalı. İş döngüsü planla, uygula, kontrol et, önlem al; bu sistem tüm dünyada kabul görmüştür. Bütün işler böyle yapılır yönetimin esasıdır planlayacağız, uygulayacağız, kontrol edeceğiz, aksayan noktalar varsa önlem alacağız.

Siz kendinize dönüp sorun, “Ben dernek olarak yılda kaç tane program planlıyorum ya da sadece spontane gelişen işlerde mi meydana çıkıyorum veya ciddi olarak benim bir stratejim var mı?” Örneğin bu sene Kırklareli İmam Hatip Lisesi’nde 25 öğrenci mezun oluyor. Ben bunların kaç tanesinin acaba mezuniyetinde iyi bir üniversite kazanması için etki edebiliyorum, ne yapabilirim bunun için? Sonuçları al, sonuçlara bak. Kaç öğrencinin iyi bir bölüm kazanması için ne yapabilirim? Planla, sonuçlara bak, sonuçları değerlendir, önlem al, eksik varsa adım adım, strateji strateji, hedef hedef gitmek mecburiyetindeyiz. Allah rızası için burada olmak sadece başarılı olacağımızın garantisi değil, bunu doğru bir usulle yapmamız gerekiyor.

Alparslan’ın “Hilal Taktiği” bir usuldü, Peygamberimizin Uhud’a gitmeden Uhud savaşından önce yapmış olduğu istişare bir usuldü, hepsinin içerisinde ya da tüm başarıların içerisinde bu usul var, doğru şekilde plan, doğru şekilde uygulama, kontrol ve mutlaka önlem almak zorundayız. Ölçmüyorsak, kontrol etmiyorsak, geliştiremeyiz. O zaman yönetici olarak biz hedefler koyacağız, örgütleyeceğiz. İnsanları toplayacağız, ikna edeceğiz, o hedefe onları ilerleteceğiz, motive edeceğiz, ölçeceğiz ve insanları kendimizle birlikte geliştireceğiz. Bizler yöneten birer genel müdür, birer CEO hassasiyetine sahip olmak mecburiyetindeyiz.

Bir genel müdür; bir şirketi nasıl yönetiyorsa bizler görev almış olduğumuz sivil toplum kuruluşlarını öyle yönetmek mecburiyetindeyiz. Evet belki yıl sonunda bilançonu göster, gelir tablonu göster, hedeflerine ne kadar ulaştın diye bizi sorgulayan hissedarlarımız yok ama ondan daha büyüğü, ondan daha önemlisi, gönül vermiş olduğumuz, davada başarılı olup olmadığımız, yapabilecek olup da yapmadıklarımız bize sorulacak. Orada hissedarlar meselesi ortaya çıkacak, yapmamamız gerekip de yaptıklarımız da sorulacak, dolayısıyla bu bilinçle sivil toplumda gönüllülük esas ama sorumluluk ondan da önde geliyor diyerek bitirmek istiyorum.

PROF. DR. MUSTAFA ŞENTOP

TBMM Başkanı

Genel Değerlendirme ve Geleceğe Bakışlar

Sayın Valim, Değerli Milletvekillerimiz, Belediye Başkanımız, ÖNDER'imizin Çok Değerli Genel Başkanı, 81 İlimizden Gelen Değerli Temsilciler ve Çok Değerli Arkadaşlar, Kardeşlerim; hepinizi hürmetle, muhabbetle selamlıyorum. Değerli Arkadaşlar, 2019 yılından itibaren Türkiye, tarihimizin birçok önemli olayının yüzüncü yıl dönümünü yaşıyor. Bu 2019/2022 Haziran'ında da Amasya Tamimi'nin daha sonra Erzurum Kongresi'nin sonra 4 Eylül'de Sivas Kongresi'nin yüzüncü yıl dönümünü idrak ettik, daha sonra 23 Nisan 2020'de Türkiye Büyük Millet Meclisimizin açılışının yüzüncü yıl dönümünü idrak ettik.

Daha sonra da 12 Mart 2021'de İstiklal Marşımızın kabulünün 100. yıl dönümüydü. Son olarak 26-30 Ağustos 2022 Büyük Taaruz'un ve büyük zaferin ve 100. Yıl dönümüydü. İnşallah 29 Ekim 2023'te bu sefer Cumhuriyet'in ilanının 100. yıl dönümü olacak. Bu yıl dönümleri arasında bir tane daha var o da 2024'te ve yine mart ayında; imam hatip liselerinin, imam-hatip okullarının açılışının 100. yıl dönümünü idrak edeceğiz. Aslında bunu cumhuriyet dönemi için ifade ediyorum.

Şüphesiz daha önce birçok kurumumuz var eğitim kurumlarımız, ama buna mukaddime teşkil edecek şekilde 1913-1924 arasında Osmanlı Devleti'nde kurulmuş kurumlar var. Bunlardan Imam hatiplerle ilgili Medresetü'l Eimme vel Huteba diye bir birim var Sonra Medresetü-l İrşad olmuş. Medresetü'l Vaizin var. Bunlar bir arada 1924'e kadar gelmiş. Mart'ta hilafetin kaldırılmasıyla beraber, Tevhid-i Tedrisat Kanunu da var. Onunla bunlar kaldırılıyor, daha sonra yerine imam hatip mektepleri kuruluyor 1924'te. 29 yerde hatip mektepleri açılmış, dönemin şartları itibarıyla 1930 senesine kadar devam etmiş.1930'da yedi yerde var. Sonra talebe azlığı nedeniyle bunlar kapatılmış. Daha sonra 1948'e kadar herhangi bir eğitim veren bir kurum yok. Daha sonra 1948-1949'da bir kurs olarak başlıyor. Ardından 1951'de Demokrat Parti hükümeti zamanında Türkiye'de yedi yerde açılıyor imam hatip liseleri. Dolayısıyla 1924'te

imam hatip liselerinin Cumhuriyet döneminde açılışının 100. yıl dönümünü idrak etmiş olacağız.

Her bir eğitim kurumu için gelenek penceresinden baktığımızda 100 yıllık bir maziye sahip olmak önemli bir husus. İmam hatip okulları aslında tek bir okul olarak değil, bir okullar zinciri ve topluluğu olarak kurulmuş, dolayısıyla bir eğitim kurumuyla beraber, bu eğitim kurumunun kurucusundan, yöneticisinden öğreticisine, öğrencisine kadar büyük bir camiayı kuşatan bir kurum olarak, yüzüncü yılını idrak edecek. Bu açıdan önemli bir yıl dönümü olduğunu ifade etmek istedim. Üstelik kuruluşunun üzerinden yüz yıl geçtiği halde milletimizin teveccühüne mazhar olmaya artarak devam ediyor olması da bu kurumun ehemmiyetini göstermesi bakımından çok dikkat çekicidir.

İmam hatipler gerçekten de bir ihtiyaçtan, milletimizin bir ihtiyacından doğmuştur. O ihtiyacın temelinde ise günlük ihtiyaçların ötesinde, medeniyetine ve inancına yabancılaşmadan, değişim sağlayabilme endişesi vardı. O nedenle Batılılaşmaya çalışanlar, İslam terakkiye mâni midir sorusu etrafında düşünmek zorunda kalmışlardır, zira modern batı düşüncesiyle onun uzantıları, teknolojik üstünlüğün de verdiği bir rahatlıkla Müslümanların, ekonomik, teknik ve buna bağlı olarak politik alanlarda geri kalmasını iman ettikleri inanca bağlamışlardır. Oysa tarihin belli bir döneminde müminlere her alanda üstünlük sağlayan bir inancın başka bir zaman diliminde onları geri bırakması düşünülemez.

Asya içlerinden Avrupa'nın ortalarına kadar, dünyanın farklı coğrafyalarında ilham verici medeniyet havzaları meydana getiren Müslümanlar geri kaldılar veya bırakıldılar. Bu elbette inançlarından mütevellit değildir. Tabii uzun bir tartışmadır; modern dönemler fikri, siyasi, iktisadi ve içtimai anlamda Müslümanlar için bir fetret, bocalama ve arayış süreci olarak ortaya çıkmıştır. Fakat zamanla Müslümanlar her alanda hamleler yapmak, bunu gerçekleştirirken de inançlarından

ve kimliklerinden vazgeçmemek gayesiyle çözümler üretmek ve tabii ki bunlar için kurumlar ihdas etmek durumundadır. Bu durum Türkiye'de çok daha yoğun olarak yaşanmıştır, hissedilmiştir. Bugün Türkiye, hem toplum hem devlet olarak teknolojik yeniliklere bağlı olarak gücünü yükselten, Batı karşısında son büyük Müslüman kudrettir.

İmam hatip okullarının ikinci devri sayılabilecek olan 1951'den itibaren milletimizin göstermiş olduğu teveccühün esasen bir yönü bu fikri birikimdir, hassasiyettir ve milletimiz imam hatip liseleri inşa ederek, bir kurum olarak kucaklar ken bunları aslında medeniyet bahsinde önemli bir kavram olarak ortaya çıkan, imtidat gerçekleştirmişlerdir. İmtidat sözlük anlamı itibarıyla uzamak, devam etmek, sürmek, devamlılık demektir.

Büyük şair, aynı zamanda mütefekkir Yahya Kemal'in kavramsallaştırmasıyla 'sürekli bir değişim içinde akıp dururken baki olanı, asıl hürriyeti muhafaza etmektir' diyor. İmam hatip liseleri aslında tam burada, bu ihtiyacı karşılamak, bu arayışa çare olmak üzere devreye girmiştir. Modernleşmeyi; geçmişin ihtişamlı günlerine özlem duyan bir kesim, işler veya geçmiş üstünden yok sayan bir prestijde karşılayanlar, çok tatlı bir tavır içerisinde sayılmazlar. İşte o terkip çabasının sonucu bugünü geçmişte birlikte terkip eden anlayış, imam hatip okulları olarak karşımıza çıkmıştır. İmam hatip okullarının çok önemli başka bir özelliği de 1950'den itibaren toplumda dikey hareketliliği, mobilizasyonu sağlamış olmasıdır.

1950 sonrasında Türkiye çok önemli değişiklikler geçirmiştir, hepimizin bildiği ve ilk planda şahit olduğumuz değişiklik Türkiye'de göstermelik seçimleri geride bırakarak çok partili siyasal hayata geçmiş olmak ve ilk kez tek parti iktidarının yerine gücünü millettten alan, milli iradenin seçtiği bir partinin Türkiye'yi yönetmek için başa geçmesidir. En önemli siyasi değişim bu. Fakat bunun arka planında yatan ve daha derinden işleyen bir değişim daha var. 1950'den sonra Türkiye'de şehirleşme toplumsal bir gerçek-

lik olarak karşımıza çıkmaya başlamıştır. Çok partili siyasi hayata geçiş ve şehirleşme süreci; toplumun akışını, ihtiyaçlarını ve yapısını değiştirirken, sadece siyasette değil eğitimde de demokratikleşmek mecburiyetinde kalmıştır.

Eğitimin demokratikleşmesi, toplumun her kesiminin rekabete dayalı olarak yükselmesi imkânlarını içermektedir. İmam hatipler aracılığıyla son yetmiş yılda yüz binlerce memleket evladı eğitim alabilmiş, eğitimlerini farklı alanda devam ettirerek köydeki sosyal ve siyasi sisteme dahil olabilmişlerdir. Bugün Türkiye Cumhuriyeti'nin Cumhurbaşkanı, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı olarak ben-deniz ve birçok mevkide, makamda bulunan arkadaşlarımız, milletimizin gayretleriyle yükselen bu okulların başarısını ortaya koymaktadır. Bu tablo açısından aslında başarı, milletimizin başarısıdır. Çünkü imam hatip liselerini kuran milletimizdir.

İmam hatip liseleri sadece bir mesleğe yönelik eğitim veren, öğrenci yetiştiren kurumlar değildir. Kanun diyor ki; mesleğe ve yüksek öğrenime öğrenci yetiştiren kurumlardır. Milletimizin sadece imam

hatip yetiştirmek üzere değil aynı zamanda dini de bilen milletin temel değerlerini bilen, bunlarla mücehhez, tahsil hayatını da sonuna kadar ve en iyi bir şekilde tamamlayan çocuklar yetiştirebilmek için çocuklarını gönderdiği okullardır. Kızlar niye gidiyor, imam mı olacaklar diye bazı değerlendirmeler var. Esasen kanun buna cevap veriyor ama kızların dahil olması da 1973 Temel Kanunuydur. İmam hatip lisesinin hem bir mesleğe hem yüksek öğrenime öğrenci yetiştiriyor olması bu konudan kızlarla erkekler arasında bir ayırım yapılamayacağı ve eşitlik bakışıyla ancak öğrenci alınabileceğine dair bir kanuna dayanmaktadır.

O tarihten itibaren imam hatip liselerinin başarısı derken, milletimizin başarısıdır derken bu başarıdan kastettiğimiz şudur, dünyada en özgün eğitim projesidir. İmam hatip liseleri yani bir kişinin ürettiği ve belli bir dönemi hedefleyen bir proje değil, bir milletin kendi değerleriyle, devletin değerlerini bütünleştirme projesidir. Projenin başarısı da ortada, karşımızda sayısal olarak da bunu görüyoruz. 1 milyon 400 bin civarında orta-öğretimde öğrencimiz var. Anadolu imam hatipler, çok programlı liseler ve açık li-

selerdeki öğrenciler dahil olmak üzere 1 milyon 340 bini aşan imam hatip öğrencisi var şu anda Türkiye’de.

Milletimiz, hala bu büyük projeye, kendine ait olan bu projeye sahip çıkarak kararlılığını ifade etmektedir. Okullarımız, devletin ve milletin hassasiyetlerine, değerlerine, inancına, ihtiyacına ve taleplerine göre kendisini yeniden yapılandırmıştır. Zaten demokratik hayata geçişimiz ve seçimde hükümetlerin belirleniyor olması bu zarureti bir pratiğe de dönüştürmüştür. İmam hatip liselerinin ne kadar önemli kurumlar olduğunu iyi anlamak ve tahlil etmek gerekir. Bir terör ve küreselleşmenin yaygınlaştığı ve Türkiye’nin de ağır bedeller ödemesi istendiği bir dönemde imam hatip okullarının teröre karşı ne kadar etkili kurumlar olduğu görülecektir. Sadece Türkiye için söyleyemiyorum, bu anlayışın Orta Asya’dan Kuzey Afrika ortalarına kadar birçok bölge açısından, dinin temel kaynaklarından öğrenilmesine dayanan bu yaklaşımın ne kadar önemli olduğunu dünyadaki gelişmeler, bölgedeki gelişmeler çerçevesinde de vurgulamak gerekir.

Tabi zamanla imam hatip liselerinin siyasetin bir malzemesi haline geldiğini de gördük. Sadece Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı olarak değil, aynı zamanda hukuk okumuş bir sosyal bilimci olarak, bir eğitimci olarak bu okullarda eğitim görmüş bir kişi olarak şunu açıklıkla ifade etmek isterim. İmam hatipler; siyasetin konusu, siyasetçilerin malzemesi, zaman zaman da akıl almaz söylemlerin, ifadelerin, yasakların muhatabı ve mağduru olmayı kendileri tercih etmediler. Hatta imam hatipler ve çocuklarını bu okula gönderen aileleri, bu tartışmaların dışında kalmak için azami bir titizlik, dikkat ve gayret göstermişlerdir. Fakat malesef inancı ve inanç hassasiyetini eğitimin konusu olamayacak kadar önemsiz gören bazıları, sürekli insani olan değerleri yok sayarak, bağınazlıkla, imam hatipleri siyasi tartışmaların konusu haline getirmişlerdir.

Hepimizin hatırlayacağı bir katsayı mağduriyeti böyle bir bağınazlığın, uygu-

lamanın sonucuydu, şükür ki artık böyle bir durum ortadan kalkmıştı. Bu devlet kendi kurumları özellikle de eğitim kurumları arasında ne ayrımcılık yapmalıdır ne de onlardan bir kısmını ayrıcalıklı görmelidir. İmam hatip okulları, devletin kurumlarıdır. Bu okullara yönelik katsayı mağduriyetini giderecek düzenlemeler, ancak adaletin, hakkaniyetin sağlanması, bir kesimi hedef alan yanlış uygulamanın ortadan kaldırılması olarak görülebilir. Bu okullar için bir ayrıcalık olarak bunu ileriye sürmek tamamen yanlıştır. Değerli arkadaşlar imam hatipler bugün itibarı 109 yıllık bir geleneğe dayanan çok köklü kurumlardır.

Bu 109 yılda dönemin ihtiyaçlarına göre vazifesini ifa etmiş, millete ve devlete hizmet etmiştir. 1950’lerde dikey mobilizasyonu sağlamış, 1960’larda şehirleşmeden kaynaklanacak kültürel altüst oluşları ve kimlik bunalımlarını da dengelemiştir. 1970’lerde anarşi ve terör olaylarına karşı gençliği korur. 1980’lerde 90’larda eğitimin yaygınlaşması ve tabana yayılması konusunda fonksiyon gören imam hatipler, yeni şartlar karşısında üstlenecek yeni vazifeler olduğunu da bilmelidir.

Bugün artık küresel bir dünya ve küresel bir kültürle karşı karşıyayız. Bu yeni kültür, küreselleşmenin sınırları ortadan kaldıran tabiatının bir uzantısı olarak aileyi ve cemiyeti parçalamakta, birey odaklı yeni bir anlayış inşa etmektedir. Oysa bizim kadim değerlerimiz, inancımız, medeniyetimiz, aile-cemaat ve cemiyet olmadan tam manasıyla idrak edilemez ve tam manasıyla hayata geçirilemez. Hepimizin bu yeni durum karşısında müteyakız olmamız, hazırlıklı olma mecburiyetimiz vardır. Bu yeni ve birçok tehdide kapı aralayan durum karşısında çözüm üreten toplumlar ayakta kalıp ilerleyecek, kalamayanlar ise çökecektir. Bu konuda imam hatiplere değerleri bilen ve toplum hayatımızdaki yerini idrak ederek bu konuda büyük görevler düşmektedir.

Katsayı konusu bağlamında, imam hatip liseleriyle ilgili devletimizin, bizlerin başta Cumhurbaşkanımız olmak üzere ay-

rıcılık bir eğitim kurumu şeklinde bir yaklaşım yoktur. Şunu imam hatiplerin tarihi boyunca dikkate aldığımızda çok açıkça görüyoruz; imam hatiplerin yaşamış olduğu mağduriyetlerin ve imam hatip liselerine karşı hasmane muamelelerin ortaya çıkarmış olduğu haksızlıkların düzeltilmesi için adımlar atıldı.

Türkiye’de serbest seçimler yapıldığı takdirde, demokrasi işler halde olduğunda, temel hak ve hürriyetlere riayet noktasına devletin hassasiyetleri arttığında, imam hatip liselerinin hem bina hem öğrenci sayısı artmıştır. Türkiye’de cumhuriyet dönemi siyasi tarihini okumak için vakti olmayanlar imam hatip liselerinin tarihini okuyabilirler. İmam hatip liselerinin tarihi, Türkiye’de bizim siyasi tarihimizin bir özetidir. Aslında başlangıçta ifade ettiğimiz gibi 1924’ten 1930’da kadar açık, 1930’da kapatılıyor ve daha sonra 1948-49’da harekete geçiriyor. Niye? Çünkü Türkiye, kâğıt üzerinde demokrasiye geçmiş, 1946’da serbest seçimler olmasa da bir seçim yapılmış, çok partili hayata geçilmiş. Seçimlere bir yıl kadar bir zaman kala imam hatipler konusunda bir adım atılmış.

Bir başka hamle Demokrat Parti dönemi, yani 50-60 arası demokratik hayat ne kadar serbest ve gelişmiş olursa, millet iradesi ne kadar yönetime yansımış ise imam hatip okulları açılmış, sayıları artmıştır. 27 Mayıs 1960’da askeri darbe yapılmış ve ilk müdahale edilen yerlerden birisi imam hatipler olmuş. Orta kısımları kapatılmış, öğrenci sayısı azalmış, bu devam etmiş. 1967’de İlim Yayma Cemiyeti’ne kayyum atanmış. İmam hatiplerin lise kısmı kapatılmış. Sonra tekrar serbest seçimlerde Milli Selamet Partisi’nin de hükümette olduğu dönemde, Milli Eğitim Temel Kanunu değiştirilerek ve maksat açık bir şekilde yazılmak suretiyle yine imam hatip okulları açılmıştır. Ardından 12 Eylül 80 müdahalesiyle imam hatip liselerine karşı bir müdahale olmuştur. Öğrenci sayıları azaltılmıştır.

28 Şubat’ta hatırlayacaksınız, tekrar müdahale olmuş. 28 Şubat’ın üç temel hedefinden biri de imam hatiplerin önünün

kesilmesidir. Zaman akıyor hem dünyadaki olaylar hem Türkiye’deki olayların akışı çok süratli, birçok şeyi unutuyoruz. AK Parti ile ilgili kapatma davası 2008 yılı ocak ayında açılmıştı. Bu kapatma davası nihayetinde 30 Temmuz 2008’de sonuçlandı. Halbuki davanın açıldığı tarihte Türkiye’de seçim yapılmış ve AK Parti, oyların yüzde 49 küsürünü almıştı. Yani Türkiye’de yaşayan iki kişiden birinin oyunu alan bir parti hükümette aynı zamanda hakkında kapatma davası açılmıştır. Bu kapatma davası sonuçlandı, kapatılmadı. Mahkeme kapatma cezası yerine, biraz daha hafif olan ceza hazine yardımının kesilmesi cezası vermişti. Bir kişi daha olsaydı üyelerden kapatma yönünde oy kullanan, AK Parti kapatılmış olacaktı.

Ben burada çok geçmiş bir dönemden, yüz yıllık tarih içerisinde 50 yıl öncesinden, 25 öncesinden bahsetmiyorum. Toplam 14 yıllık bir zamandan ve serbest yapılan bir seçimle seçimleri kazanmış ve Türkiye’de iki kişiden birinin oyunu almış hükümette bulunan bir partiye seçimden yedi ay sonra bir kapatma davasının açıldığını ve kapatmanın kıyısından döndüğünü ifade etmek istiyorum. 28 Şubat sürecinde alınan kararların temel amaçları sayılıyor. Bu amaçlardan biri şu; Kur’an kurslarına öğrencilerin ancak ilköğretimi bitirdikten sonra gidebilmesi. Buna aykırı adımların atılmasının yanlış olacağı anlatılıyor. Bir diğeri de imam hatip liselerinin orta kısımlarının kapatılması. Çok önemli bir esas olduğunu bundan geri dönüşün asla mümkün olmayacağına dair Anayasa Mahkemesi kararı, karar metninde esasları var. Bunları niye anlatıyorum? Türkiye’nin demokrasi ve temel haklar hürriyetler yolundaki gelişimiyle imam hatip liselerinin sayıca ve öğrenci sayısı bakımından artışı arasında bir paralellik var.

İmam hatip okullarından rahatsız olan çevreler var. Bunların esas rahatsızlığı imam hatip liseleri değildir. İmam hatip liselerinin muhtevası ile ilgili bir rahatsızlık var, dine karşı, dindarlığa karşı, Türkiye’deki milletin temel değerlerine karşı olan husumetlerini, düşmanlıklarını açıkça ifade edemeyenler imam hatip lise-

sinden mezun olan öğrencilere karşı bunu ifade ediyorlar. Buradaki gerçek muhatap değil imam hatip liseleri. Esasen imam hatip lisesi öğrencileri bundan memnuniyet duyarlar; milletimizin temel değerlerinin temsilcisi olarak görünmelerine, dine ve dini temel değerlerine milletin değerlerini olan husumetin kendi bedenleri üzerinde gerçekleştirir olmasından memnuniyet ve şeref duyarlar onda bir sorun yok. Ama bunu iyi tahlil etmemiz, çözmemiz lazım. Buradaki husumet imam hatip lisesine değildir tabi.

Bunun bir kısmı bilinçlidir, bir kısım insanlar neyin ne olduğunu bilerek ve kasten, kastı mahsusa bunu yapıyorlar ama büyük bir kısmı da cehalet sebebiyledir. Çünkü Türkiye’de yüzünü Batıya çeviren, Batılı insanlar gibi giyinenler, yüzünü, gözünü, kaşını, saçını Batılı insanlar gibi yapanlar, kendilerini zeki ve kültürlü zannediyorlar. Bunlar sadece kendileri bir araya geldikleri ve hep birbirlerinin görüşlerini teyit eder şekilde konuşmalar yaptıkları için de kendileri dışındaki bir dünyadan çok büyük ölçüde habersizler. Neler olup bittiğini, diğer insanların, farklı dünya görüşlerine sahip, farklı yaşayış tarzına sahip olan insanlar hakkında neler bildiğini ve ne kadar bildiğini, bilgi ve kültür derecesini, zekâ derecesini ölçmekten, anlamaktan, takdir etmekten acizler. Dolayısıyla bunu büyük anlamda bir cehalet olarak ifade ediyorum. Tabi cehalet her zaman mazeret sayılmaz. Bizim ceza kanunumuzda da böyledir. Bunları mazur göstermek için değil fakat böyle bir kesimin Türkiye’de olduğunu, dine karşı olmanın bir modernlik, bir çağdaşlık alameti olduğunu uzun zamandır zanneden insanlar var.

Türkiye yaklaşık 2000’lerin başına kadar bu anlayışlar sayesinde, bu düşünceler sayesinde 80 yıllık dönemi bu şekilde sıkıntılı geçirmiştir. Tabi darbelerle devam eden siyasi hayatımızın serencamına ve imam hatip liselerine dair son birkaç şey ifade edeceğim. Biz daha fazla kendimizi anlatmak, imam hatip liselerinde almış olduğumuz eğitimin muhtevasını insanlara anlatmak ve bunun memleketimiz için ne kadar çok önemli olduğunu ifade

etmek mecburiyetindeyiz. Yani karşımızdaki bu cehalet içinde olanların durumu için bir şey demiyorum ama cehalet topluluğunu aydınlatmak mecburiyetindeyiz. İkinci husus şu; imam hatipler olarak şunun bilincinde olmalıyız değerli arkadaşlar. Biz bu memleketin, bu toprakların gerçek sahibiyiz. İki bakımdan; birincisi bizim anlayışımız, bu topraklarda bizi var eden, bu topraklardaki varlığımızı izah eden, temellendiren anlayıştır, bilgidir. Her zor dönemde milletimiz bu değerlere tutunarak, devletimiz de bu değerlere müracaat ederek başarılar sağlayabilmiştir. İstiklal mücadelemiz, milli mücadelemiz, milletimizin değerlerine dayanarak kazanılmıştır.

Bizim bu topraklar için sahip olduğumuz vatan, millet anlayışımız, devlet anlayışımız, tamamen milletimizin binlerce yıldır bu topraklarda var kıldığı değerler etrafında temellendirilmiş. Biz onun için şehit olmuşuz. Dolayısıyla bizim sahip olduğumuz, öğrendiğimiz ve hayatımıza, fitratımıza yansıtmaya çalıştığımız bu milletin değerleri, aslında bu topraklarda var eden ve ilelebet var olmamızı sağlayacak olan değerlerdir. Her hâlükârda, zorluk ve varlık zamanlarında devletimizin, milletimizin sıkıştığı zamanlarda işte bu değerlere tekrar müracaat ederek, bu değerler uğruna insanımızı, milletimizi savaştırmaya, mücadele etmeye çağırarak var olmuşuz. Yoksa bu değerlerin dışında başka idealler, değerler, bu topraklarda zor zamanda milletimize yol gösteren değerler olarak öne sürülmemiştir. Bu açıdan gerçek sahibi, bu değerlere inanan milletimizin tamamıdır.

İkinci olarak değerli arkadaşlar, biz bu özgüveni taşımak mecburiyetindeyiz, bu ülkenin, bu milletin geçmişi ve geleceği, sahibi milletimizle beraber, milletimizin değerlerine gerçek manada sahip olduğumuzun idrakinde, bu özgüvenli hareket etmeliyiz. Dolayısıyla bizim bize yöneltilen eleştirilere vereceğimiz cevaplar da bu gerçek sahibi olmanın hassasiyetleri ile olmalıdır. Çünkü nihayetinde zor zamanda da geniş zamanda da bu vatanın gerçek sahipleri, bu anlayışlara sahip İstiklal Harbi’ni yürüten tırnak içinde ideo-

lojinin gerçek manada sahipleri olarak bu rahatlık içerisinde olmalıyız.

Bugün geldiğimiz noktada imam hatip liselerinin eğitim sistemi içerisindeki başarıları, bunlar sizlerin, hepimizin bilmiş olduğu hususlar. Tabii kaliteyi arttırmak her zaman bizim gündemimizde. Bunun bir üst sınırı da yoktur. Bu yönde gayretler oluyor, başta Millî Eğitim Bakanımız olmak üzere bu konuyla ilgilenen bütün arkadaşlarımızın çalışmaları var. İmam hatip liselerini, bu ülkenin üvey evladı olmayan diğer bütün eğitim kurumları gibi bu ülkenin normal eğitim kurumlarından birisi olarak ortaya koymalıyız.

Az önce sohbet ederken arkadaşlara anlatmıştım. Hukuk fakültesini bitirdikten sonra araştırma görevliliğine müracaat ettim, sınava girdik. Yerleri, kişileri söylemeyeceğim, sınavı yabancı dil seçmiştik. Bilim sınavından tek kişi geçmiştik, mülakata girdim. Oturduk hoca ile karşı karşıya. Ben aynı okuldan mezun olduğum için okulun diploması da hocanın önündeydi. Açmış dosyamı oradan

buradan inceliyor, çay söyledi. “Nereden mezunsun?” dedi. Anladım ben tabii, “İstanbul Hukuk Fakültesi mezunuyum” dedim. “Onu biliyoruz, hangi liseden?” diye devam etti. “Tekirdağ’dan” dedim. Millî Eğitim Bakanlığı’na bağlı bir resmi bakanlığın açtığı normal bir lise. “Onu sormuyorum, neyi sorduğumu biliyorsun” dedi. Ben de “Ama siz cevabını biliyorsunuz, zaten önünüzde” dedim. “Ha bir de senden duymak istiyorum” falan dedi, almadılar, giremedik tabii oraya. Ama bu normal meselesi çok önemli.

Aslında Türkiye’de bütün yaşanan bu gelişmeleri, Twitter’da bir birkaç gündür bir moda var ya, tek kelimeyle tweet atmak. Türkiye’de yaşanan bütün bu gelişmeleri tek bir kelimeyle ifade ne istesek, buna normalleşme diyebiliriz. Normalleşme, yani 20 yıldır Cumhurbaşkanımızın liderliğinde, Türkiye’de gerçekleştirilen her şey normalleşmedir. Türkiye’deki 85 milyonun normal, eşit vatandaş olduğunu ortaya koymak ve eşit haklara sahip normal insanlar olduğunu ortaya koymak kurumlarımızın hepsinin borcudur. Normal,

yani kanunla kurulmuş devletin kurumları olduğunu hem anlatma hem de bunu realize etme, gerçekleştirme noktasında. Dolayısıyla bu yirmi yılın bütün mücadelesi belki tek bir kelime ile ifade edilir “normalleşme.”

Bu normalleşmeden rahatsızlık duyanlar, çünkü kendilerini normal değil normal üstü görenler, imtiyazları olduğunu zannedenler vardı. Bu imtiyazlar ortadan kalktı, onlar da normal vatandaş olduklarını, bu devletin eşit ve normal vatandaşları olduğunu fark ediyorlar, yaşadıklarıyla görüyor. Ondan çok büyük rahatsızlık içerisindedir. Bunu yapanlara karşı ve bunları yapanları destekleyen millete karşı kızgınlar. Bu normal bir durum değildir. Bu bir arızadır, bunun düzelmesi lazım. Dolayısıyla biz bu özgüven içerisinde, milletle olan bu bütünleşmemizin bize vermiş olduğu özgüvenle, milletin değerleriyle mücehhez olmanın vermiş olduğu özgüven ve bu toprakların gerçek sahibi olduğunu idrak edenler olmamız sırrıyla bir özgüven içerisinde hareket etmeliyiz.

Türkiye'nin bize, bizlerin inandığı değerlere ve bizlerin anlattığı değerlere ihtiyacı var, ihtiyacı olacak. Yakın zamanlarda çok daha fazla bu değerlere sahip çıkmanın, bağlanmanın ihtiyacı içerisinde olacağız. Bu bakımdan bizim varlığımız da bizim yaptıklarımız da çok önemli. Böyle bir toplantı için ÖNDER'e çok teşekkür ediyorum. Ahde vefa işte bu iki tane güç, yüz yıldır imam hatip okullarını da imam hatip fikrini gündemde tutan, fırsat buldukça onu gerçekleştirmek için desteğini veren, binaları yaparak maddi olarak veren, manevi imkânlarıyla, dualarıyla arkamızda duran milletimize karşı en büyük sorumluluğumuzdur. Hepinize çok teşekkür ediyoruz Allah yar ve yaradıcımız olsun. Allah'a emanet olun.

CEMAL YILMAZ

Eğitimci

DAVA ADAMI OLMAK

Ben bu konuşmayı Mesut Barış Hoca'ya ithaf etmek istiyorum. Şebinkarahisar ve İzmit imam hatip liselerinde müdürlük yapmıştı. Mesut Barış Hoca'mla aramızdaki bir hatırayı naklederek, bir dava adamının olaylara bakış açısının nasıl olduğunu anlatmak istiyorum. 1980 yılıydı. Buraya 185 km uzaklıktaki bir ilçede öğrenciydim. Eskiden kış aylarında soğuklar çok şiddetli olurdu. Tabii mevsimler de insanlar gibi değişti. Ocak veya şubat aylarından biriydi. Öğlen teneffüsünde, kapıda bekliyoruz. Okulumuz, yıkım kararı alınmış iki katlı bir binadaydı. Başka yer olmadığı için imam hatip lisesi o binada açılmıştı.

Okul müdürümüz Mesut Barış, ikinci kattaki odasından cama tak tak hızlı bir şekilde vurdu, gel diye işaret etti. Aslında beni işaret ettiğinin farkındayım, görüyorum ama müdür bey çağırıyor. Mesut Barış Hocam öyle birisi değildi ama okul müdürü çağırdığı zaman Azrail Aleyhisselam'ın temsilcisi çağırıyor demekti. Çarpacak da kaç şiddetinde çarpacağını oraya gittiğiniz zaman anlıyordunuz. En son beni çağırdığının farkına vardım. Koşarak biraz da titreyerek Mesut Barış Hoca'mın odasına gittim, kapıyı çalıp içeriye girdim. "Gel ve kapıyı kapat" dedi. Kapıyı kapattım. Bir taraftan ceketini çıkartırken bir taraftan da makam masasına doğru beni davet etti. Hem korkum hem de titremem biraz daha arttı. Ceketinden sonra sırtındaki kazağını da çıkarttı, "Yavrum sen üşüyorsun" dedi.

Meğerse benim titremem korkudan değil üşümektenmiş. Kazağını bana giydirdi. O kazağı yırtılınca kadar giydim. Sadece bedenimi değil gönlümü, ruhumu da ısıttı. O gün karar verdim, "Bundan sonra hayatımla ilgili ne iş yaparsam yapayım, son sözü Mesut Barış Hocam söyleyecek" dedim. Allah nasip etti, ilçe birincisi oldum, okul birincisi oldum. Cerrahpaşa, Çapa tıp fakültesine gidebilecek bir puan almıştım. O yıllarda manuel kayıtlar oluyordu. 1980'li yıllar-

da Mesut Barış Hocam, bizim okulumuzdan ayrılıp İzmit'e gitti. Yanına gidip "Hocam sonuç bu, ne yapacağız, nereyi tercih edeyim" diye sordum. Hiç tereddüt etmeden, Rabb'im ondan razı olsun, mekânı cennet olsun, "Evladım sen imam hatip lisesinde öğretmen olacaksın. Davamızı, dinimizi imam hatip lisesinde nefsimize anlatacaksın. Hiçbir yere gidemeyip de mecbur kaldığın için değil, her yere gidebilme imkânın olduğu halde imam hatip lisesine gideceksin" dedi.

Hiç tereddüt etmeden tercih ettik Marmara İlahiyatı, Elhamdülillah. İmam hatip lisesine geldik. Rabb'imize hamdolsun böyle bir kurumda çalıştığımız için. Sonrasında da Rabb'im lütfetti bir özel öğretim kurumunun genel müdürlüğünü yaptık. Genel müdürün çocukları okula sadece kırtasiye ücretini ödüyormuş. "5 çocuğum var" dedim. Kabul ettiler. Zaten beni biraz da ucuza çalıştıracaklarmış. Ücretsiz olarak ortaokulu okuduktan sonra, önu kapalı olduğu dönemde, Elhamdülillah çocuklarımızın tamamını imam hatip lisesinde okuttuk. Dolayısıyla imam hatip lisesinde hem öğretmenlik hem velilik yaptık hem okul aile birliğinde görev aldık. Şu anda altı torunum imam hatip lisesinde öğrenci olmayı bekliyor. Hepsi fen lisesini kazanacak seviyede ama hepsi imam hatip lisesine gidecek. İmam hatipçilik yapmıyorum, imam hatipli olmaktan onur duyuyorum, gurur duyuyorum.

Evet, dava kelimesini ilk Mesut Barış Hoca'mdan öğrendim. Bir gün yine beni çağırırdı. İşaret edip, "Gel bakalım" dedi. Odasına gittim. Çekmeceyi çekti, alt kısımda çimento kağıdına sarılmış bir kitap var. O kitabı aldı. "Bu yasak kitap. Bunu dikkatli bir şekilde oku" dedi. Kitabın ismi "Gençler İşte Davanız", yazarı "Abdullah Nasuhi Hasan El Benna". Sizin de birçok kere okuduğunuz, gördüğünüz, duyduğunuz gayemiz Allah'tır, önderimiz Rasulullah'tır, düsturumuz Kur'an'dır, yolumuz cihattır. İnsanlarla İslam arasındaki engelleri

kaldırma gayretidir ve en büyük arzumuz da onun yolunda şehit olmaktır. Orta üçüncü sınıftayken bu kitapla Mesut Barış Hocam bizleri tanıştırdı. Okuduk. Hayatımda Kur'an-ı Kerim'den sonra en çok okuyup altını çizdiğim kitaptır. Müdür Bey onlarca arkadaşımıza bu kitabı verdi. "Gizli kitapmış, yasak kitapmış ama mutlaka okunması gerekiyormuş" diyerek tekrar tekrar okuduk. Dava kelimesinden de bu kitap vesilesiyle, haberdar oldum. Rabb'imiz Tevbe suresinin 105. ayetinde "Çalışın yaptıklarınızı Allah Resulü de Müminler de görecektir," diyor. Başlangıçta ifade ettim adamlık şahsiyet meselesidir. Kadın ya da erkek olmak değil kaliteli insan olmakla alakalıdır dava adamı. Yaptığı işleri Allah'ın rızasını kazanmak için sadece ve sadece Allah'a gösterme gayreti içerisinde olan insandır.

Her biriniz cuma sabahı kalktınız, abdestinizi aldınız, iki rekât sabah namazının sünnetini kıldınız. Yasin-i Şerif'in de üç sayfasını okudunuz. Geriye kalan üç sayfasını okuyup farz kılacağınız zaman içinizden bir ses dedi ki: "Yahu ben kalan namazı gidip ÖNDER'de kılayım. Derneğimizi açayım, sabahın erken saatinde olur ya bir kişiyle muhatap olurum. Bir kişiye yardımcı olabilirim." Bu düşünceyle kalktınız, derneğe gittiniz. Bir de ne göresiniz? Sırtını derneğe yaslamış, elinde votka şişesi, zil zurna sarhoş, eli ayağı perişan, rezil-rüsva halinde bir kişiyle karşılaştınız. Böyle biriyle karşılaşıldığı zaman üç türlü tepki gösterilir. Bunlardan biri yurdum insanının tepkisidir. Sağa-sola, ileriye bakar, kamera var mı? Yoksa "Koca şehirde bizim okulu mu ya da bizim derneği mi buldun?" diye bir sağdan, bir soldan yapıştırıp duvarın arkasına atmak...Bunu tasvip etmiyoruz, dava adamı böyle bir tepki veremez. İkincisi, "Ya kardeşim bak bu zıkkımı içme. İnceksen de bula bula bunu mu buldun? Ciğerlerini çürütüyorsun, kendine zarar veriyorsun" diyerek elinden tutarak onu oradan uzaklaştırmak... Bu da hümanistçe bir tepkidir. Üçüncü bir tepki var

ki, asıl tepki budur. Koltuğunun altında getirmiş olduğu Yasin-i Şerif cüzünü bir kenara bıraktıktan sonra elleriyle ellerini, gözleriyle gözlerini, dizleriyle dizlerini tutarak; “Kardeşim ah sabah namazı vaktinde ben elimde Yasin-i Şerif cüzü ile buraya gelirken, sen şişeyle elinde buraya geliyorsun. Mahşer günü bu semtin insanı olarak senin bu halinin hesabını Rabb’im benden sorarsa nasıl hesap vereceğim” diye 8 şiddetinde değil 80 şiddetinde sarsılan adamdır.

Dava adamı olmak dertli olmayı gerektiriyor ve yaptığı her şeyin Allah’ın rızasını kazanmak gayreti içerisinde olması lazım. Baştan itibaren bütün hocalarımız söyledi. Sizler de zaten biliyorsunuz. Ali İmran suresinin 113. ayetinde Rabb’imiz bizlere diyor ki, “Sizden hayra çağıran, iyiliği emredip kötülüğe men eden bir topluluk bulunsun.” İyiliği emretmek ve kötülüğü nehyetmek göreviyle Rabb’imiz bizi görevlendirmiş ve bir de bizi seçmiş. Hemen peşindeki 110. ayette “Siz insanlar için çıkarılmış en hayırlı ümmetsiniz” diyor. Rabb’imiz kendi davasına kendi dinine hizmet etmek için bizleri seçmiş. Bu seçkiye nail olduğumuz için de üzerimize düşen sorumluluğu yerine getirmemiz lazım. Tabii ki iyiliği emrederken sadece başkalarına iyiliği emretmek değil kendimizden başlamamız gerekiyor. Görevimiz emri bil maruf nehyi anil münker, daha kolay anlaşılır haliyle bulunduğumuz her yerde hayra motor, şerre fren olma görevimiz var.

Rabb’imiz ekonomik, akademik, sosyal statümüz ne olursa olsun hepimize iki tane soru soruyor, baştan itibaren hocalarımız da diğer konuşmacılar da atıfta bulundular. Rabb’imiz bize birtakım nimetler veriyor, nimetler karşısındaki tavrımızı ölçmek istiyor. Şükür mü edeceğiz, nankörlük mü edeceğiz? Bazen de bela ve musibet vererek bizi imtihana tabi tutuyor. Bela ve musibet karşısındaki sabrımızı ölçmek istiyor. Bir insanın başına bela musibet gelmesi onun Allah katındaki değerinin düşük olduğu anlamına gelmez. Zira peygamberlerin başı-

na en çok musibetler gelmiştir. Bundan dolayı da Rabb’imizin vermiş olduğu nimetlere şükretmemiz gerekiyor. Sabah-tan beri hepimiz dinliyoruz, şikayetlerimize bakıyoruz, bir de bundan 30 yıl, 40 yıl, 50 yıl önceki şartlarımıza bakıyoruz. Büyük bir nimet içerisindeyiz, nimetin kıymetini bilirsek artırır, kıymetini bilmezsek zarara gireriz. Bunun ayet-i kerimelerle sabit olduğunu biliyoruz.

Her nimetin şükürü kendi cinsindedir. Rabb’imiz bize bugün imam hatip üzerinde söylüyorum, büyük bir nimet vermiş. Bu nimetin kıymetini bilmemiz lazım ama bildiğimiz bir şey var insan-ı noğlu Rabb’ine karşı da nankördür. Nankörlükten de uzak olmaya çalışmamız lazım, sabırlı olmamız gerekiyor. Sıkıntılarla karşılaştığımızda asla pes etmemek lazım. Sabretmek suskun, miskin, pısrık bir şekilde kenarda oturup seyretmek değil. Hz. Ömer’in dediği gibi boyun eğmek değil, mücadele etmektir. Formülümüz belli. Rabb’imizin bize vermiş olduğu nimetlere şükredeceğiz. Bununla beraber musibetlerle karşılaştığımız zaman sabredeceğiz. Zaman zaman kusurlarımız olacak. Ondan sonra da tövbe edeceğiz. Sabret, şükret, tövbe et, cennete git formülü ile hareket etmiş olacağız inşallah değerli kardeşlerim.

Bugün şeytanın en büyük projesi ve en büyük gayreti nedir diye sorarsanız kesinlikle bize umutsuzluğu aşılmasıdır. Umutsuzluğa sevk etmek için elinden gelen gayreti sarf ediyor. Dava adamı hiçbir zaman yokları sayarak işe başlamaz; o yoktur, bu yoktur, şu yoktur, o eksiktir, bu eksiktir, şu eksiktir değil, elbette eksiklerimiz vardır. Elbette onların tamamlanması için gayret sarf edeceğiz ama dava adamı eksikleri saymak değil, var olanları en iyi şekilde nasıl değerlendireceğinin gayreti içerisinde olmaktır. Neden olmayacağına değil nasıl olacağına bakmamız lazım. Bütün çevremizdeki ağaçlarda “Eyvah bütün yapraklar döküldü ne yapacağız” diye sızlanmak yerine, o yapraklar içerisinde açan bir çiçeğe bakarak umudumuzu muhafaza etmemiz

lazım. Evet bir çiçekle bahar gelmez ama bütün baharlar bir çiçekle başlar hakikatini de unutmuyacağız. İman varsa imkân vardır. Necip Fazıl'ın dediği gibi; "Tohum saç, bitmezse toprak utansın, hedefe varmayan mızrak utansın, ustada kalırsa bu öksüz yapı, onu sürdürmeyen çıracak utansın." Asla ve asla yese düşmeyeceğiz, asla ve asla şartlar ne olursa olsun, muhataplarımız kim olursa olsun umutsuzluğa düşmeyeceğiz.

Aziz Kardeşlerim; iki tür insan var. Ekonomik, akademik ve sosyal statüsü ne olursa olsun iki tür insan var. Bir tanesi büyük düşünen insanlar, bir tanesi de küçük düşünen insanlar. Küçük düşünen insanların formülünü hemen hemen hepimiz duyarız. "Salla başını al maaşını. Ye, iç, yat, etliye sütlüye, karışma." Dava adamı asla küçük düşünemez. Çünkü büyük davaya sahip olan insanlar, küçük düşünerek büyük davada muvaffak olamaz. Bir de büyük düşünen insanlar var, onlar dertlidir. Onların davası var, onlar cihat ruhuyla yani insanlarla İslam arasındaki engellerin kaldırılması için elinden gelen gayreti sarf ederler. Bildiğimiz bir hakikat var büyük düşünenlerin önündeki en büyük engel küçük düşünenlerdir. Siz 180 kilometre hızla giderken küçük bir taş olduğu zaman frene basmak zorundasınız. Dernek başkanımız büyük düşünüyordur, yönetimden bir kişinin küçük düşünmesi hızını kesebilir, aksi de olabilir ama biz büyük düşünmek zorundayız. Çünkü büyük düşünenlerle küçük düşünenlerin olaylara bakış açısı farklı. Evet, küçük düşünen insanlar başkaları sayesinde yaşarlar, daima sorun olurlar, ümit kırarlar, dert üretirler, şikâyet ederler ve bir şeyin nasıl olmayacağını tarif ederler. Büyük düşünenler ise başkaları için yaşarlar, çözüm olurlar, ümit eder, ümit verirler, deva üretirler. Dava adamı daima büyük düşünmek zorundadır. Büyük düşünecek ama yeri geldiğinde de küçük işleri yapmaktan da imtina etmeyecektir.

Vakıflarımız, derneklerimiz, sivil toplum kuruluşlarımızda üç tür insanla mu-

hatap oluruz. Üç tür insan gelir. Bunlardan bir kısmı boş vakitlerinde davasına hizmet etmek için gelenler, sempatizanlar; sosyal faaliyet olsun diye gelirler, birtakım beklentileri vardır. ÖNDER prestijli bir kurum, bakanlar geliyor, üst düzey yöneticiler geliyor. ÖNDER üyesi olmak itibarlı bir şeydir. Buradan biz de nasiplenebiliriz beklentisi ile gelir. Üç gün-beş gün bakar iş yapmayınca karşılığı olmayacağını anlar, hemen rüzgârın esmesiyle gider. Bunlar sempatizandır, rüzgâra göre hareket ederler. İkincisi hizmet adamı dediğimiz grup; mesaiye bağlı çalışırlar. Verilen işi yaparlar, saat 8'de gelip, 5'te giderler. 5'i 5 geçe bulamazsın ya da şu 4 sandalyeyi değiştir dersin, 5. sandalyeye geldiği zaman bu benim görev tanımım değil der. Bir de dava adamı var, dava adamı ise iş bitirir. Ona ne yapılacağı söylenir ya da ne yapılacağına karar verir, takatının sonuna kadar çalışır. Çünkü onun hedefinde cennet vardır.

Dava adamı daima büyük düşünmek zorundadır.

Kardeşlerim, biz bu dava adamlığı sorumluluğunu üzerimize yüklenirken 3-4 şeye dikkat etmemiz gerekiyor. Bunlardan bir tanesi, samimiyet. Samimiyetimiz yoksa yaptığımız işlerin hiçbir karşılığı yoktur. Ben ne zaman okusam tüylerim diken diken oluyor. Duyanları da sahabe zamanında bayıltan bir hadis-i şerif var. Müslim'de ve Tirmizi'de de yer alan bir hadis-i şerifi sadece mana olarak söylüyorum; "Ne kadar çok iş yaparsak yapalım, ne kadar büyük iş yaparsak yapalım bu toprağın altına girdiğimizde karşılığını görecekseniz, samimiyet ilkesine göre hareket etmek mecburiyetindeyiz." Peygamberimiz buyuruyor ki, "Mahşer günü ilk hesaba çekilecek olan kişi şehit olacaktır" diyor. Bilmiyorum yakinen bir şeye son anda şahitlik yaptınız mı? Benim yakın arkadaşlarımdan bir tanesine sonra şahitlik yaptım. Diyor ya Efendimiz hadis-i şerifte aynen öyledir; "Şehit gelecek ve Rabb'imiz ona vermiş olduğu nimetleri hatırlatacak bunun kar-

şılığında ne yaptın diye sorulduğunda ‘Ya Rabb’i senin için şehit oldum’, ‘Hayır sen ne kahraman adamsın desinler diye yaptın’ deyip sürünerek cehenneme atılacak” diyor.

Şimdi arkadaşlar çok enteresan bir olayı anlatacağım. Takvimin arkasında böyle bir hikâye var demiyorum, Resulullah’ın (sav) mübarek dudaklarından dökülen bir hadiseyi anlatıyoruz. Bu saate kadar burada beklememize vesile olan, bütün değerlerimizin kural koyucusu ya da bize nakleden Efendimiz’in hadis-i şerifi peşinden bir alim gelecek, yazdıkları milyonlar tarafından okunuyor. Youtube’da tıklanma rekorları kırıyor. Kur’an-ı Kerim okuduğu zaman herkes hüngür hüngür ağlıyor. “Ne yaptın?” Ya Rabb’i yazdım, çizdim, anlattım. “Hayır ne güzel Kur’an okuyor ne güzel konuşuyor” desinler diye yaptın deyip sürünerek cehenneme atılacak diyor. Aç ve açıkta kimse bırakmayacak şekilde bir zengin de aynı şekilde hesaba çekilecek. Dolayısıyla bir insan ya canını verir şehit olur ya ilmini verir alim olur ya malını verir zengin olur. Bütün bunları Allah rızası için yapmazsa hiçbir kıymeti yoktur. Çünkü bir milyon çarpı sıfır, eşittir sıfırdır. Onun için Rabb’imiz bizi samimiyetten ayırmasın. Dava adamı asla şımarmaz.

Biz küçük bir ilçede imam hatip lisesini açtık başka okulların hiçbirine gitmiyor. Bir bakın bu işleri kim yapıyor. Rabb’imiz bizi kullandı ve bizi değerlendirdi diye asla şımarıklık yapmaz. Tevazu içerisinde olur, vakar içerisinde olur ama asla zillete de düşmez. Buyurun efendi miskin miskin işte buraya bir tokat attıkları zaman bir de buradan diyor, hayır o şekilde de hareket etmez, kibirli de hareket edemez. Biraz önce genel müdürümüz de söyledi dava adamı ifrat ve tefritten uzak olur, itidal sahibi olur. Bu iddia sahibi olmak, dengeli olmak demek. Bir helaldir işimiz, bir haram. Şu yarım yamalak dünyada ne tam kafiriz ne tam Müslüman anlayışıyla değil, yapacağı ibadet, itikat ve diğer işlerin hep-

sinde dengeli itidal sahibi olması dikkate alınır. Dava adamı ideal ve iddia sahib olur, günlük olaylarla ebedi davasını değerlendirmez. Çünkü Allah için güçlük Allah için zorluk söz konusu değildir.

Hayatlarını bir davaya vakfedenlerin hareket noktaları idealleridir. İdeal ve iddiamızdan vazgeçersek her şeyimizden vazgeçmiş oluruz ve 3 şeyin içini doldurarak hem öğrencilerimizin hem de kendimizin kalitesini artırmamız mümkündür. Karnımızı doldururken helal ve temiz gıdayla doldurmamız lazım zira haram pisliktir. Nereye koyarsanız koyun orayı kirletir. Bir insanın midesine haram lokma girdikten sonra Kâbe’nin örtüsünden tutup ‘Ya Rabb’i ya Rabb’i ya Rabb’i’ diye dua etse bile hiçbir karşılığının olmayacağını Peygamberimiz haber veriyor. Helal gıda ile beslenmek zorundayız. Dikkat edin, “Kalpler ancak Allah’ı anmakla huzura kavuşur” ilkesi çerçevesinde kalplerimizi gıdalandırmak zorundayız. Gıdalandırmaktan maksat, sadece teşbih ya da zikir değil söylediğimiz her söz, attığımız her adım, tuttuğumuz her işten Allah memnun mu, değil mi muhasebesini yaparak hareket etmektir. Elbette ibadet ve itaatimizle de kalbimizi beslememiz gerekiyor ve kafamızın içini özellikle de çocuklarımızın kafalarının içini çelik kasa gibi yapmak zorundayız. Çöp kutusu gibi kullanmamalıyız. Çelik kasanın miktarı, hacmi bellidir. İçerisinde kıymetli olan şeyler olur. Biz de bu hususta aklı selim, kalbi selim ve zevki selim nesiller yetiştirebiliriz ve bu işi yapabilmek lafla olmuyor değerli dostlar, örnek yaşayışla oluyor.

İslam’ı önce gönlümüze hâkim kılmamız lazım. Gönlümüze hâkim kılınmayan İslam’ın beldemize, şehrimize, okulumuza ve dünyamıza hâkim kılınması mümkün değildir, hepimizin bildiği bir ilkedir. Temsil tebliğden önce gelir. Bir şeyi yapmak, ortaya koymak, anlatmaktan bin kat daha önemlidir ve öğrencilerimiz, anne-baba olarak çocuklarımız, birlikte çalıştığımız mesai arkadaşlarımız bizim dudaklarımızın değil, ayaklarımızın pe-

şinden gelir. Ne dediğimize değil ne yaptığımıza bakar. Defterimizin ismi de laf defteri değil amel defteri, melekler de amellerimizi yazar. Onun için örnek davranışlarla hareket etmemiz lazım.

Hani öğretmenin birisi çocukları almış, “Hadi gençler dersimizi falanca yerde, kırdan yapacağız” deyip, sarp bir yerden geçerken “Şu taşa dikkatli basın” diye uyarılmış. Taşın oynak olduğunu haber verince arkadaki çocuklardan bir tanesi “Hocam sen ayağını nereye basacağına dikkat et, biz senin ayak izlerini takip ediyoruz” demiş. Dolayısıyla çocuklarımız da gerek öğretmenler gerek veliler gerek yöneticiler olarak bizim ayak izlerimizi takip ediyorlar. Örnek davranışlarımızla inşallah onların gönüllerinde yer edeceğiz. Bunun için de kalp dili ve amel ahenginin beraber olması gerekiyor. Bana soruyorlar, “Hocam çocukları namaza nasıl alıştıracağız?” Namaza alıştırmanın yüzde 99,9 garantili formülünü ben size söyleyeyim. Arabanız büyük bir kaza geçirdiğindeki perişan vaziyetinizi gördüğünde çocuğunuz nasıl telaşlanıyorsa, sabah namazını kaçırdığınızda içinizden gelerek hüngür hüngür ağladığınızı gördüğünde de öyle telaşlanacak, endişe etmeyin, namazını kılacaktır. “Yahu bugün de namazı kaçırdık” dersiniz kaçırılabilir bir şey olarak görüyor. Ondan sonra da işin ciddiyetinden uzak olur, bundan dolayı da kalp-dil ve amel ahengi, inanç, bilgi ve eylem bütünlüğü olacak. İmam Şafi diyor ki; “İlim öğrenilen değil yaşanandır. Yaşanmayan ilim geçmeyen para gibidir.” Bu hassasiyeti göstermemiz gerekiyor.

Evet değerli dostlar birkaç şey söyleyip bitireceğim. Biraz önce genel müdürümüz de söyledi, çok farklı grup, cemaat-cemiyet, insanlarla muhatap oluyoruz. Yüzde 100 aynı anlayışta, fikirde insanlarla bir araya gelmemiş olabiliriz. Böyle durumda ittifak ettiğimiz konularda yardımlaşır, ihtilaf ettiğimiz konularda mazura göre asla düşmanca bir tavır sergilemeyiz. Kesinlikle biz masum olmadığımız için muhataplarımızda

da masumluk aramamız lazım ve asla stokçu olmamalıyız. Özellikle dernek çalışması yaparken yani bir güçle karşılaşmışımızda, “Ben senin 3 sene önceki dosyalarını bir açarsam...” şeklinde geçmişe dair dosyaları açmanın hiçbir manası yoktur. Bir de kısa bir vaktimiz var, yarım saat, 20 dakika var otobüse. 8 dakikasını başkalarının yanlışlarını anlatarak geçiriyor. Biz imam hatip lisesi diye söze başladığımızda “Abi otobüsüm geldi” diye çekip gidiyor. Onun için de vaktimizi başkalarının yanlışları değil kendi doğrularımızı anlatarak doldurmaya çalışalım.

Sosyal faaliyet yapan, sivil toplum çalışması yapacak olan, Allah rızası için gayret edecek olanların lügatinden bıktım, usandım, darıldım, kırıldım kelimelerini çıkarmak gerekiyor. Dava adamı bıkamaz, usanmaz, darılmaz, kırılmaz. “Hocam bu hiç de rasyonel değil” diyebilirsiniz, çok rasyonel. Aksi takdirde netice elde etmemiz mümkün değildir. Dolayısıyla da şu beş sütünü sağlam bir şekilde oturtmamız lazım. Gerek kendimiz gerek çocuklarımızın tevhit akidesinin sağlam olması gerekiyor. Bulanık zihinlerle Allah’a, Allah’ın istediği şekilde iman etmemiz mümkün değil. İbade-ti adet değil, yerine getirilmesi gereken bir sorumluluk olarak görmemiz lazım. Hemen hemen bütün konuşmacılarımız atıfta bulundu. Gönül coğrafyasından tutun da ümmeti Muhammed olarak yer-yüzündeki bütün Müslümanların, bütün insanların dertleri bizim derdimiz. Onlarla derttaş olmamız lazım ve yastığa başımızı koyduğumuz zaman Hz Ömer’in “Bugün Allah için ne yaptım” sorusunu sorup, cihat ruhu ile İslam ile insanlar arasındaki engelleri kaldırmak için yapmamız gerekenleri tek tek hesaba çekmemiz, güzel ahlak sahibi olmamız lazım. İmam hatip lisesindeki öğrenilen bilgiler asgari Müslümanlık bilgi standardıdır. Türkiye’deki “Elhamdülillah Müslümanım” diyen herkesin asgari olarak bu kadar bilgiye sahip olmasının gerekli olduğunu düşünenlerdenim.

Biz bu işleri yaparken, sürekli tekrar ettiğimiz bir şey var standart insanlar. Mesela bugün akşam Sivas'ta ilgili rapor alacak değil mi şeytan, Z raporu? Onu alırken asistanlarına soracak, "Nereden geliyorsun?" İnşallah yoktur da filanca evdeki Agora Meyhanesi'nde ne yapıyordu? "Bizimkilerle içiyordu", "Tamam tamam." "Genç sen nereden geliyorsun?" "Ben mi, vallahi bildiğin gibi değil. Türkiye'de ne kadar imam hatip derneği varsa toplanmışlar, bin kişi bir araya gelmişler. Bütün sıcağa rağmen üstelik de akşam Cemal Hoca'mı dinlemek için sabırla sebatla beklediler. Kardeşim bu adam da uzattı falan diyerek kafaları bulandırmaya, itibar suikastı yapmaya çalıştım." "Muvaffak oldun mu?" dediğinde "İşte biraz" derse, sol elini kaldırıp "Alkışlayın bunu" der. Onun için de şeytan daima profesörlerini bizim yanımıza gönderir, asistanlarını ise meyhanelere gönderecektir.

Bundan dolayı şeytan, peygamberler dahil hepimize üç teklifle gelecektir. Servetle satın almaya çalışacaktır. Peygamberimize, "Ne kadar mal istiyorsun, verelim vazgeç bu davandan" dediler mi, dediler. Elbette servet düşmanı değiliz, altınımız, dolarımız, euromuz olsun ama 3 kurala göre olsun. Biz onları bozalım, o bizi bozmasın. İki cebimizde olsun, kasamızda olsun ama asla kalbimizde olmasın. 3 mutlaka helal olsun, 1 lira helal, bin lira haramdan çok daha kıymetlidir. Biraz önce bakan yardımcımız da Hazreti Yusuf'tan örnek verdi, şehvet tuzağına karşı tedbirli olmamız lazım zira şeytanın en büyük tuzaklarından birisi de Peygamberimize (sav) benzer teklifi yaparak davasından vazgeçme karşılığında, "İsterseniz kızlarımızdan istediğini de seninle evlendirelim" demişlerdir. Biraz önce yine söylendi. Şöhret teklifiyle gelecektir, makam, mevki teklifiyle. Şu an şöhret, koltuk sevdasına tutulup davandan vazgeç, sulandır, yeter ki koltuğunda olma diyor. Ondan sonra "Müslümandan vazgeç" diyecektir. Koltuğundan izzet ve şeref alanlar, onu kaybettiğinde

izzet ve şerefini kaybederler. Halbuki izzet ve şeref müminin kendindedir. Işık Mümindeyse nereye giderse gitsin bütün karanlıkları aydınlatır.

Dava adamının mazereti olmaz. Biz inandığımız davamıza koşarak gideriz, koşarak gitmeye gücümüz yetmezse yürüyerek, yürüyerek gitmeye de gücümüz yetmezse, sürünerek gideriz. Hasan El Benna'nın dediği gibi gerçekten "İşimiz vaktimizden çok" zira tur bindirilmiş bir ümmetiz, yani rakiplerimiz ya da mücadele ettiğimiz insanlar birinci turu atmış, 2. turu atmış, 3. turda "Biz de varız" dedik. Biz de varsak üç katı fazla çalışmak zorundayız. Aksi takdirde netice elde etmemiz mümkün değil. Sonuç eşittir gayret çarpı bereket. Biz ne kadar gayret edersek edelim bereketi takdir yetkisi Allah'a aittir. Onun için de başlangıçta söylediğimi son kez söyleyerek sözlerimi tamamlamak istiyorum. Bizi başarıya götürecek olan şey sayıların azlığı ya da çokluğu değil, Allah nezdindeki samimiyetimizdir. 1 çarpı 1 milyon daima 1 milyondur, dağa taş anlatırız hiç kimse duymaz, çaresiz kalırız. Aynı yatağı paylaştığımız eşimizin bile haberi olmadan kalkar abdest alır, kibleye dönüp alınımı zı secdeye koyduktan sonra "Rabb'im" der, bir damla gözyaşı dökeriz. O bir damlalık gözyaşı, bir nehir kadar Rabb'imiz katında kıymetli olur ve yaptığımız işler de bereketli olur. Rabb'im sizlerin ve bizlerin yar ve yardımcısı olsun. Allah hepinizden razı olsun, Allah'a emanet olun.

**19. İMAM HATIPLİLER
KURULTAYI**

**19. İMAM HATIPLİLER
KURULTAYI**

**19. İMAM HATIPLİLER
KURULTAYI**

**KAPANIŞ
DERSİ**

PROF. DR. ALİ ERBAŞ
DİYANET İŞLERİ BAŞKANI
"Ahde Vefa"

Sizleri, "Ey Rabb'imiz! Bize göz aydınlığı olacak eşler, zürriyetler, nesiller nasip eyle ve bizleri müttakilere imam eyle" diye dua edenlerin kabul olunmuş duaları olarak karşında görüyorum. Bütün ÖNDER mensuplarını, bütün imam hatip neslini... İşte o duayı yapanların kabul olunmuş duaları olarak görüyorum. Cenabı Hak bu duayı daha çok yapmayı ve bu duaya âmin diyenlerin sayısının daha fazla olmasını nasip eylesin inşallah. Kıymetli kardeşlerim, Yüce Rabb'imiz bu buluşmamızı hayırlı eylesin, mübarek eylesin.

Hepimiz, dünyamız, bölgemiz ve ülkemiz açısından önemli zamanlardan, hassas dönemlerden geçiyoruz. Sosyal, siyasal, iktisadi ve benzeri açılardan hızlı gelişmelere şahit oluyoruz bu süreçte, özellikle din, inanç ve dindarlıkla ilgili konuların daha çok gündeme geldiğini görüyoruz ve görmeye de devam edeceğiz. Dolayısıyla imam hatip neslinin milletimize, ümmete ve insanlığa hizmet vazifesini tüm bu gelişmelerin farkında olarak sağduyulu bir yaklaşımla, bilgi şuur ve ferasetle, çok güçlü ve düzenli bir şekilde yerine getirmesi hayati önem arz etmektedir. Zira imam hatip nesli, yüce bir inancın ve yüce bir medeniyetin temsilcisidir. Milletimizin birlik beraberlik harcıdır.

İmam hatip nesli, milletimizin kardeşlik sigortasıdır. İmam hatip nesli, güzel ahlakın ihyasından, merhamet medeniyetinin inşasına kadar her alanda öncü bir nesildir. İmam hatip nesli, imam hatipler, milletimizin yüreğindeki inancın, mücadele ruhunun, azminin, duasının, umudunun, gelecek heyecanının temsilcisi bir nesildir. Dolayısıyla bugün bizler imam hatiplere gönül verenlerin nasıl bir nesil için çalıştıklarını iyi anlamak ve o ideali hep canlı tutmak zorundayız. Aziz milletimizin imam hatiplere teveccühünün sebeplerini iyi idrak etmek ve gayretimizi, çalışmalarımızı ona göre daha da artırmak, azmimizi, heyecanımızı buna göre planlamak daha da artırmak mecburiyetindeyiz.

Zira bu okullar hayatın ve varoluşun gayesini idrak eden, kendine, topluma, çevreye ve Rabb'ine karşı sorumluluklarının farkında olan, bütün insanlığın huzur ve güvenini isteyen bir nesil hedefinin neticesidir. İyiyi kötüden, doğruyu yanlıştan, faydalıyı zararlıdan ve adaleti zulümden ayırt edebilen, can taşıyan bütün varlıklara karşı merhamet hissi ile eşya ya karşı estetik kaygısıyla, çevreye karşı koruma duygusuyla yaklaşabilen bir nesil özleminin sonucudur imam hatip nesli. Tarihini bilen, yaşadığı zamanın künhüne vakıf olan, gelecek tasavvuru yapabilen ve geleceğe umutla bakan, büyük idealleri olan ama bu ideallerin peşinde koşarken başkalarının haklarını, zarafeti ve saygıyı asla ihmal etmeyen bir nesil hayalinin ürünüdür.

İmam hatip nesli bilgi ile hikmeti bütünleştiren, hayatı anlamlı kılan, değerlerle hayatı kolaylaştıran, bilimsel gelişmeleri birlikte öğrenen ve insanlığa hizmete dönüştüren bir nesil idealinin neticesidir. İmam hatip sevgi ve kardeşliği temel değer bilen, güven veren ve aynı zamanda güvenilen Muhammed-ül Emin'in varisleri olarak kendilerini gören ve aynı şekilde varisi olduğu Peygamber'i gibi güvenilen olmaya çalışan, şiddetin ve anarşinin uzağında, zulmün karşısında, mazlumun yanında, gencin süsü güzel ahlaktır prensibini ilke edinen bir nesil özleminin sonucudur. İmam hatip nesli bu ideal neslin adı. Bazen Asım'ın Nesli, bazen Büyük Doğu Nesli olmuştur. Ama her daim bir ahlak ve maneviyat nesli olmuştur.

Kıymetli Kardeşlerim; ben de dört çocuğum dahil imam hatipliler neslinin bir ferdi olmaktan gurur duyuyorum. Elhamdülillah bunu her yerde ve her zaman iftiharla ifade ediyorum. Çünkü imam hatip nesli, var olduğu günden beri milletten aldığı güçle vatanına, milletine, devlete hizmette hiçbir fedakarlıktan geri durmamıştır. Hepimiz biliyoruz ki imam hatip nesli, pek çok zorluklarla karşılaştı. Ötekileştirme politikalarına, psikolojik baskılara maruz kaldı. Haklarından mahrum bırakıldı. Medeni cesareti kırılmak istendi, kendini ispat etmek için daha çok çalışmak zorunda kaldı.

İkinci çocuğum üniversite sınavına girdiğinde 55 puanı kırıldı. Bunu bile bile imam hatibi terk etmedi, neredeyse tam puana yakın puan almasına rağmen 55 puanı kırıldı. Bir özel üniversiteyi ikinci yerleştirmelerde tutturdu. O özel üniversitede okul birincisi oldu. Birinci sınıfın sonunda gitmek istediği devlet üniversitesine, İstanbul Üniversitesi'ne yatay geçiş için müracaat etti. Fakat yine üniversite sınav sonuç belgelerini istediler. Sırf imam hatipleri yatay geçişle de almamak için ve çocuğum oraya giremedi. Üniversite birincisi olmasına rağmen. Bunu hepimiz yaşadık. Bunları unutmamalıyım, unutturmamalıyım. Değerli Kardeşlerim, bu sıkıntıları yüz binlerce çocuğumuz, yavrumuz yaşadı.

Evet Değerli Kardeşlerim; darbeler, muhtıralar, ihanetler nedeniyle ülkemizin zor zamanları, imam hatip nesli için daha zor geçti ama imam hatip nesli her zaman en zor dönemlerde bile vatanına, milletine, devletine ve değerlerine hizmetten hiç geri durmadı. Bugün haddolsun neslimize, milletimize, ülkemize ve insanlığa hizmet yolunda pek çok imkânlar sahibiz. Bu ise sorumluluğumuzu daha da artırmaktadır. Bu nimetlerin kıymetini bilir şükürünü de eda edebilirsek, Rabb'imiz daha çok güzellikler, nimetler lütfedecektir bize. İmam hatip nesli olarak şükre devam edeceğiz, şükürümüzün göstergesi daha çok çalışmak. İmam hatipli olma özelliğini daha çok taşımak, bu özellikten bu vasıflardan taviz vermeden yaşamak... İnşallah bu bizim şükürümüz olacaktır. Biliyorsunuz her nimetin şükürü kendi cinsi ile eda edilir. Dolayısıyla bugün neslimize ve milletimize hizmet yolunda hep beraber her zamankinden daha çok çalışmak durumundayız.

Her şeyin çok hızlı değiştiği bir zamanda, adeta bir hız çağında yaşadığımızı hepimiz biliyoruz. Nesiller birbirlerini çok hızlı eskitip aşındırıyor, yeni nesli anlamak tanımak zorundayız. Aileden başlayan ahlak eğitimi, sorumluluk şuuru, kitap sevgisi, sağlıklı arkadaş ve dost çevresi gibi alanları yeniden tahkim etmek zorundayız imam hatip nesli olarak, hayat boşluk kabul etmez. Bizim do-

kunamadığımız nesillerin kalbi başkaları tarafından doldurulacak. Ama bu bazen felakete sebep olacaktır. Dolayısıyla bu ülkenin bütün çocuklarına gençlerine inancını, medeniyetini, tarihini, kültürünü tanıtmak zorundayız. Hep birlikte kendimizi yeni nesle mürebbi kılmak zorundayız, yani onlara önder kılmak, onlara rehber kılmak zorundayız.

Bugünkü nesil bizim sorumluluğumuzdur, sorumluluğumuz altındadır. Peygamber Efendimizin buyurduğu gibi hepiniz sorumlu olduğunuzdan mesulsünüz. Biliyoruz ki bir nesil yetiştirmek en çok emek, özveri, zaman isteyen bir iştir. Bu ideal için çalışanların bir mesai sınırı, tatil günü gecesi yoktur. Bunun için hatıratları okuyalım, Mahmut Celaleddin Ökten hocamızın hatıratını okuyalım. Onun için bir mesai mefhumu var mıydı? İmam hatiplerin kurulmasını görmek için İstanbul'dan Ankara'ya gelip günlerce yetkililerle görüşebilmek için, mesai mefhumu var mıydı? Yoktu. O, ilk öğretmenlerimizi hatırlayalım, onların mesai mefhumu var mıydı? Bu nesli, bizleri görmeleri için yoktu. Onun için biz de onlar gibi olmaya çalışalım.

Bir ahde vefa örneği olarak sizlerle paylaşacağım. Her zaman, her vesileyle söylüyorum. Kıymetli Kardeşlerim; bu ülkenin bütün gençleri bizimdir. Kıyafeti, düşüncesi, hayat tarzı ne olursa olsun tek bir gencimizi dahi ihmal edemeyiz. Bütün gençlerimiz bizim için aynı derecede değerli ve önemlidir. Çalışmalarımızı, planlarımızı, bütün bir nesli kuşatacak şekilde genişletmek durumundayız. Çünkü hepsi bizim.

Diyanet İşleri Başkanlığı olarak imam hatiplerimiz ve ilahiyat fakültelerimizle yaptığımız iş birliğini ve ortak çalışmalarını güçlendirerek devam ettireceğiz inşallah. Çünkü bizim insan kaynağımız imam hatip okulları ve imam hatip okullarının devamı ilahiyat fakülteleri. Diyanet İşleri Başkanlığı olarak 6 ayda bir yaptığımız il müftüleri toplantılarımızdan birisine Türkiye'deki bütün ilahiyat fakültelerinin dekanlarını davet ettik. Üç gün boyunca iş birliği çalışmalarımızı gözden geçirdik.

Ardından yaptığımız il müftüleri toplantımızda Din Öğretimi Genel Müdürümüz ve heyetini davet ettik. Neler yapabiliriz, imam hatip okullarıyla nasıl iş birliği yapabiliriz, imam hatip okullarımızın programından müfredatına daha nitelikli bir nesil yetiştirmek, daha nitelikli öğrenci yetiştirebilmek için neler yapmalıyız bunun müzakerelerini yaptık. İnşallah bu iş birliğimiz devam edecektir.

Kur'an kurslarımız, gençlik merkezlerimiz, KYK çalışmalarımız, sosyal ve kültürel din hizmeti faaliyetlerimizle bütün gençlerimize ulaşmanın ve onlarla tanışmanın gayreti içerisindeyiz. 4-6 yaş sınıflarımızın sayısı gittikçe artıyor. 4-6 yaş sınıflarımızda esasında imam hatip okullarımızın insan kaynağı oralardan itibaren imam hatiplerimize çocuklarımızı yönlendirmek için onlara o yaşlarda Rabb'in kimdir, peygamberin kimdir? sevgi nedir, saygı nedir? Vatan sevgisi nedir? Büyüklere saygı, küçüklere sevgi nedir? Ezan nedir? Bayrak nedir, medeniyetimizin unsurlarını küçük yaşlarda çocuklarımıza öğretmek ama nasıl öğretmek? Bütün 4-6 yaş sınıfındaki öğreticilerimiz tamamı hoca hanımlardan oluşuyor, on bin sınıfı geçtik şu anda. Elhamdulillah.

Bu ne demektir, en az on binlere annelik yapacak Kur'an kursu öğreticisi hoca hanımları oralarda görevlendiriyoruz. Onlar sevgiyle müjdeleyerek, oynayarak, onlara temel dini bilgileri ve medeniyetimizin temel değerlerini hatta evrensel değerleri öğretmeye çalışıyorlar. İnşallah neslimizin medeniyet unsurlarımızı öğrenmelerini bu yaşlarda sağlayarak daha nitelikli bir toplum, daha sağlıklı bir toplum oluşturmanın gayreti içerisindeyiz. Gençliğe Değer projesi yaptık, dedik ki "Her imamımız on gençle ilgilenin. Haftada bir gün onlarla ders yapsın, camide birlikte namaz kılsın. Hiç olmazsa telefonla onlarla görüşün, bir ihtiyacınız var mı? diye sorsun."

Ben diyorum ki bunu biraz genişletelim her imam hatip lisesi öğretmenimiz de kendi öğrencilerinin dışında on gençle ilgilenin. İmam hatip öğretmenlerimizin görevi sadece dersine girip çıkmak olma-

sın hatta her ilahiyat fakültesi hocamız on gençle ilgilenir. Milli Eğitim Bakanlığı Din Öğretimi Genel Müdürümüz burada mı bilmiyorum, evet 18 milyonu geçtiğini söylediniz değil mi? Orta dereceli okullarda üniversite öncesi 8 milyonu aşkın gencimiz var, 8 milyonu da üniversitede. Bu nasıl bir zenginliktir, nasıl bir hazinedir? Yani 25-27 milyon üniversite ve öncesi gence sahip bir ülkeyiz, en büyük zenginliğimiz budur. Dünyada bizim genç öğrenci sayımızın altında nüfusu olan yüzün üzerinde ülke var biliyor musunuz?

Peki bu zenginliği daha iyi bir şekilde, daha nitelikli hale nasıl getirebiliriz? Bunun için buradan bütün imam hatip lisesi öğretmenlerimize sesleniyorum, bütün ilahiyat fakültesi hocalarımıza sesleniyorum; camilerimizin kürsüleri emrinizde, mihrapları emrinizde, minberleri emrinizde, sadece sizin değil öğrencilerinizin de. Her camimiz her imam hatip öğrencisi için bir tatbikat camisidir. Her minberimiz, her kürsümüz ilahiyat fakültesi hocamız için ve ilahiyat fakültesi öğrencilerimiz için bir tatbikat kürsüsüdür, öğrenciler için hocalarımız için vaaz ve irşad kürsüsüdür. Bekliyorum camilerimize, lütfen hep birlikte bunu yapalım. 90 bin camimiz var, biz camilerimizi sadece namaz kılınıp kapısı kapatılan yerler olarak görmüyoruz. Her camimizi bir Mescid-i Nebevi olarak değerlendiriyoruz, her camimizi bir suffe olarak, bir mektep olarak değerlendiriyoruz. Dolayısıyla bütün imam hatip lisesi öğretmenlerimizi ve ilahiyat fakültesi hocalarımızı bu suffenin hocaları olarak görüyorum. İnşallah bu suffeyi hep birlikte değerlendirelim. Cami derslerimiz var. Cami derslerimizde yine ilahiyat fakültesi hocalarımız lütfen gençlerle buluşsunlar, camilerimizde gençlerle buluşsunlar, onları donatsınlar bilgileriyle.

Değerli Kardeşlerim, Kıymetli ÖNDER Mensupları;

Baştan beri söylediklerim bağlamında bu kurultayın temasını ahde vefa olarak belirlemenizi de manidar ve önemli buluyorum, birkaç cümle de bu konu ile ilgili sizlerle paylaşmak istiyorum. Zira vefa

başta sadakat ve samimiyet olmak üzere tüm ahlaki ilkelerin zeminidir vefayı kaybettiğimizde her şeyi kaybederiz. Rabb'imiz Kur'an-ı Kerim'de kendisine kulluktan, anne babaya saygıya, antlaşmalara riayetle yetim malını koruyup gözetmeye kadar birçok konuda vefa hatırlatması yapıyor. Ahde vefa hatırlatması yapmakta, hayatlarını ve mücadelelerini anlattığı ve bizlere örnek olarak sunduğu tüm nebilerin, tüm peygamberlerin en belirgin vasıflarından birisinin vefa olduğunu bizi, bizlere öğretmektedir.

Elbette vefanın en güzel örneğinin de, güzel ahlakın en büyük örneği Peygamber Efendimizin olduğuna şahit olmaktayız. O, her konuda üsve-i hasene olduğu gibi vefa konusunda da üsve-i hasenedir, en büyük örnektir. Ömrü boyunca vefakarlığı bir erdem olarak öğreten ve yaşatan Hz. Muhammed Mustafa aleyhisselatü vesellem efendimiz tebliğ ettiği dine inanan, inanmayan herkes tarafından vefalı bir insan olarak bilinmiştir. Muhammed-ül Emin ismini peygamber olmadan önce alması bunu göstermektedir. O, emin kelimesinin anlamı kapsamı içerisinde onun vefalı olduğu da vardır. Savaş gibi en zor durumlarda bile onun ahbine vefasızlık yaptığı görülmemiştir. Dost-düşman hiç kimsenin ağzından buna şahit olunmamıştır. O, çok sevdiği Mekke'yi özlemle anacak kadar en zor durumda Uhud'un sevgisini hissedecek kadar vefa peygamberdir. Tepeden aşarken son bir şöyle Mekke'ye dönüp baktığında "Ey Mekke, biliyorsun ki seni çok seviyorum mecbur kalmasaydım sana vefasızlık etmezdim, seni terk etmezdim" diye Mekke'ye olan vefasını gösteriyor. "Biz Uhud'u seviyoruz Uhud da bizi seviyor" diye bir dağa olan vefasını sevgi cümleleri ile ifade eden bir Peygamberin varisleriyiz elhamdülillah.

Rabb'imiz ayeti kerimelerde ahde vefayı apaçık şekilde, mutlak bir emir olarak ifade etmektedir. Müminun Suresi 8. Ayetinde Rabb'imiz, "Onlar ki emanetlerine ve ahidlerine sadakat gösterirler" diyerek kurtuluşa ermeyi hak eden müminlerin vasıfları arasında sayıyor. Ahde vefa gösterenler ve emanetlere riayet edenler

için başka bir ayette “Sözleşmeleri yerine getirin” buyuruyor. Rabb’imiz ayeti kerime ahde vefayı emreden fiili herhangi bir nesne ile sınırlandırmıyor dikkat ederseniz, şu şu şu konularda demiyor. Açık bırakıyor. Bu ne demektir; yani herkese ve her şeye karşı vefa göstermeyi ve söze bağlı kalmayı içeriyor. Ayeti kerime kendine, ailesine, çocuklara, büyüklere, zenginlere, yoksullara, tanıdıklara, tanımadıklara, sevdiğine, sevmediklerine, herkese karşı vefalı olun diyor ayet-i kerime.

Diğer yandan ahde vefa deyince mü’minlerin aklına öncelikle Allah’a verilen söz geliyor. Çünkü iman söz vermektir. Zaten müminin derken, müminler kurtulmuşlardır. Yani, iman bir ahittir, bir sözleşmedir. Tevhide bağlı, güzel ahlaka sadık kalma sözüdür. İman yaratılmışlara merhametle yaklaşma sözüdür. Bunu çoğaltabilirsiniz, iman neleri kapsadığı noktasında örnekler çok. Mü’minlerin Allah’a verdiği söz yeryüzünde iyi insan olma sözüdür. Bizim derdimiz nedir? Deminden beri imam hatip neslinin hangi özelliklere sahip olduğunu saydım

ya, hepsini topladığımız zaman eşittir iyi insan. Onun için biz diyoruz ki, “Dünyayı iyilik değiştirecek.” Türkiye Diyanet Vakfı’nın mefkurelerinden birisi budur. Logosunun altında yazan cümle de “Yeryüzünde iyilik egemen oluncaya kadar.” Çünkü Rabb’imiz, “İyilikte ve takvada yardımlaşınız” buyuruyor. İmam hatip nesli, iyilikte ve takvada yardımlaşmak için büyük bir gayretin içerisinde. Bu mefkureyi, bu hedefi hiçbir zaman aklımızdan çıkarmayalım değerli kardeşlerim. Mü’minlerin Allah’a verdiği söz adaletin ve merhametin temsilcisi olma sözüdür aynı zamanda. Güzel ahlakın en güzel örneği olmak sözüdür. İslam’ın temsili ve tebliği sözüdür. Bu sözümüzde ahde vefa göstereceğiz. Şimdi ciddi bir muhasebeye, derin bir tefekküre ihtiyacımız var.

Kıymetli Kardeşlerim; gücümüzün ve sorumluluğumuzun tam manasıyla farkında olup olmadığımızı, imkanlarımızı hakkıyla kullanıp kullanmadığımızı gözden geçirmeye ihtiyacımız var. Elimizdeki imkanları yeterince kullanabiliyor muyuz, fırsatları değerlendirebiliyor muyuz? Elimizden çıktığında ya da 15-20 sene

öncesini, imam hatip neslinin çektiği sıkıntıları hatırlayalım. Biraz önce dedim ya “Unutmamalıyım, unutturmamalıyım.” Bu bizim azmimizi arttırsın, şevkimizi arttırsın, çalışmalarımızı arttırsın, heyecanımızı arttırsın. Halimizi gözden geçirmeye ihtiyacımız var. Hal dilini güçlendirmeye ihtiyacımız var. Hal dili kal dilinden her zaman önce gelir. İslam’ın tanıtılması tebliğ ile olmuştur ama yayılması temsil ile olmuştur, bunu aklımızdan çıkarmayalım. Sivas Ulu Camii’nin 1190’da yapıldığını biliyoruz. İstanbul’un fethinden ne kadar önce değil mi? O erenler, o gönül fatihleri beldeleri, şehirleri fethetmeden önce gönülleri fethettiler.

Her bir imam hatip nesli gönül fatihidir. Bunu hiçbir zaman aklımızdan çıkarmayalım. Biz hal dilimizi güçlü tutarsak, imaj ve hizmetlerimizle ilgili hiçbir algı operasyonu, medya manipülasyonu, art niyetli projeler hiçbir şekilde etkili olmayacaktır. Bunu da hiçbir zaman aklımızdan çıkarmamalıyım. Nebevi bir görevi ifa etme sorumluluğuna sahip olanların dikkat etmeleri gereken en önemli husus, sözün en doğrusunu ve en güzelini söylemek, ahlakı ve yaşantısı ile de çevresine en güzel örnek olmaktır. Önder demek aynı zamanda örnek demektir. Önder olmak rehber olmaktır, örneklik olmadan önderlik olur mu? Olmaz, o zaman yaşadığımız evimizde, mahallemizde, çevremizde örnek olalım. Ahlakımızla örnek olalım ki önderliğimizin tesiri olsun. Önderliğimizin tesiri örnekliğimizin tesirinden geçer, o yüzden gençlik hizmetlerinde temsil tebliğden önemlidir.

İslam tebliğ ile tanındı, temsil ile yayıldı. Biliyorsunuz gençler rol model üzerinden hayata katılırlar. Bugün gençliğimiz açısından en büyük sorun hayatıyla tavır ve davranışlarıyla onlara örnek olma noktasındaki zayıflıktır. Onların arayışına, hayallerine gereği gibi rehberlik edememektir. Hal dilini diri tutmak için samimiyet ve hasbîliği merkeze almak gerekir, yaptıklarımızın Allah katında karşılığı samimiyetimize göre belirlenecektir. Din samimiyettir, nasihat kelimesi samimiyet anlamına gelmektedir. Tabi nasihat olarak da hakiki anlamında dinin nasihat

ederek, anlatarak, başkalarına tanıtarak yayıldığı anlamı da var ama bir diğer anlamı da samimiyettir. Samimiyet için başkalarının iyiliği adına çalışmaktan huzur duymak gerekir ki buna biz, “isar” diyoruz, kardeşini kendisine tercih etmek onun iyiliğini düşünmek.

Unutmamalıyız ki bizim hayat yolunda refik olmak istediklerimiz, Fatiha Suresi’nde günde sünnetleri ile birlikte kırk sefer okuduğumuz bir ayette kendisini göstermektedir. “Ya Rabb’i bizi sırat-ı müstakime ulaştır, onlar ki nimet verdiğin kimseler. Allah’ın gazabına uğramış kimseler değil, dalalete düşmüş kimseler değil.” Nisa Suresinin 69. ayetinde; bunların nebiler, sıddıklar, şehitler ve salihler olduğu anlatılıyor. Bunların ortak özelliği Allah’ın rızasına erişmek adına insanlığın ve insani değerlerin ayakta kalması için ortaya koydukları üstün gayretleri ve gerektiğinde bu uğurda kendilerini feda etmeleridir.

Bu manada en büyük idealimiz rızayı ilahi için, yüce dinimiz İslam’a, gençliğe ve tüm insanlığa hizmet etmektir. İnaniyoruz ki, bu ulvi ideal uğrunda ortaya koyacağımız özverili gayretlerimiz mutlaka meyvelerini verecektir. Bu vesile ile Cenab-ı Hak’tan gönül verdiğimiz imam hatip idealinin gereğini hakkıyla yerine getirmeyi bizlere müyesser kılmasını ve 19. İmam Hatipliler Kurultayı’nın hayırlara vesile olmasını yüce Rabb’imden niyaz ediyorum.

Son olarak bir imam hatip lisesindeki bir öğretmenimizin vefatının ardından yazdığım bir yazıyı sizlerle paylaşmak istiyorum. Hafız Sadettin Kolbasar hocamızın ardından. Dün akşam aldım acı haberi, Sadettin Kolbasar hocamız vefat etti yazıyordu gelen mesajda. Evet Hafız Sadettin Kolbasar hocamız hakka yürüdü. Sakarya İmam Hatip Lisesi’nden hocamız 3 gün önce kendisiyle telefonla görüşmek istemiştik ancak rahatsızlığı sebebiyle bu mümkün olmamıştı. Biraz önce Adapazarı Yeni Camide cenaze namazını akrabaları, talebeleri, hoca arkadaşları ve sevenleri kalabalık bir cemaat ile kıldık ve kendisini dar-ı bekaya uğurladık.

Rabb'im mekanını cennet, makamını ali eylesin. Sakarya İmam Hatip Lisesi'ni marka yapan hocalarımızdan birisi idi Hafız Saadettin Kolbasar. Mustafa Karabulut, Şükrü Numan Yazıcı hepsi Hakk'a yürüdü, dönemin müdürü Şener Şentürk ve hayatta olan diğer hocalarımıza hayırlı ömürler diliyorum.

1980 Sakarya mezunu bir talebesi olarak yazdım hocamızın ardından, üzerimizde çok emekleri var. Sadece öğretmen değildi onlar, yeri gelir baba gibi, yeri gelir doktor gibi sahip çıkarlardı bizlere. Hastalandığımız zamanlarda sağlığımızla ilgilenmeye varıncaya kadar nice yardımlarını gördük hocalarımızın. Onlar bizim önderlerimizdi, bizim kuşak arkadaşlarımız olarak başta namaz konusundaki hassasiyetimiz olmak üzere nice ahlaki değerleri, ilkeleri edinmemizi hocalarımıza borçluyuz. Usulüne uygun olarak alıştırdılar bizi namaza ve namazımızı terk etmemeye, kötü alışkanlıklardan uzak tutmak ve güzel ahlak ile donanmak onlar için talebelerinin olmazsa olmazlarıydı. Bunu muhteşem rehberlikleriyle yaptılar, hep rol model oldular. Üsve-i Hasene, güzel örnek oldular bizim için. Hedef gösterdiler, ufkumuzu ve mefküremizi çizdiler, istikbalimizi ve istiklalimizi sağlam temeller üzerine kurmamız için okuyacağımız kitapların, yolundan gideceğimiz mütefekkirlerin listelerini verdiler bizlere. Kitapları edinemediğimiz zaman kendileri alıp hediye ettiler.

Sadettin Kolbasar hocamızla okula geldiğim ilk gün okulun bahçesinde tanıştım, yıl 1977. Ordu İmam Hatip Lisesi 1. sınıfın sonunda devlet parasız yatılı imtihanına girdim, kazandım. Kimse olmadan, 16 yaşında tek başıma, İstanbul otobüsüne bindim. Dört yol'a geldiğimde otobüs beni indirdi. Karanlık, sabaha henüz iki saat var. Ortada şehir yok. Uzakta birisini gördüm, yanına yaklaştım. Şehre nasıl gidebileceğimi sordum. Onun tarifi üzere yola koyuldum. Elimde tahta valiz bir saat kadar yürüdüm ve bir camide sabah namazı kıldım. Sonradan öğrendiğime göre o cami bugün Saadettin Hoca'mızın cenaze namazını kıldığımız Adapazarı Yeni Camii'ymiş. Sabah namazını kıldık-

tan sonra yine yürüyerek şu anda yıkılarak yeniden yapılmakta olan Sakarya İmam Hatip Lisesi'ne vardım.

Okulun ilk günüydü, öğrencilerin bahçede toplanması için talimat veren öğretmen olduğunu tahmin ettiğim şahsın yanına doğru yürüdüm. Kendimi tanıttım Ordu'dan yatılı öğrenci olarak geldiğimi söyledim. Müdür Yardımcısı Sadettin Kolbasar olduğunu ifade etti ve beni yanına alarak müdür yardımcısı odasına çıktık, gerekli işlemleri yaptı ve Sakarya'daki okul hayatım böylece başlamış oldu. Okulumuzun bitişiğindeki yurt binamızda devlet yatılısı olarak kalmaya başladık. 70 kadarımız parasız, diğerleri paralı olmak üzere 400'e yakın kişi kalıyorduk yurttan. Saadettin Kolbasar hocamız müdür yardımcısı da olduğu için yurttan nöbetçi öğretmen olarak kaldığı akşamlar bizimle o kadar çok ilgilenirdi ki, mescitte namaz kıldırır, billur gibi muhteşem sesiyle Kur'an okur, bize nasihat etmeyi hiç ihmal etmezdi. Sabah namazlarında bile yurdun üst katındaki boydan boya uzunca Mescit dolar, dört yüze yakın kişi namazımızı cemaatle kıldık. Sadettin hocamız 30 kişinin yattığı her yatakhannenin kapısını açar ve bizi güzel bir nasihatle namaza kaldırırdı. Şöyle derdi, "Ne uyursun, ne uyursun. Bu uykudan ne bulursun. Al abdestin kıl namazı, cenneti alayla bulursun." Ardından "Hadi yavrularım kalkın, hep birlikte namazımızı kılalım" derdi. Hadi kalkma bakalım, hepimiz çok severek kalkar hocamızın arkasında namaz kılmak için koşardık. Evet biz bu güzel çağrıdan etkilenerken kalkar, abdestimizi alır namaza giderdik.

Ben de yıllardan beri çocuklarımı hocamdan bana hatıra kalan bu mısralarla sabah namazına kaldırıyorum. Namaz alışkanlığımızın oluşmasında hocamızın çok büyük katkısı vardı. İki sene Kur'an-ı Kerim dersimize geldi. Derslerinde çok titiz, ezberlerden hiç taviz vermez, yanlış okuduğumuzda yüksek sesle doğrusunu okur yan sınıflardan sesi duyulur. Diğer hocalar coşturur yine Saadettin Hoca derlerdi. Hocamızın en önemli özelliklerinden biri de bizlere okumamız gereken kitap listeleri vermesiydi. Onun tavsiye

ettiği kitapları okuyarak iyi ve nitelikli bir imam hatip lisesi öğrencisi olabilmek için heyecanla çalışırdık. Okulun dışında gideceğimiz en önemli yerin Milli Türk Talebe Birliği olduğunu bize tembihleyen hocalarımızdan birisiydi. Milli Türk Talebe Birliği üniversiteden önce üniversite oldu bizim için; sohbetler, paneller, konferanslar, kitap okumaları vesaire...

12 Eylül'den sonra 4 ay önce mezun olduk. O yılların karanlık ve tehlikeli günlerinde bizim koruyucumuz oldu hocalarımız. Sağ-sol davası denilen öğrenci olaylarında nice gençler zayi oldu, okulunu bırakanlar, olaylara karışıp yararlananlar, ölenler, hapse girenler... Türkiye üzerinde 60'lı, 70'li yıllarda iç ve dış düşmanların oynadığı büyük oyun işte bu. Hatta sabahları okul müdürleri okullarına gittikleri zaman, acaba okulun etrafında öldürülen bir öğrencimiz var mı diye kontrol edildiği zamanlar, düşünebiliyor musunuz? 5 bin gencin, 5 bin öğrencinin sorumluluğu. Çok büyük bir oyun, bu oyuna karşı hocalarımız bizi hep korudu ve hem de istikbali hazırlamak için gece gündüz gayret ettiler. En büyük başarılarından birisi imam hatiplilik ruhunun dışında aklını, zihnini, bazı şahıs ve gruplara kiraya vermekten bizi korumak oldu. Diğer hocalarımız gibi Sadettin Hoca'mızda bu konuda bizi koruma altına aldı, kimseye kaptırmadı. Elhamdulillah okul 1980'de bitti, 80 mezunları olarak 81'den itibaren mezunlar günü ihlas ettik, Adapazarı İmam Hatip Lisesi Mezunlar Günü'nü başlattık. Sonra bize eklendi.

Sadettin Hoca'mız emekli oluncaya kadar hep katıldı bu toplantılara. Emekli olduktan sonra yurt dışında çeşitli bölgelerde uzun yıllar görev yaptı, onun hocalığından ve kıraatinden yurt dışındaki Müslümanlar da istifade etti. Niyazımız bugünkü imam hatip okulları öğretmenlerinin de Sadettin Kolbasar ve benzeri öğretmenlerimizi örnek almaları onlar gibi fedakâr, vefakâr ve rol model hocalara ihtiyacımız var. Neslimizin kurtuluşu buna bağlı. Ruhun şad olsun aziz hocam, Rabb'im sevgili Peygamberimizin sancağı altında buluştursun hepimizi. 70 yıl içinde ahirete intikal eden tüm hocalarımıza,

bugüne kadar bu şekilde görev yapmış ahirete intikal etmiş tüm hocalarımıza rahmet diliyorum Rabb'im hepsinden razı olsun. ÖNDER derneğimizin bu çalışması hayırlara vesile olsun diyorum. Hepinizi Allah'a emanet ediyorum.

**19. İMAM HATIPLİLER
KURULTAYI**

**19. İMAM HATIPLİLER
KURULTAYI**

**19. İMAM HATİPLİLER
KURULTAYI**

**KAPANIŞ
OTURUMU**

Beyhan Kesekçi

Tarık Kesekçi'nin annesi

Selamünaleyküm Değerli Büyüklere, ÖNDER İmam Hatipliler Derneği'nin Değerli Ailesi; hepinizi Allah'ın selamıyla selamlıyorum.

Ben Beyhan Kesekçi, Tarık Kesekçi'nin annesi olarak buradayım ve madem şiarımız "Ahde Vefa" size somut bir örneğini sunmak isterim. Tarık Kesekçi'nin annesi olarak ben, imam hatipte okumak istememe rağmen, 12 Eylül ve 28 Şubat dönemlerini yaşamış biri olarak söylüyorum, Nevşehir'de kız imam hatip olmadığı için ben imam hatipli olamadım, içimde ukteydi. Tarık'a sıra gelince, katsayıdan dolayı olamadı. Tarık'ın mühendis olma hayali vardı. O küçüklükten beri "Ben büyüyünce Erbakan olacağım" diyordu. Mühendislik anlamında hem dava şuuru anlamında Erbakan olma gibi bir ideali vardı Tarık'ın.

Tarık'ın en büyük ideallerinden bir tanesi de dininin diline sahip olmaktı ve dinini orijinal kaynaklarından okumaktı. Çok da zeki bir çocuktur. Elhamdülillah ileride bu ahbine vefa göstermiş ve bunları yapmış olduğunu görüyoruz. Bir diğer ideali de mühendis olmaktı. "Mühendis olacağım, işimde saygın ve donanımlı bir seviyede olmak istiyorum" yazmış ve diğer bir hedefinde de "Sevgili günlük, eğer nasip olursa devam için mühendisliğim bir tarafa, Erbakan gibi ümmetin derdiyle dertlenmek ve ümmeti mağduriyetten kurtarmak istiyorum" diyor. Ben, Tarık'ın vefatından sonra günlüklerini karıştırıyorum. Elhamdülillah bu hedeflerinin hepsini gerçekleştirmişti.

Uçak mühendisliğini kazandığında hiç "İTÜ'de okuyorum" demezdi. "Erbakan hocamın okulunda okuyorum" derdi ve Tarık ondan sonra sivil toplum kuruluşlarında birçok görevler aldı. Bunlar vasıtasıyla hem okulunu okuyor hem de yardım için Afrika'ya, Filistin'e, Suriye'ye, dünyanın birçok ülkesine yardım amaçlı gidiyordu. Tarık hayatında hiç işiyle sınırlı kalmadı. Sürekli teknolojiyi, özellikle milli teknolojiyi Türk gençlerine sevdirmek için kamplara katılıyordu. En son İHH'nın teknoloji kampında gençlere milli tekno-

lojiyi anlatmak amacıyla çıktığı yolda da ahde vefa gösterdi ve hayatını imanına şahit kıldı.

Tarık yaz tatillerinde diğer gençler gibi hani tatil yapayım, gezeyim demezdi. O durumda da değildi. İlk üniversiteye gittiği yıldan sonra ilahiyat fakültesine kaydını yaptırdı aynı zamanda ilahiyat mezunuydu. Yaz tatilinde Tarık'ı bu seçiminden dolayı ödüllendirmek için biz onu Ürdün'de Fasih Arapça okumak üzere kursa göndermiştik. Tarık'a bu, o kadar büyük bir bereket, o kadar büyük bir kapı açtı ki hamdolsun İTÜ 3. sınıfta okurken T3 kampının sunumlarına katılmıştı Marmaracık köyünde. "İkinci namazını kıldıktan sonra İstanbul'a dönmek için bir araç ayarlama derdine düşmüşken, baktım diyor ikinci namazım kaçacak, mescide ineyim namazımı kıldıktan sonra ben yola çıkayım" demiş ve aşağı inmiş. "İki kişiydik mescitte. Madem öyle hadi cemaat olalım" demişler. Tarık imam olmuş, yanındaki çocuk cemaat olmuş. "İkinci namazını kıldık arkamı döndüm, arkamda o dönemin THY Yönetim Kurulu Başkanı Temel Kotil ve Selçuk Bayraktar'ın olduğu bir sürü akademisyen var. Onlar da sunumlarını yapıp İstanbul'a döneceklerken ikinci namazını kaçırmayalım diye mescide inmişler. Bulunan cemaate uymuşlar." Selçuk Bey ile tanışması bir ikinci namazıyla oldu elhamdulillah. Bize soruyorlar, "Neydi Tarık'ı Nevşehir'den çıkıp da Selçuk Bey'in sağ kolu olacak kadar ilerleten?" Tarık şunu söylerdi "Benim Baykar'a girmemin en büyük sebebi bir ikinci namazıydı."

Elhamdulillah gerçekten Tarık çok fazla gayret etti, özellikle Filistin'de Mescid-i Aksa'ya alınma hikayeleri var ki o başlı başına Tarık'a dava şuuru kazandıran bir hikayeydi. Döndükten sonra şunu demişti Tarık, "Ben uçak yapmayı okulundan, neden uçak yapmam gerektiğini mazlum coğrafyalardan öğrendim." Dava ehli bir çocuktu Tarık ve elhamdulillah o dava uğruna da şehit olanlardan etsin Rabb'im, biz öyle umut ediyoruz. Çünkü hayatı böyle gelişti, tamamen dava ehli bir çocuktu. Hiçbir zaman kim var diye bakmaz, sadece kendi sorumluluğunun,

kendi davasının peşinde. Hiçbir zaman hayalleri iyi bir mühendis olmakla sınırlı kalmadı. Her zaman onun daha yüksek hedefleri vardı. O hedeflerinin içinde ümmeti bir etmek, ümmetin dağılımlığını toparlamak ya da ümmeti mağduriyetten kurtaracak adımlar atmak da vardı. En iyi yaptığı 26 yaşına kadar uçaktı ve Türkiye'nin ilk milli teknolojisi olan İHA ve SİHA'larda çok önemli görevler aldı elhamdulillah. Madem vefa konumuz; Tarık bunun somut bir örneği günümüzde diye düşünüyorum Allah hepinizden razı olsun Çok teşekkür ederim.

**19. İMAM HATİPLİLER
KURULTAYI**

İMAM HATİP SUNUMU

Algılar ve Gerçekler

AHMET YAPICI

ÖNDER Genel Başkan Yardımcısı

Selamünaleyküm Kıymetli Misafirlerimiz; iki günlük imam hatipliler kurultayımızın sonuna geldik. İnşallah bugün kapanış oturumunda sizlere imam hatip okullarımız ile ilgili algılar ve gerçekler başlıklı bir sunumu paylaşacağım. Niye böyle bir sunuma ihtiyaç duyduk? İmam hatip okulları ile ilgili kamuoyunda yapılan konuşmalar, lehte veya aleyhte yorumlar, maalesef her zaman bir bilgiye, bir realiteye dayanmıyor. Kimi zaman bu bilgiler bir ön yargıyı ifade ediyor, kimi zaman bu yorumlar bir kini bir muhalefeti ifade ediyor. Biz bu algılara karşı, doğru bilinen yanlışlara karşı bilgilendirme amacıyla inşallah bugün sizlerle vaktimiz nispetinde bu sunumu paylaşmış olacağım.

Öncesinde tarihçemiz var, ben bu tarihçe kısmını müsaadenizle geçiyorum. Çünkü imam hatip mezununun, mensubunun imam hatip tarihçesi ile ilgili bir bilgi eksikliği olduğu kanaatinde değilim. Biz 1913'ten başlıyoruz; kırılma noktalarımız var. 1949 kurslarımız var, 1951'de ilk imam hatiplerimiz kuruluyor. Bugünkü haliyle ortaokul kısmıyla, sonra lise ekleniyor. 1958 ÖNDER'in çekirdeğinin, özünün başladığı tarih. 1972 yılı, kız öğrencilerin imam hatip okullarına gitmesinin yasaklandığı kara bir yıl maalesef. Daha sonra hukuk yoluyla bu hakkı kazanacak 1976 yılında imam hatip mensupları. 97 yılı imam hatip ortaokullarının kapatılması, 98 yılında katsayı uygulaması, 2009 yılında tekrar katsayının ortadan kaldırılma kararı, 2011 yılı imam hatip liselerinin tekrar katsayı mağduriyetinden kurtulması. 2012 yılında ise 4+4+4 yasasıyla imam hatip ortaokullarının tekrar açılması. Açılması değil tekrar açılması diyorum çünkü 28 Şubat'ta kapatılan imam hatip ortaokulları var. Bunlar tekrar normale dönüyor 2012 yılında. Çünkü bunu bilmemiz lazım buraya vurgu yapmamız lazım. Çok imam hatip açtınız iddialarını gündeme getirenler bu okulların 28 Şubat'ta sıfırlandığını atlıyorlar veya görmezden geliyorlar. 2014 yılı proje imam hatiplerimizle birlikte yeni bir süreç başlıyor.

Kıymetli Kardeşlerim, biz hangi okullar ile ilgili konuşuyoruz? Bu okulların bizim eğitim sistemi içerisindeki yeri, oranı nedir? Bakın; Millî Eğitim Bakanlığı'nın geçen eğitim öğretim yılı verilerine göre, 31 bin 997 adet ortaokul ve lise var Türkiye'de. Bu okulların 4 bin 431 tanesi imam hatip ortaokulu ve lisesi. Bu oran neye tekabül ediyor? Yüzde 13,49. Yani biz ortaokul ve lise kademesinde yüzde 13,49'luk bir okulla ilgili konuşuyoruz. Yorum yapıyoruz. Dolayısıyla çok imam hatip açıldı, her taraf imam hatip oldu iddiasını dillendirenler yüzde 13,49'luk bir orana bile ya tahammülleri yok ya da birilerinin algısına kurban gidiyorlar. O yüzden bu rakamların farkında olmamız gerekiyor.

Bir diğer husus imam hatip öğrencilerimizin sayısı. Bakın 4 milyon 866 bin civarında lise öğrencisi var Türkiye'deki ortaöğretim kurumlarında. Bunun 575 bini imam hatip öğrencisi. Neye tekabül ediyor? Yüzde 10,34 ve ilginçtir, yüzde 10,34 rakamı 2016 yılından beri bir dengeye oturmuş vaziyette gidiyor. Bu sebeple orada da bakın bizim rakamımız yüzde 10,34. Yani her yer imam hatip oldu iddiası maalesef gerçeklerle örtüşmüyor. Şimdi şu tabloyu dikkatle inceleyelim, burada biraz duracağım, burası önemli. Şimdi biraz geriye gidelim. 1996 yılında yüzde kaçmış imam hatip öğrencisi oranı? 1996 yılında yüzde 10,88. 28 Şubat'la birlikte imam hatip ortaokulları kapatılarak, imam hatip lisesi mezunlarının önüne katsayı engeli getirildiği zaman tabiatıyla toplum bundan ürker, kaçır. İnsanlar geleceğini düşünür. Dolayısıyla imam hatibe gitmek isteyen öğrenciler peyderpey bu okullardan uzaklaşmaya başladılar.

Bizim imam hatiplerimizdeki öğrenci oranımıza bakın; 2001 yılına, 2002 yılına geldiğimizde kaçta düşmüş? 2004 yılına geldiğimizde yüzde 2,37. Yani resmen 28 Şubat döneminde bir zulümle, baskıyla, cuntacı bir anlayışla temelini Anayasa'dan alan bir eğitim kurumu, milletin tercih ettiği bir eğitim kurumu bastırılmış, yok edilmiş, yüzde 2'ye kadar düşmüş. Tekrar o ivme yukarı doğru çıkıyor, yüzde 5,6 rakamını görüyorsunuz 2011 yılında. Katsayının kaldırıldığı yıl.

Yani üniversiteye girişte imam hatip öğrencisinin önündeki engelin kaldırıldığı yıl, o önemli. Çünkü ondan sonra öğrenciler imam hatip lisesini tercih ederken, "Evet üniversiteye gidebilirim buradan" diye bir plan yapacaklar. 2012 yılına geldiğimizde imam hatip ortaokulları tekrar altyapısını oluşturarak sisteme dahil oluyor ve bakın ivme artarak gidiyor.

En yüksek rakam kaç burada? Yüzde 13. Ne zaman? 2016 yılında ivme yukarı doğru gitmiş değil mi? 2016 yılında 13,01'den tekrar yüzde 10'lara düşmüştük. Bakın 7,7-8 diye gidiyor o günden bugüne bir istikrar var bu oranda. Peki, 15 Temmuz'da bu oran niye düştü? Bu oran 15 Temmuz'un bu milletin dine, dindarlara, dini kurumlara bakışındaki; gördüğü ihaneti, darbeyi yansıtıyor aslında. Çünkü ben Müslümanım diyen, Müslümandan zarar gelmez diyen, hoşgörü diyen insanların nasıl bu milletin Meclis'ine, kendi insanına, camisine kurşun attığını görünce insanlar ürktü, korktu ve kaçtı. Bu tabii bir refleks, toplumsal sosyoloji açısından o tarihten sonra ise bakın 2021 rakamımız kaç? Yüzde 10,34. Aradan kaç yıl geçmiş? 1996'da 97'de 10,88'iz bakın, 2022'nin başına geldiğimizde 24 yıl geçmiş. Biz 24 yıl öncesinin üstüne çıkamamışız. Bir okul müdürü arkadaşım diyordu ki "Hocam çok imam hatip açıldı. İmam hatip öğrencileri çoğaldı." Ben ona bu tabloyu gösterince inanmadı. Bu tabloyu görmek kolay. Bu tabloyu biz nereden aldık? Millî Eğitim Bakanlığı'mızın istatistik.gov.tr adresi var, bir de bakanlığın yayınladığı yayınlar var. 2 adresten oturup baktığınız zaman bu oranları çıkartırsınız.

Millî Eğitim Bakanlığı verisidir bu. O yüzden Kıymetli Dostlar, imam hatipler çoğaldı, ani arttı algısı maalesef gerçeği ifade etmiyor. Şu tabloyu görmeden, bu tabloda imam hatip okullarına yapılan zulmü, haksızlığı görmeden sonrasına ilişkin söz söylemek zayıf kalır. O yüzden 25 yıllık bir süreçte 10,34'te. 2 milyona yakın öğrenci var şu an, 5 milyonluk bir öğrenci kitlesi içerisinde. Biz yüzde 10,34'üz. Bak 28 Şubat'ta 192 bin lise öğrencisi, 318 bin imam hatip ortaokulu öğrencisi vardı, yani 500 bin civarın-

da öğrencinin geleceği karartıldı. Ondan sonra bu okullar bakın dip yaptı, tekrar yukarıya çıkmaya başladı. Bunda herkesin büyük emeği var, gayreti var. İmam hatip mezun derneklerimizin, önderimizin büyük çabası var, büyük gayreti var. Bu gayret, bu çaba düşmemeli tekrar aynı ivmeye doğru devam etmeli. Burada herkes büyük sorumluluklar düşüyor.

1660 imam hatip lisemiz var, yine 1997'den başlayarak görüyorsunuz yalnız burada bir şey söylemek istiyorum. Şu an 2022 yılından 2008-2009 yılına kadar hep sayı değişmemiş gibi görüyorsunuz, değil mi? Aslında orada okul sayısı değişmemiş ama orada çok farklı imam hatip okulları var. Ne demek bu? O zamanın hükümetleri yeni imam hatip okulu açmadığı için Beyoğlu İmam Hatip Lisesi'nin başka bir ilçede, başka bir binada şubesi açılıyor. Aslında okul diyelim ki Güngören'de ama o okulun müstakil bir ismi yok, Beyoğlu diye geçiyor. Yani aslında orada arka planda okul sayısı çok ama müstakil bir resmi okul değil. Niye? Çünkü o zamanki siyasi irade imam hatip okulu açma konusunda cimri davranıyor, korkuyor veya endişe ediyor.

O yüzden orada ciddi bir artış var aslında. 714 bin öğrencimiz var imam hatip liselerimizde, 5 milyonluk bir kitle içerisinde, 10,34'lük bir orana tekabül ediyor bu. Peki şunu da söyleyeyim bir ara parantez, biz toplamda 18 milyonluk bir ilk ve ortaöğretim kitlesi içerisinde 1 milyon 300 bin, yaklaşık 92 bin civarı da açık öğretim imam hatip öğrencisini eklersek 1 milyon 400 bin imam hatipli. Bakın bu 1 milyon 400 binin bizim toplam öğrenci sayımız içerisindeki oranı yüzde 7 veya 8'dir. Aslında konuştuğumuz şey; yüzde 7 veya 8'lik bir kitlenin, "Ben çocuğumu dinini, ahlakını imam hatip ortamında öğrensin diye göndermek istiyorum okula" tercihinden ibarettir. Bu tercih, son derece insanidir, son derece hukukidir. İstenen şey, bu tercihe saygı gösterilmesidir. Eğer yüzde 7'lik, 8'lik bir kitlenin bile bu ülkede okul tercihine saygı gösterilmiyorsa, o zaman ortada büyük bir problem var demektir. Bu sebeple büyük bir problem var her iki taraf açısından da. Onun için

biz 714 bin öğrenciye kaç yılda gelmişiz? On yılda gelmişiz. 2012 yılında 94 bin ile başlamışız. İyi de 97'de bu rakam kaçtı? 318 binden biz düştük. Daha sonra 94 bin ile tekrar yukarıya çıkışa geçtik.

Aslında imam hatiplerle ilgili bugün gelinen nokta normalleşmedir, anormallik yok bunda. Anormallik şu kırılmada var. Bu anormalliğe, bu zulme, bu haksızlığa "Evet biz yaptık, biz yanlış yaptık" diyemeyenler suç bastırarak, günah bastırarak karşı hücumla geçiyorlar ve maalessiz bizim camiamızın insanları bile bu karşı hücumla, bu algıya inanarak aynı söylemin peşinden gidiyor. Bunu görmemiz gerekiyor. İmam hatip ortaokullarımızla ilgili tablomuz 3 bin 427 imam hatip ortaokulumuz var, bunun 669 tanesi lise bünyesinde. Biz buraya sıfırdan geldik. Şimdi en büyük eleştiri nedir? "Çok imam hatip ortaokulu açıldı."

Türkiye'deki ortaokulların derslik başına düşen öğrenci sayısı 28 buçuk civarıdır. İmam hatip ortaokullarının ortalaması yüzde 27'dir. Şimdi bu ne demektir, talep var demektir. İmam hatipler ile ilgili bizim hakkaniyetli olarak duracağımız nokta taleptir, popülizme gerek yok. İmam hatipçiliğe gerek yok. Talep varsa bir yerde, orada imam hatip oluşturmak kamunun görevidir. Ondan sonrası bize düşüyor. İmam hatip dernekleri, mezunları, mensupları bu okulları nasıl doldururuz? Bu okullara gelen çocuklara nasıl sağlıklı, kaliteli bir eğitim-öğretim ortamı sağlarız vazifesi bizim omzumuzda arttı. Ondan sonra, 2012'den bugüne kadar gelen şu yüksek grafik var ya, 25 yıllık bastırılmış bir talebin patlamasıdır. Bunu böyle görmek gerekiyor.

Peki bunu geçtikten sonra şu kısım önemli. Şöyle bir iddia var kamuoyunda; kimi yerlerde imam hatip liselerine öğrenciler zorla yönlendiriliyor. Bunu iddia eden bir kişi art niyetli değilse bir şey bilmiyor demektir. Çünkü imam hatiplere yerleştirmenin Türkiye'deki diğer okullara yerleştirmeden bir farkı yok. Yerel yerleştirme ile ve sınavla yerleştirme ile öğrenci alıyor imam hatiplerimiz bakanlığın açıkladığı rakamlarda. Bu yıl da aynı;

yüzde seksen yedi-seksen sekiz bandında öğrenciler imam hatip okullarına ya ilk tercihinde ya ikinci tercihinde ya 3. tercihinde yerleşiyorlar.

Bir örnek verelim, bu yıl sınavla alan imam hatip liselerine yerleşen 38 bin 500 civarındaki öğrencinin yüzde 20'si imam hatip ortaokulu mezunu. 18 bini ortaokulu düz orta okulda okuyan ama lise tercihi ni, "Ben imam hatipte okumak istiyorum" diyerek yapan öğrencilerdir. O sebeple bizim öğrencilerimizin bir kısmı lisede imam hatibi tercih ediyor, bir kısmı başka okullara gidiyor. Buradan bizlere görev çıkıyor imam hatip mezun dernekleri olarak, biz imam hatip ortaokullarını bu yıl öncelikli çalışma alanı olarak belirlememiz gerekiyor. İmam hatip ortaokullarını beslediğimiz oranda, güçlü kıldığımız oranda biz liseyi de güçlü kılarız. O yüzden zayıf kaldığımız nokta imam hatip ortaokullarındaki çalışmalarımızdır. O yüzden derneklerimizin bu yıl buraya önem vermesi gerekiyor. Bizim camiamızda birçok insan imam hatip mezunu dahi olsa imam hatiplerle ilgili bilgisi mezun

olduğu yılda kalıyor maalesef. Bugünkü imam hatipler 1985'teki imam hatipler değil, zaman değişti. Biz yaşlandık, imam hatipler değişti, toplum değişti.

İmam hatiplerde bugün artık sadece bizim gittiğimiz dönemdeki gibi tek okul yok. Program çeşitliliği var, dil ağırlıklı 9 okulumuz vardı, bu yıl onuncusu geldi İtalyancayla birlikte. 10 tane farklı dili öğreten okullarımız var. Hafızlık pekiştirme uygulayan, hafızlık okullarımız var imam hatiplerimizde. Türkiye'nin her yerinde sanat ağırlıklı imam hatiplerimiz var, spor ağırlıklı imam hatiplerimiz var, musiki programı uygulayan imam hatiplerimiz var. Dünyanın farklı bölgelerinden çocukları buraya getiriyoruz ve Türkiye'de bunlar okuyarak tekrar kendi ülkelerine gidiyorlar. Gittikleri yerde bu ülkenin iklimini, kültürünü götürüyorlar. Teknoloji programı uygulayan okulumuz, ilahiyat programı ağırlıklı imam hatiplerimiz var. Bugün bir tercih çeşitliliği var. Ortaokulda kanayan yaraydı, çocuğunu hafız yapmak isteyen anne-baba çocuğunu okula kaydettiği halde çocuk Kur'an

kursuna gidiyor, sene kaybediyor, hafızlığı devam ettiremiyordu. Bu bir sorundu. Şimdi artık bu çocuklar imam hatipler bünyesinde hafızlık yapabiliyor. 195 okulda bugün hafızlığa hazırlık aşamasında 10 bin 850 civarında öğrencimiz var. Hafızlığa devam eden 6 bin öğrencimiz, geçen yıl sonu rakamları itibarıyla 2 bin tane hafızamız var. Bu büyük bir nimettir, bu nimetin devamı bizim gayretimize, koşturmamıza bağlı. Şimdi şurada iki önemli şey var kıymetli dostlar.

Biz imam hatipte okuduğumuz için, ailemizde imam hatip ruhu, iklimi olduğu için imam hatip gündemimiz, işimiz olduğu için herkesi böyle zannediyoruz ama inanın toplumda birçok insan imam hatibi Kur'an kursu zannediyor. "İmam hatipte sadece Kur'an-ı Kerim, Arapça, Siyer var, Türkçe, matematik, sosyal, fen gibi dersler yok" diye biliyor inanın. O zaman bizim şu tabloyu iyi görmemiz gerekiyor. Bakın şu tablo imam hatip ortaokulu ile bir düz ortaokulun ders karşılaştırmasıdır. LGS derslerini ölçü alalım, sınav derslerini. Türkçe kaçır saat, altıyar saat. İkisi de aynı. Matematik beşer saat, fen dörder saat, sosyal 3'er saat, İngilizce ikişer saat, din kültürü ikişer saat. Diğer dersler aynı. İmam hatibe gelen bir öğrenci ortaokula giden bir öğrenciden daha az matematik görmüyor, daha az fen görmüyor, daha az İngilizce görmüyor, eşit şartlarda gidiyorlar. Peki fark nerede? Şu en sağdaki sütuna bakalım, seçmeli dersler diyor. Bakın ortaokullarda haftalık 6 saat seçmeli ders vardır. İmam hatiplerde bu 6 saatin karşılığında, 6 saat zorunlu ders vardır. Kur'an-ı Kerim, Arapça, Peygamberimizin hayatı veya temel dini bilgiler. Bu tabloyu ÖNDER'imizin, imam hatip derneklerimizin her bir vatandaşa göstermesi, tanıtması gerekiyor. Birçok veli bu tabloyu bilmiyor. Zannediyor ki çocuğumu ortaokula gönderirsem 5 saat matematik görür, imam hatibe gönderirsem 2 saat görür veya görmez.

Onun için buraya yönelik bizim çalışma yapmamız gerekiyor. İlkokuldan başlayarak, ilkokullardaki tanıtımı sınıf öğretmenlerine veya birilerine bırakmak değil doğrudan veliye yapmamız gereki-

yor. İlkokulların 4. sınıflarında aynı şey lise için geçerli, imam hatip lisesine gelen bir öğrenci bir Anadolu lisesine gelen öğrenciden daha az matematik, fizik, kimya görmüyor kıymetli dostlar. Yani bizim dönemimizdeki ders müfredatı, haftalık ders çizelgesi kalmadı. Bunlar değişti, güncellendi. Bu yıl YSK'de puanı hesaplanan Anadolu lisesi öğrencilerinin yüzde 43'ü üniversiteye yerleşti. YKS'de puanı hesaplanan imam hatip öğrencilerinin de yüzde 39'u üniversiteye yerleşti. Bir kaybımız var mı burada? Hayır, 4 puanlık makas var. O makas kapanacak, kapanıyor zaten son yıllardaki ivmeye barksak.

Birçok veli, birçok öğrenci hala şunu düşünüyor. "Ben gidersem matematiği, fiziği, kimyayı göremem. İyi bir üniversiteye gidemem, mühendis olamam, tıp okuyamam, doktor olamam, avukat olamam..." Bu ön yargı var, oysa imam hatiplerimizin üniversite başarılarına baktığımızda, imam hatip öğrencilerimizin tıp, hukuk, mühendislik gibi alanlarda nasıl zirve yaptıklarını biz görüyoruz. Benim üç oğlum var. Birisi imam hatip mezunu değil, onu saymıyorum. Diğer ikisi imam hatip mezunu. Birisi Boğaziçi Yönetim Bilişim'de okuyor, diğeri ise İTÜ İşletme Mühendisliği'nde okuyor. İmam hatip mezunu bunlar. Bu çocuklar dershaneye gitmediler, imam hatiplerimizin kendi üniversite hazırlık aşamasından geçerek bu yerlere gittiler.

Demek ki; imam hatibe giden bir öğrenci üniversitede istediği yere gidemez ön yargısını kırmamız gerekiyor. Bu başarıyı biz gösterdik ama devir öyle bir devir ki, başarı göstermeniz bir şey ifade etmiyor. Gösterdiğiniz başarının tanıtımını yapmanız, planını yapmanız gerekiyor. Bunu yapmazsanız 12. sınıfta üniversiteye geçişteki başarıyı, sekizden dokuza geçecek çocuğa gösteremezseniz, onu ikna edemezsiniz. Lisede de bizim fen ve sosyal bilimler proje imam hatiplerimizle diğer okullar karşılaştırıldığında ders saatleri aynıdır. Yani orada bizim bir kaybımız yok. Peki bizi farklı kılan şey ne? Her zaman söylüyorum imam hatipte okuyan bir öğrenci, evet Anadolu lisesi, fen li-

sesi, sosyal bilimler de bizim okulumuz, öğrencileri bizim öğrencimiz ama imam hatipte okuyan bir öğrencinin günlük hayatta kullandığı kelime sayısı diğerlerinden fazladır. Ne kadar çok kelimeyle konuşursanız düşünce dünyanız, ufkunuz, bakışınızda ona göre bir seviye ortaya çıkar. Niye bunu söylüyorum? Çünkü temel dersler aynı, farkımız nerede? Bizim okullarımızda Kur'an-ı Kerim, Arapça, Temel Dini Bilgiler, Siyer, Fıkıh, Hadis, Dinler Tarihi gibi İslami ilimler dersleri yüzde 70'e yüzde 30 oranında var. biz görüyoruz. Artımız burasıdır. İmam hatibi farklı kılan, orijinal kılan taraf burasıdır. Öğrencimizin bir kaybı yok tam aksine büyük bir kazancı var imam hatiplerimizde.

Biz çok çalıştık, birçok toplantı yaptık. Bakın sorunlardan birisi şu; imam hatiplerde okuyan çocuklarımız şunu diyorlar, "Şu dersler üniversite sınavında çıkmayacak, biz bunları niye görüyoruz." Tabii, eğitim sisteminiz sınav odaklı olunca çocuğa bu soruyu sorduruyor ama bizim "Şu dersleri görmek bize hangi bilgiyi, hangi kültürü, hangi ufku, hangi kimliği kazandıracak?" bunu çocuklarımıza iyi anlattığımız zaman bu sorunu çözeriz. İmam hatiplerdeki eğitim her zaman için bir Anadolu lisesindeki eğitimden bir tık öndedir, şu karşılaştırmaya dayanarak bunu söylüyorum.

Başarı deyince, başarı göreceli bir şey. Birisi matematikte başarılıdır, sporda başarısızdır, biri hafızlıkta başarılıdır, biri edebiyatta başarısızdır, biri resimde başarılıdır, bir diğeri müzikte başarısızdır. Bizim en büyük iddiamız olarak altını çizerek söylüyorum, imam hatip liselerinin en büyük başarısı yetiştirdiği insan profilidir. Ben okul müdürlüğü yaptım, geliyor veli diyor ki "Hocam sizin LGS, YKS başarısı nedir?" daha buradan başlıyor, "Ben çocuğumu bu okula vereceğim. Benim çocuğum burada güzel ahlaklı, iyi bir insan olacak mı? Benim çocuğum burada zararlardan korunarak kişiliğini geliştirebilecek mi?" değil öncelik olarak sorduğu şey sınav başarısı. Onun için buraya bu tabloyu koyduk. Yani başarı ölçümümüzün bunlar olduğunu asla söylemiyoruz. Bizim başarı ölçümümüz imam hatip okullarının yetiştir-

diği insan profilidir. Bu profil toplumla barışık, kendisiyle barışık, Allah'la barışık bir insan profilidir. Sorumlu ve ahlaklı bir insan profilidir.

Şimdi madem hani diyor ya veliler, "İmam hatibe gönderirsem başarılı olmaz çocuğum, üniversiteye gidemez." Buyurun, mezun öğrenciler değil, son sınıf öğrencileri. Son 3 yıl bakın. 2019-2021 yılları arasında ne tür başarılar var? Burada 2022 yok daha, bu yıl ivme bir tık daha arttı. YKS'de 2019'da ilk yüzde 23, 2020'de 19, 2021'de 31 başarı var. İlk 1000, ilk 10 bin diye artarak devam ediyor. Genel Müdürlüğümüzün paylaştığı rakamlarla ÖNDER'in rakamlarında şöyle bir fark daha var. ÖNDER olarak bu rakamları süzerek çalıştık, yani bir öğrencinin 3 başarısını da buraya koymadık. Tekil dereceler bunlar, o zaman daha anlamlıdır. Madem başarı istiyorsunuz, buyurun imam hatip okullarının YKS başarısı. Biz buraya mezunları dahil ettiğimiz zaman 2020'de ilk 100'de 27, 2021'de 40 kişiye çıkmış. 2020'de ilk binde 279, bir sonraki yıl 387'ye çıkmış. 2022 daha yüksek onu söyleyeyim. O yüzden bizim şu başarılarımızı anlatmamız lazım.

Onun için derneklerimizin yöneticilerinin boş durma lüksü yok. Biz bu işe gönüllü girdik, gönüllü olarak bir işe girip vazifeyi aldıktan sonra zorunluluk başlar. Yoksa Allah sorar. Onun için duracak vaktimiz yok, elimizde malzeme var. Yani başarısız olsak gam yemeyeceğim ama ortada çok güzel başarılar var. Bize düşen bu başarıyı anlatmak ve duyurmak. Şuna iyi bakın, şu haritaya. Bizim okullarımız kenarda, köşedeki üç beş okulun başarısı değil. Türkiye'nin her tarafına yayılmış bir derece başarısı var. Bakın 43 ilde 387 derece her tarafa yayılmış. Onun için tüm illerimiz motive olmalı, hayırda yarışmalı. Biz de çalışalım biz de başaralım demeli. Bu bir hayır yarışıdır. Bizim okullarımızın başarıları Türkiye'nin her tarafına yayılmış durumda.

Eskiden şunu derlerdi değil mi, “İmamdan sporcu olmaz.” Vallahi şimdi hepsi oluyor. Elhamdulillah şu başarılar bakın, birçok branşta. Bir de bunlarda 2022 başarıları yok. Türkiye genelinde TEKNOFEST başarılarımız var. Bizim elimizde tanıtımımızı yapacak, insanları ikna edecek her türlü başarımız var, potansiyelimiz var, imkanlarımız var ama bu imkanlar bazen atalete, yorgunluğa, durgunluğa sebep olabilir. Oysa bir kişinin, bir fikrin, bir toplumun en zayıf olduğu an, en güçlü olduğu zamandır. İmam hatiplerin tarihine baktığımızda şu başarılar, bizim en güçlü zamanımızı gösteriyor ama işte burada tehlikeli nokta aşağı doğru inebiliriz.

Bu neye bağlı? Bu bizim samimiyetle çalışmamıza bağlı. Malzememiz var, şu malzemeyi topluma yayacağız, duyuracağız, tanıtacağız ve bu çalışmalarla biz bir adım öne çıkacağız. Burada birçok ilimizden yetkili kardeşlerimiz var. Bakın her ilin kaç tane imam hatip okulu var? Kaç tane öğrencisi var? İmam hatiplerin doluluk oranı yüzde kaç? O okulda, o ilde derslik başına, okul başına, öğretmen başına düşen öğrenci sayısı kaç? Bunlar bizde var ama paylaşmıyoruz. Her ilimiz kendi dersini çalışsın. Benim ilimde kaç imam hatip okulu var, kaç bin öğrenci mevcudum var, bunun muhasebesini yap-sın. Ondan sonra Bismillah diyerek aşkla, samimiyetle, yeniden yola revan olalım. Çünkü bu tablo bize bu sorumluluğu yük-lüyor. Teşekkür ediyorum, Allah’a emanet olun.

**19. İMAM HATIPLİLER
KURULTAYI**

SONUÇ BİLDİRİSİ

MUHAMMET TAHTA TAVMAN

ÖNDER Genel Başkan Yardımcısı

ÖNDER İmam Hatipliler Derneği olarak Türkiye'nin 81 ilinden ve ilçelerinden temsilcilerin katıldığı 19. İmam Hatipliler Kurultayı 3-4 Eylül 2022 tarihlerinde Sivas Cumhuriyet Üniversitesi'nde 1200'e yakın katılımcı ile gerçekleştirilmiş olup; kurultayda aşağıdaki hususlara dikkat çekilmiştir:

1. İmam hatip okulları, eğitim sistemimiz içinde farklı bir model olarak öne çıkan özgün bir okul türüdür. Bugün gelinen noktada imam hatipler meslek okulu değildir. Bu okullar öğrencilerinin çoğunluğu tarafından İslam'ı ve güzel ahlakı öğrenmek için tercih edilen ve yükseköğretimin farklı bölümlerine öğrenci yetiştiren kurumlar haline gelmiştir. Dolayısıyla bu okulları, öğrenci ve velilerin istekleri doğrultusunda İslami ilimlerin yanında, fen bilimleri ile sosyal bilimlerin verildiği, öğrencileri hayata ve yükseköğretimin her bölümüne hazırlayan okullar olarak görmek gerekir.

2. İmam hatip okulları kurulduğu günden itibaren milyonlarca mezun vermiş ve mezunları ülkemizin eğitim, bilim, sanat ve spor gibi pek çok alanında önemli hizmetlere imza atmıştır. Ayrıca ülkemizde sağlıklı ve doğru bir din anlayışının oluşmasına katkı sağlamıştır.

3. İmam hatip okullarının bugüne kadar en büyük hamisi ve destekçisi halkımız olmuştur. Okullarımızın, halkımız nazarındaki değerini koruyan ve bu gönül bağına güçlendiren çalışmaların aynı hassasiyetle sürdürülmesi İmam Hatip derneklerimiz açısından önemli bir sorumluluktur.

4. Bu okulların kurulmasından geliştirilmesine, ihtiyaçlarının karşılanmasından öğrencilerinin yetiştirilmesine kadar birçok alanda gayret eden, isimleri unutulmuş binlerce imam hatip gönüllüsüne vefa göstermek, onları şükranla ve rahmetle anmak imam hatip neslinin en mühim görevidir.

5. İmam hatip okulları kurulduğu günden beri öğrencilerine, velilerine, öğret-

menlerine ve mezunlarına güçlü bir aidiyet duygusu kazandırmıştır. Bu duyguyla donanmış mezun ve mensuplarının kurmuş oldukları mezun dernekleri bugün ÖNDER çatısı altında büyük bir aileye dönüşmüştür. Bu birliktelik imam hatip okullarında okuyan öğrencilerimizin her yönden daha nitelikli bir eğitim alabilmesi için okullara katkı olarak dönmeye başlamıştır.

6. Bu sebeple mezun derneklerimizin öğrencilerimizi geliştirici ve destekleyici çalışmaları istikrarlı bir şekilde sürdürmeleri, öğrencilerimizle ve aileleriyle iletişimi güçlü tutmaları aidiyet duygusunun devamı açısından elzemdir.

7. Sivil toplum çalışmaları okullarımıza ve imam hatip davasına olan vefa borcunun bir gereğidir. Bu çalışmalarda derneklerimiz gönüllülük ilkesini sistemli çalışma ile bütünleştirmeye odaklanmalıdır. Bu nedenle imam hatip davasını ileriye taşımak için yapılan dernek çalışmalarında kurumsallaşma en önemli hedeflerimizden biri olmalıdır.

8. Her bir mezun derneğimizin, toplumda yaşanan değişimin farkında olması, bu değişim çerçevesinde hikmete dayalı bir dil ve üslup geliştirmesi, dernek bünyesinde görev dağılımı ve iş bölümü anlayışını oluşturması, çalışmalarda ve teşkilat yapısında gençlere ve kadınlara alan açan bir anlayışla hareket etmesi önem arz etmektedir.

9. İmam hatip okullarının gayesi milletimizin evlatlarını vatanına ve milletine aşkla hizmet eden nesiller olarak yetiştirmektir. Bu gerçeği ve öğrencilerimizin birçok alanda gösterdiği başarıları görmezden gelerek imam hatip okullarını günlük çekişmelere konu etmek bu okullarda okuyan milyonlarca öğrenciye haksızlıktır.

10. İmam hatip okulları hakkında doğru ve yeterli bilgiye sahip olmayanlara bu okulların tanıtılması bir zarurettir. İmam hatip okullarını gerçek yönleri ile tanıttıcı çalışmalar yapmak derneklerimizin önemli bir vazifesidir.

11. İmam hatiplilerin tüm insanlığa, İslam ümmetine, milletimize ve tüm imam hatip camiasına karşı sorumlulukları vardır. Bu sorumlulukların bilincinde olmak ve bunları yerine getirmek ahde vefanın bir gereğidir.

12. İmam hatip okullarının öğrencilerimizin ilgi ve istekleri, çağın getirdiği zorunluluklar ve toplumsal değişimin sonuçları dikkate alınarak güncellenmesi, bu okulların güçlü geleneğinin güçlü bir geleceğe doğru tahkim edilmesi gerekmektedir. Bu konuda derneklerimizden ve eğitimin tüm paydaşlarından gelen öneriler dikkate alınmalıdır.

İlk vazifemizin Allah'a vefa olduğu bilinci ile ÖNDER İmam Hatipliler Derneği ve tüm mezun derneklerimizle birlikte imam hatip markasını her yönden daha nitelikli hale getirmek için çalışmak ahdimizdir. Bu ahdimize bugüne kadar olduğu gibi bugünden sonra da sahip çıkmaya devam edeceğiz.

Kamuoyuna saygıyla duyurulur.

**19. İMAM HATIPLİLER
KURULTAYI**

**19. İMAM HATIPLİLER
KURULTAYI**

**19. İMAM HATIPLİLER
KURULTAYI**
